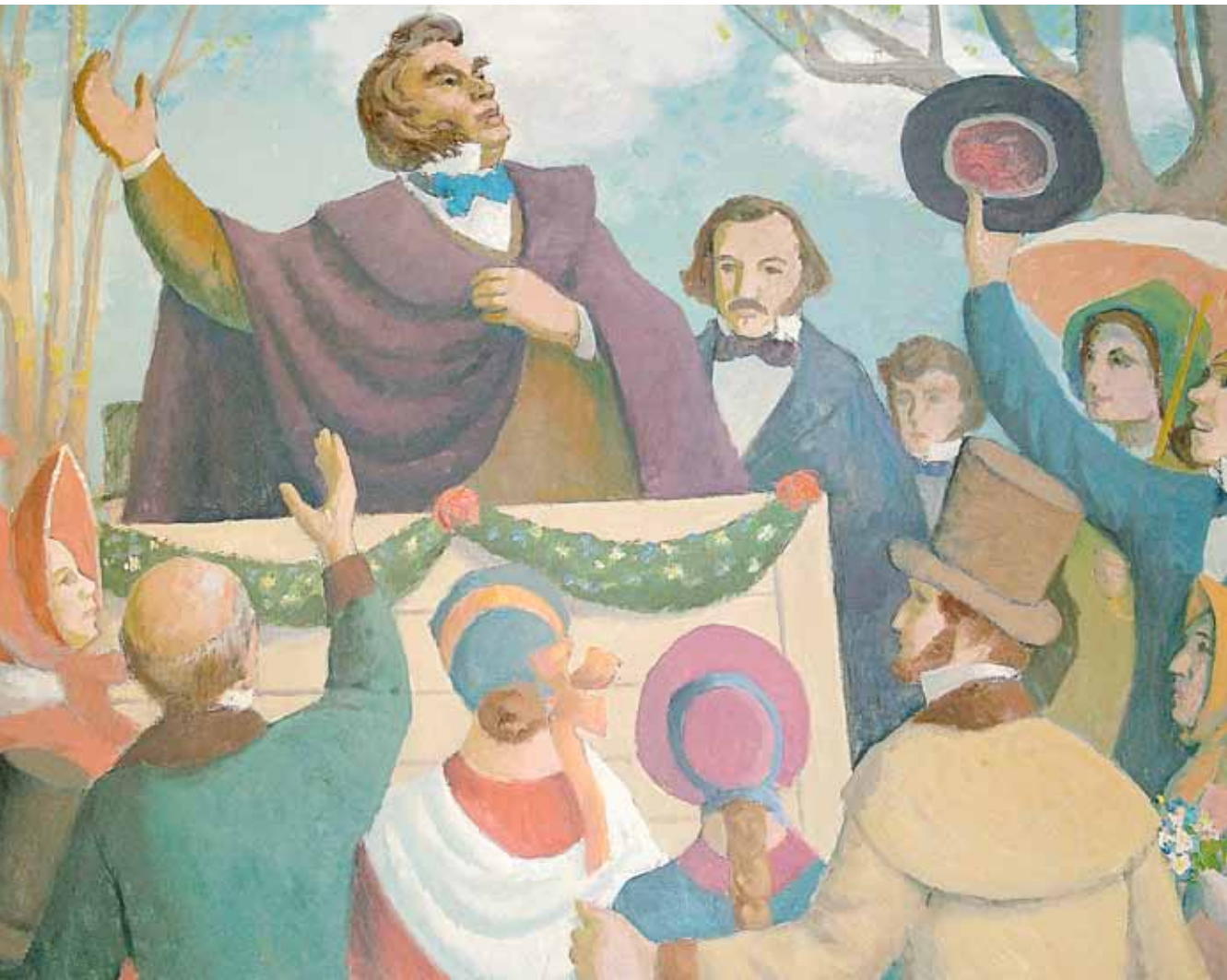

Helsingin

SUOMALAINEN
KLUBI

Klubilehti 2/2011

Helsingin Suomalainen Klubi

135 vuotta

Helsingin Suomalainen Klubi on kulttuuriklubi

Piste kipukierteelle.

Vaivaako polvi tai jalkaterä, lonkka tai selkä? Kivulias kyynär- tai olkapää?

Jos liikkuminen on vaikeaa tai tekeminen tuskallista, on aika ottaa yhteys asiantuntijaan. Kipua ei tarvitse sietää.

Sairaala ORTON on Suomen johtava ortopedian osaaja, jossa sinua palvelevat alan parhaat erikoislääkärit. Varaa vain aika vastaanotolle, niin pääset tutkimuksiin ja hoitoon saman tien. Lähetettä et tarvitse. Mikäli hoito vaatii leikkausta, voit itse valita sen ajankohdan. Laita siis piste kivulle.

Neuvonta ja ajanvaraus:
(09) 4748 2705 ma-to 8-16, pe 9-15
www.sairaalaorton.fi

Ortopedian erikoislääkärit

Käsi- ja olkakirurgia Pekka Paavolainen, professori, Ilkka Sinisaari, LT,
Jarkko Vasenius, dosentti, Martti Vastamäki, dosentti
Lasten ja nuorten ortopedia Dietrich Schlenzka, professori, Timo Yrjönen, dosentti
Selkäkirurgia Timo Laine, LL, Dietrich Schlenzka, professori,
Seppo Seitsalo, professori, Timo Yrjönen, dosentti, Heikki Österman, LL
Lonkan ja polven kirurgia Arsi Harilainen, dosentti, Pekka Paavolainen, professori,
Jerker Sandelin, dosentti, Seppo Seitsalo, professori, Jari Syrjänen, LL, Sauli Varjonen, LL,
Pekka Ylinen, LT, Timo Yrjönen, dosentti
Jalkaterän ja nilkan kirurgia Arsi Harilainen, dosentti, Marko Mykkänen, LL,
Jerker Sandelin, dosentti, Sauli Varjonen, LL, Pekka Ylinen, LT
Urheiluvammat Arsi Harilainen, dosentti, Marko Mykkänen, LL,
Jerker Sandelin, dosentti, Ilkka Sinisaari, LT, Jari Syrjänen, LL, Pekka Ylinen, LT

Tenholantie 10, Helsinki

Sisältö

Sisältö 2/2011

Puheenjohtajalta - Johannes Koroma.....	4
Toiminnanjohtajalta - Jyrki Berner.....	6
Päätoimittajalta - Leif Eklöf.....	8
Kirjaston kuulumisia - Ilmari Ojala.....	9
Kantapöydässä - Pöytälainen.....	10
Klubi 135 vuotta - Yrjö Larmola.....	12
Helsingin Suomalaisen Klubin synty - Martti Enäjärvi.....	32
Klubilehtemme on kasvanut aikuisikään - Antti Henttonen.....	26
Mistä herrasmiesklubit tulevat - Yrjö Larmola.....	30
Klubi kulttuurin asialla - Pekka Rapila.....	34
Uutisia ravintolasta - Heikki Tavela.....	38
Suomen sotilaallinen puolustus tulevaisuudessa - Ari Puheloinen.....	40
Transatlanttiset suhteet - Jaakko Iloniemi.....	46
Suomalainen mies - Yrjö Larmola.....	50
Työurat Suomessa - Matti Viljanen.....	53
Meren herkkuja - Jari Karpakka.....	54
Oikeuspolitiikan ilta - Matti Kuusimäki.....	58
Kirjailijat olivat hengessä läsnä - Yrjö Larmola.....	60
Ministerilounas - Kauko Lehti.....	62
Talvigolf-tapahtuma - Jusa Laurila.....	66
Sosiaalinen media - Jari Tuovinen.....	68
Terrorismin nykytila - Tuomas Portaankorva.....	70
Kirjailta - Vesa Sirén - Yrjö Larmola.....	72
Klubin kuvataiteilijat - Weijo Pitkänen.....	76
Arabimaailman myllerrys - Kalevi Suortti.....	82
Digikamera- ja luontokuvausilta - Kalevi Suortti.....	86
Matti Salminen klubi-illassa - Weijo Pitkänen.....	88
Veteraani- ja maanpuolustusilta - toimittanut Yrjö Larmola.....	90
Vappulounas.....	94
Skruuvarien kevätkausi - Pellervo Erkkilä.....	96
Klubilaiset kirjailijoina - Veikko Sonninen.....	96
Suomi nousuun.....	97
Klubin kunniajäsenet.....	98
Klubin kuva-arkisto.....	100

Helsingin Suomalainen Klubi -lehti

Julkaisija: Helsingin Suomalainen Klubi ry (www.Klubi.fi)
Kansakoulukuja 3. 00100 Helsinki
puh. + 358 9 586 8830 fax + 358 9 5868 8370
Ilmestyy jäsenlehtenä neljä kertaa vuodessa
Päätoimittaja: Leif Eklöf
Graafikko: Yrjö Klippi
Kansilehden valokuva Kalevi Suortti
Toimituskunta: vakinaiset kirjoittajat
Paino: Forssa Print

www.Klubi.fi

Johannes Koroma

Klubitoimintaa "työn merkeissä"

"työn merkeissä" 135-vuotispäivää maaliskuussa. Suuri juhlinta ei kuulunut asiaan, vaikka klubitoiminnan historiassa 135 vuotta on poikkeuksellinen saavutus. Kevätkokouksen yhteydessä jäsenille järjestetty veljesillallinen oli mielestäni sopiva tapa kunniottaa perinteitä ja arvioida tulevaa. Erityisen mieleenpainuvaksi se muodostui Korkeimman Hallinto-oikeuden presidentin Pekka Hallbergin juhlapuheen ansiosta. Hän käsitteli loisteliaalla tavalla Helsingin Suomalaisen Klubin perinteitä ja arvoja heijastaen niiden merkitystä suomalaisen yhteiskunnan kehitykseen.

■ ■ Juhlavuotta vietetään sekä kesällä että syksyllä samoisissa merkeissä. Haluamme tarjota jäsenille ja eri harrastusryhmille mahdollisuuden oman toimintansa esittelemiseen. Näytteitä siitä onkin jo klubiravintolan seinillä kuvataiteen harrastajien töiden esittelynä. Syksyksi myös valokuvauksen harrastajat ovat valmistelemassa omaa näyttelyään. Yksi juhlavuoden kohokohta tulee varmasti olemaan kuoromme ja orkesterimme yhteiskonsertti, jonne myös klubin jäsenet voivat kutsua perheenjäseniään ja ystäviään nauttimaan korkeatasoisesta musiikista. Toivottavasti moni muukin harrastusryhmä löytää sopivan tavan esitellä omaa toimintaansa.

Työn merkeissä klubitoimintaamme ja sen edellytyksiä kehitetäänkin juuri nyt usealla eri tavalla. Pitkään suunniteltu yläkellarin klubihuoneisto valmistui huhtikuussa ja on otettu käyttöön. Se on tarpeellinen laajennus Klubin tiloihin jäsenmäärän kasvaessa ja toiminnan monipuolistuessa. Ensimmäiset kokemukset sen hyvästä toimivuudesta on jo saatu.

Tila tulee suureen tarpeeseen myös sen vuoksi, että näinä päivinä käynnistyy klubitalomme historian suurimpiin kuuluva saneeraus vuokralaisten tiloissa. Huolellisen arvioinnin ja suunnittelun jälkeen johtokunta päätti ilmastointijärjestelmän uudistamisesta vuokrattavana olevissa kerroksissa. Niissä työskenteleminen kesäkausina on osoittautunut tuskalliseksi ja niiden tuleva käyttökelpoisuus edellytti työtilojen ilmastoinnin uudistamista. Nykyinen ilmastointi perustuu puoleen tusinaan erilliseen ilmastointikoneeseen, joiden käyttöikä lähestyy loppuaan. Ne eivät myöskään ole ympäristöystävällisiä, ne kuluttavat paljon sähköä.

Hankkeeseen saatiin myös vuokralaiset mukaan, jolloin urakan runsaan miljoonan euron kustannukset voidaan pitkällä aikavälillä kohtuullisen hyvin kattaa vuokrien korotuksella. Kevätkokouksessa suunnitelma ja sen edellyttämät rahoitusjärjestelyt hyväksyttiin yksimielisesti, mutta

Klubin taloutta urakka tulee silti rasittamaan joidenkin vuosien ajan. Vaihtoehtona oli näiden tilojen käyttökelpoisuuden heikkeneminen ja klubin toiminnankin kannalta tärkeiden vuokratulojen hupeneminen.

Ilmastoinnin uudistaminen aiheuttaa monenlaista tilapäistä häiriötä talossamme. Vuokralaisille on voitava osoittaa väistötilat korjauksen aikana ja sen ajaksi Kokoomuksen toimisto siirtyy työskentelemään klubitalomme kuudenteen kerrokseen. Myös uutta yläkellarin tilaa tarvitaan samaan tarkoitukseen.

Korjaukset on kohdistettu kesään, jolloin klubitoimintaa ei ole. Tätä kirjoitettaessa ei vielä ole selvyyttä millaista joustoa klubitoiminnassa tämä hanke meiltä edellyttää. Toiminnan aloitusta elokuussa joudutaan hieman lykkäämään, mutta viimeistään 1.9. kaiken pitäisi olla valmista. Uskon kuitenkin, että pieni lykkäys on jäsenten siedettävissä tällaisen kertaluokkaisen hankkeen vuoksi. Viimeistään alkukesästä voimme tarkemmin arvioida voidaanko klubitoiminta aloittaa jo elokuun viimeisillä viikoilla.

Kolmas kehittämishanke on toiminnan tulevaisuuden arviointi, jota Jere Lahden johtama työryhmä on valmistellut. Syyskokouksessa esitetään raportti, jonka

keskeinen sisältö on pohdiskelu siitä millaista klubitoimintaa tulevina vuosina halutaan ja tarvitaan, millaiset muutokset olisivat jäsenten toivomusten mukaan tarpeellisia ja miten varmistetaan tällaisen hienon klubin seuraavien vuosikymmenien menestys ja aktiivisuus. Työryhmän ehdotukset tulevat syksyllä siis sekä esiteltäviksi että jäsenkokouksen arvioitaviksi. Niiden pohjalta hahmotellaan seuraavien vuosien toiminnan suuntaviivoja.

Hyvät Klubiveljet,

Jyrki Berner

■ ■ Mennyt talvi oli jo toinen peräkkäinen ”vanhan hyvän ajan” luminen talvi: Harvoin on pääkaupunkiseudulla ensi lumi pysynyt maassa yli 5 kuukautta. Saimme toisaalta nauttia runsaasta lumesta, joka loi tunnelmaa, mutta toisaalta kärsiä pitkästä yhtäjaksoisesta pakkasjaksosta, joka Helsinki-Vantaalla kesti 52 vuorokautta. Vuodenvaihteen tienoilla jännitettiin saavutetaanko kaikkien aikojen lumiennätys, mutta sentti siitä taidettiin jäädä.

Myös Klubilla on taas rikottu ennätyksiä. Lumentulon tavoin ohjelmatarjonta alkoi aikaisin. Poikkeuksellisesti Klubin avauttua joulutauon jälkeen heti ensimmäiselle päivälle tarjottiin jäsentilaisuutta. Se kannatti, sillä ”tupa oli täynnä” kuulemassa mielenkiintoista kirjaesittelyä

Radio sodissamme. Lieneekö ollut hyvän startin, onnistuneen ohjelmatarjonnan, ravintolamme tarjoamien herkkujen tai kaikkien näiden yhteisvaikutuksen ansiota, että kevätkaudella Klubin jäsentilaisuuksien suosio on ollut hyvä. Samaa kertoo käyntitilastomme, jonka tulevaisuustyöryhmä aloitti marraskuun alussa. Asiakasikäyntejä on ollut ensimmäisten viiden kuukauden aikana reilut 20 000. Tilastosta selviää, että klubiveljien osuus on edelliseen kyselyyn verrattuna kasvussa. Nyt noin 42% kävijöistä on ollut klubiveljiä, kun viisi vuotta aikaisemmin vastaava luku oli noin kolmannes. Myös täysin ulkopuolisten Klubin ravintolassa järjestettävien tilaisuuksien määrä on vähentynyt. Nyt tilaisuudet, joissa ei ole lainkaan mukana klubiveljiä ovat harvinaisia. Kasvanut ravintolan suosio on myös Klubin edun mukaista, sillä haluamme olla aktiivinen klubi, jonka jäsenyyttä arvostetaan ja jonka jäsenyys edellyttää tiettyä arvokkuutta ja myös velvoittaa siihen. Ravintolan käyttöasteen nousu näkyy myös Klubin taloudessa. Tässä yhteydessä on hyvä muistuttaa ravintoloitsijoidemme ja heidän henkilökuntansa halukkuudesta ja kyvykkyydestä palvelulla useampiakin klubiveljien tilaisuuksia.

Klubin johdossa kasvu on pantu ilolla merkille, mutta se asettaa myös haasteita. Miten pääosin vapaaehtoisvoimin to-

teutettu runsas ja korkeatasoinen ohjelma kyetään säilyttämään, kun kilpailu vapaa-ajasta koko ajan kasvaa ja ohjelmatarjontaa suunnitellaan ja markkinoidaan yhä ammattimaisemmin. Tulevaisuustyöryhmän selvitysten perusteella keskeisin voimavaramme on jäsenistön yhteinen arvomaailma sekä siitä ja jäsenistön veljellisestä yhdessäolosta syntyvä sosiaalinen pääoma.

Pelkkä henki ei kuitenkaan riitä, vaan myös tilojen on vastattava nykypäivän ja tulevaisuudenkin odotuksia. Huhtikuussa saadut uudet jäsenilat, jotka tosin ovat erillään varsinaisista klubituloista, tarjoavat uusia mahdollisuuksia. Valitettavasti tilojen täysimääräinen käyttö voidaan aloittaa vasta syksyllä, koska tiloja tarvitaan vuokralaisten tilapäiseen käyttöön, kun kesällä tehtävä kiinteistön yli 50-vuotisen historian suurin remontti ajaa heidät evaksoon.

Johtokunta on jäsentilojen käyttöperiaatteista päättäessään korostanut sitä, että tilat on kaikkien jäsenten käytettävissä. Varsinaisista klubituloista erillään olevan tilan käyttö on herättänyt runsaasti käytännön kysymyksiä ja jopa epäilyksiä, mutta johtokunta uskoo, että vähitellen käytökokemusten karttuessa tilojen käyttö vakiintuu ja tuo iloa kaikille. Turvallisuus ja kulunvalvonta aiheuttavat aluksi joitakin rajoituksia, jotka toivon kaikkien jäsenten ymmärtävän ja joihin

uskon teidän sopeutuvan. Tiloihin pääsemiseksi vaaditaan kulkukortti, jonka kaikki halukkaat voivat syyskauden alussa lunastaa 20€:n hintaan. Tiloihin voi viettää veljellistä yhdessäoloa ja harrastaa monia myös aikaisemmin Klubilla harrastettuja asioita. Tilat mahdollistaa myös uusia harrastuksia, kunhan halukkaita ja vetäjiä niihin löytyy, lisäksi saunominen on mahdollista. Tilat ovat käytettävissä Klubin aukioloaikoina (arkisin 10-24) ja niissä edellytetään oma-aloitteellisuutta siisteyden suhteen ja klubihengen mukaista käytöstä. Monitoimitilassa harjoitteleville kuorolle, orkesterille sekä pienemmille kokoonpanoille toivotaan harjoittelurauhaa. Heinäkuussa lähetettävän jäsentiedotteen mukana lähetetään ohjeet siitä, miten ja milloin kulkukortteja on mahdollista lunastaa ja mitä tilojen käyttö mahdollistaa ja edellyttää.

Kuten puheenjohtaja omalla palstallaan kertoi, jo vuosia huolenaiheena olleeseen kiinteistömme kuntoon on kesällä tulossa merkittävä parannus. Pitkällä tähtäimellä välttämättömän remontin tekeminen juuri nyt on monestakin syystä järkevää, mutta myös mahdollista. Remontti suunniteltiin ja päästiin toteuttamaan, kun rakennusalan ”ennen näkemätön ylikuumentuminen” oli normalisoitunut. Remontti sopi juuri tähän kesään hyvin myös päävuokralaisellem-

me Kokoomukselle. Klubille avautui ikään kuin mahdollisuuksien ikkuna.

Toivon, että kaikki hyväksyvät tai ainakin ymmärtävät Klubin tavallista pidemmän kesätauon ja 6.krs:n tilarajoitukset, kun ne on Kokoomuksen käytössä väistötiloina remontin tieltä. Tätä kirjoitettaessa on tiedossa, että urakoitsijat pitävät aikataulua mahdollisena ja sen mukaan myös suunnitelmat on tehty. Remontti ja sen aikataulu talossa, jossa on koko ajan toimintaa, on haastava.

Toivon kaikkien seuraavan myös kesän aikana Klubin kotisivuja ja tiedotteita loppukesän ja alkusyksyn ohjelmaa suunnitellessanne. Heinäkuun lopussa postitettavassa jäsentiedotteessa voidaan jo melko tarkasti arvioida se, kuinka hyvin rakennuttajaorganisaatiomme ja sen valitsemat urakoitsijat ovat onnistumassa. Tässä vaiheessa voin vain todeta, että yhteinen tahtotila on saattanut hankkeen onnistuneesti loppuun.

Lopuksi on valitettavasti taas kerran todettava, etteivät kaikki klubiveljet tahdo ymmärtää ilmoittautumisen perumisen merkitystä. Tuoreen taitelijajäsenemme Matti Salmisen loistava musiikki-ilta oli loppuunmyyty jo aikaisessa vaiheessa ja mahdollisia peruutuksia odotti jonossa yli 30 klubiveljeä seuralaisiineen, yhteensä lähes 70 ihmistä. Kun ilta koitti oli salissa reilut 20 tyhjää

paikkaa. Muistutan siis jälleen kerran, että esteestä ilmoittamatta jättäminen on väärin ja todella epäreilua sekä ravintoloitsijaa että niitä klubiveljiä kohtaan, jotka olisivat tilaisuuteen halunneet ja voineet tulla. Syyskausi tuokoon tähän lopultakin parannuksen.

Toivotan kaikille klubiveljille, henkilökunnalle ja ravintolan väelle aurinkoista ja rentouttavaa ulkoruokintakautta.

Jyrki Berner

Klubin vilkas kevätkausi

Leif Eklöf

Klubin kevät on ollut jälleen hyvin aktiivinen. Tässä lehdessä tapahtumia selostetaan jälleen laajasti. Kirjoittajina on yli kaksikymmentä klubiveljeämme. Tänä 135-vuotisjuhlavuonna emme julkaise erillistä lehteä vaan tämä numero sisältää joukon artikkeleja juhlavuoden kunniaksi. lehti on tästä syystä tavanomaista suurempi.

■ ■ On tärkeää huomata, että jäsenistöstämme löytyy asiantuntijoita mitä moninaisimmilta aloilta ja niinpä julkaisemme kymmenkunta kirjoitusta monista kiinnostavista asioista sekä klubi-elämästä että muusta yhteiskunnasta. Oli hienoa huomata, että kaikilta klubiveljiltämme, joilta kirjoituksia pyydettiin, saimme tekstit.

Klubilla on kesällä historiansa suurin remontti. Tämä aiheuttaa tilojen käyttöön ja aukioloaikoihin muutoksia. Remontti pääosin vuokralaisten tiloissa on välttämätön. Asiaa selostetaan tarkemmin toiminnanjohtajan palstalla, sekä syksyn ohjelmassa.

Syksyn ohjelma julkaistaan jälleen erillisenä liitteenä lehden välissä. Tätä kokeiltiin viime lehdessä ja saimme tästä hyvää palautetta, joten liitelinjaa jatketaan.

Syksyn tarkentuneesta ohjelmasta kerrotaan vielä heinäkuun lopussa postitettavassa jäsenkirjeessä. Lisäksi nettisivuilla ja sähköisissä viikkokirjeissä julkaistaan tarpeen tullen ohjelmaan liittyviä asioita.

Leif Eklöf
Päätoimittaja

Kirjastoa kolhitaan

Klubimme kirjasto on viime aikoina joutunut jonkinasteisen lainaston rooliin, kuten jo viime vuonna jouduimme toteamaan ja klubilehtemme lukijakuntaa informoimaan. Tilanne ei ole viimevuotisesta kohentunut. Tuorein kirjan katoaminen koskee Tommi Kokonahon kirjaa "Myynnin ajokortti". Tämän lisäksi kirjaston tietokoneen skanneri on ollut "teillä tietämättömlä" jo useita kuukausia.

■ ■ Klubimme jäsenistöä ei voida näistä katoamisista syyttää, olemmehan päinvastoin oman klubimme kannattajia ja tukijoita joka suhteessa. Mutta mihin siis tavara kirjastostamme katoaa? Tämä on toistaiseksi ratkaisematon ongelma johon tulemme paneutumaan entistä aktiivisemmin. Klubimme kirjasto on vain jäsenillemme tarkoitettu osasto, johon ei pidä tuoda ulkopuolisia "kavereita". Mahtaisiko tämä neuvo tuoda asiaan parannusta?

Kirjastoterveisin
Kirjastoryhmä

Neuvostojärjestelmän uhri, joka toipui

Hans Alviste – Antti Henttonen: Kolyman verinen kulta. Virolainen Suomen-poika 10 vuotta Siperiassa.

Neuvostoliiton painostuksessa 1939 Viro ja Suomi valitsivat erilaisen tien: Suomi joutui talvisotaan, mutta Viro miehitetiin. Vuosikymmenen vaihduttua huomattava osa valistuneista virolaisista pohti, oliko tie sittenkään ollut oikea.

■ ■ Niissä mietteissä suomalaisten ratkaisu ja talvisota tulivat hartaan ihailun kohteiksi. Kun sitten Saksa vapautti Viron venäläisistä mutta osoittautui vain uudeksi miehittäjäksi, tuhannet nuoret virolaiset olivat valmiit liittymään Suomen sotaväkeen ja taistelemaan neuvostovoimia vastaan. Mutta samalla näistä Suomen-pojista tuli saksalaisten kannalta sotilaskarkureita, vaikka vihollinen olikin yhteinen. Tarvittiin Suomen Marsalkan kannanotto virolaisten hyväksi.

Hans Alviste oli 1943 Suomenlahden tälle puolen tullessaan vain 17-vuotias. Kuten useimmat maanmiehensä hän taisteli Jalakaväkirykmentti 200:ssa, jossa osoittautui rasituksia kestäväksi ja jatkokoulutukseen sopivaksi. Alviste valmistuikin tuonaikaisesta Upseerikoulusta vänrikiksi Suomen armeijaan, mutta elokuussa 1944 virolaiset palasivat taistelemaan oman maansa puolesta. Venäläisten miehitettyä Viron alkoi tilinteko "maanpettureiden" kanssa, ja se päättyi yleensä teloituksiin tai vuosikymmenten pakkotyöhön ja muuttokieltoon.

Hans Alvisten erityisiksi rikoksiksi katsottiin meno vapaaehtoisena Suomen armeijaan, sen

upseerikoulutus, taistelu puna-armeijaa vastaan ensin Suomen ja sitten Saksan armeijan upseerina ja vielä pakoyrityskin vangiksi joutumisen jälkeen. Se tiesi Alvistelle vuosikymmentä Kolyman kultakaivoksessa pohjoisessa Siperiassa. Paikan etäisyydestä saa jonkinmoisen kuvan, kun katsoo kartalta ensin Ohotanmeren ja sen rannalta Magadanin kaupungin, siitä 600 km koilliseen on Kolyman kaivosleiri. Jo kuukausikautta kestäneen kuljetuksen aikana oli sodittava ammattirikollisia vastaan, ja kaivoksissa kamppailu jatkui, nyt epäinhimillisten olojen, raakojen valvojien ja olemattoman huollon kanssa. Koska sentään sairaala oli olemassa, Alviste pelasti itsensä elämään vahingoittamalla itseään kahdesti hyvin tuskallisesti. Henkistä terveyttä auttoivat maanmiehet, joiden joukossa oli myös Suomenpoikia.

Stalinin kuolema antoi toivoa paremmasta, mutta vasta 1955 Hans Alviste pääsi pois. Pitkällä paluumatkalla hän sai monien

tavallisten neuvostokansalaisten apua, ja töihin päästyään hän pärjäsi hyvin ahkeruudellaan ja teknisillä taidoillaan. Myös opiskelu maittoi, ja Alviste valmistui insinööriksi. Suomen-poikia tuli näkyviin sieltä täältä, ja kaikissa eli toivo neuvostovallan päättymisestä. Vuonna 1992 itsenäinen Viro antoi hirmuisen elämän kokeneelle patriootilleen Hans Alvistelle tämän vanhan kotitalon pellot Järvemaalta. Sinne hän on rakentanut itselleen ja perheelleen kodin, ja siellä hän edelleen vapaasta isänmaasta onnellisena asuu.

Muistelmilla on oma historiansa. Alviste kirjasi kokemuksiaan ilmeisen satunnaisesti, ja hänen suomen kielen taitoinen tyttärensä luki muistelmat kaseteille. Sen jälkeen kolmas henkilö kirjoitti kaseteilta kuulemansa. Klubiveljemme Antti Henttonen, Alvisten veteraanistyvä, sai kiitettävän ajatuksen toimittaa teksti painokuntoon ja kaikkien luettavaksi. Omassa osuudessaan Antti palauttaa mieleemme tärkeän totuuden: "Muistuttaapa - - kertomus siitäkin, miltä kaikelta me suomalaiset olemme itsenäisyystaistelujemme torjuntavoittojen ansiosta pelastuneet."

Ilmari Ojala

Juhlusta jytkyihin

■ ■ - OLI MAINIO juhlakokous. Sali oli täysi ja tunnelma lämmin.

- Presidentti Hallbergin juhlapuhe ja muukin ohjelma olisivat ansainneet vieläkin

suuremman kuulijakunnan.

- Jos kaikki lähes kolmetuhatta jäsentämme olisivat tulleet, olisi tarvittu messuhalli.

- Poissa olleet saavat onneksi lukea juhlan kulun lehdestämme.

- Kuultu antaa enemmän kuin luettu.

- Minä luen usein hyvän kuulemanikin.

- Juhlavuosi jatkuu kuoron kevätkonsertilla. Otetaan sinne kullat kainaloon!

- EDUSKUNTAVAALIT ovat jo vaajan viikon kuluttua. Joko ehdokkaat ovat selvillä?

- Kyllä. Kävin ennakoäänestyksessä.

- Minä mietin vielä.

- Ehdokkaina on muutamia klubiveljämme.

- Eduskuntavaalit näyttävät muodostuvan nyt pääministerivaaleiksi.

- Paavo Väyryselle ne ovat myös presidenttivaalit.

- Keminmaan pojalla on otsaa. Pyrkijä-lehden lukeminen on jättänyt jälkensä.

- SOININ kannatus on kääntynyt laskuun.

- Se on yhä liian suuri, vaikka uskoni Suomen kansan järkevyyteen alkaakin palautua.

- Saatat olla liian hyväuskoinen. Hän purkaa patoutumia. Esimerkik-

si maanviljelijät ovat tuskastuneita EU:n direktiiveihin. He eivät ole enää vapaita talonpoikia.

- Soini on ristiriitainen persoona. Hän uhoaa demokratiaa ja suomalaisuutta, mutta kumartaa Vatikaanin yksinvaltiasta ja tunnustaa Suomen kansan enemmistölle vierasta uskontoa, joka kieltää mm. naispappeuden.

- Paavi hänkin on omassa laumassaan.

- Puolueen nimeksi sopisi Muinaissuomalaiset.

- Hänellä on toinenkin aukko ajattelussa. Hän ei hyväksy eläkeiän kohottamista eikä ulkomaisen työvoiman maahan tuloa, vaikka tietää, että isojen ikäluokkien eläköityessä ja syntyvyyden yhä laskiessa työvoimasta tulee pula.

- Hänellä on oma visionsa: Suomi pois Euroopan yhteisöstä, jolloin vientimme supistuu, eikä uudessa Impivaarassa niin paljon työvoimaa tarvita.

- Soinin syleilyssä Suomi-neidon impeys ja elinvoima ovat todella vaarassa.

- On Soinin EU-puheissa hie-man perääkin. Minäkin ennustin pari vuotta sitten tässä pöydässä, että ellei EU:n tiukkaa keskusjohtoisuutta kevennetä, sille käy niin kuin Neuvostoliitolle, se hajoaa sisältä päin.

- Jos niinkin kävisi, ei Suomen tarvitse olla ensimmäinen rintamakarkuri.

- LIBYA nostatti roiskeita Suomenkin ulkopoliittiseen vesilasiin. Lähetääkö hornetteja vai ei, kun Ruotsikin lähetti.

- Meidän sotakalustomme on tar-

koitettu oman maan puolustamiseen.

- Eivätkö Ruotsin olekaan sitä varten?

- Ei tarvitse, kun he ovat meidän takanamme.

- Libyan sodasta voi tulla pitkä ja leveä.

- Ruotsi voi menestyä siellä, kun sillä on kokemusta ja perinteitä 30-vuotisesta sodasta.

- Voi sillekin tulla kestävyysvaje, kun ei ole hakkapeliittoja.

- KESTÄVYYSVAJE? Onko se voimien vai sisun loppumista?

- Sitäkin, mutta talouselämässä se tarkoittaa valtion budjetin alijäämäisyyttä ja sen poistamista, jotta päästään varautumaan lähivuosikymmenien suuriin terveydenhoito- ja sosiaalihuoltomenoihin. Veteraanit vähenevät ja katoavat, mutta heidän tuottamansa isot ikäluokat ikääntyvät ja eliniät pitenevät.

- Isojen ikäluokkien synnyttämistä on sanottu maan itsenäisyyden pelastamisen rinnalla veteraanisukupolven miesten ja naisten toiseksi suureksi isänmaalliseksi teoksi. Maahan saatiin työntekijöitä, jotka nostivat sodan runteleman maan koulutuksen ja kansainvälisen yhteistyön tietä ulkopoliittisen painostuksen alta maailman eturiviin. Ne täyttivät lähes 100 000 kaatuneenkin ja invalidien jättämät aukot.

- Työ on tulevaisuudessakin pelastuksemme. Miksi ei uskota, että työ tarvitsee tekijöitä?

- Pitäisi lisätä suomalaisten omaa syntyvyyttä? Se olisi turvallisempia. Tulokkaihin voidaan ujuttaa viides kolonna.

- Vajeista puheen ollen, saanko ennustaa ja maalata mustan pilven?

- Ihanko ukkospilven?

- Enemmänkin. Kestävyysvaje on koko ihmiskunnan tulevaisuuden ongelma. Maailman väkiluku kasvaa muutamassa vuosikymmenessä kaksinkertaiseksi, nykyisestä kuudesta miljardista kahteentoista miljardiin. Tulee puutetta elintilasta, energias- ta, ravinnosta ja puhtaasta vedestä. Ilmasto muuttuu ja ydinvoimaloiden uhka lisääntyy. Se voi johtaa hallitsemattomiin kansainvaelluksiin, jopa sotiinkin. Johan nytkin soditaan öljystä.

Nykyinen länsimainen elintaso ei riitä kaikille.

- Sinä maalaat piruja seinille.

- En, ihmisiä ne lisämiljarditkin ovat.

- VAALIT ovat jo ylihuomenna. Yrittävätköhän oppositiopuolueet kaataa Euroopan talouden pelastamiskyrimykset ja siinä samalla ommmekin? Se johtaisi Euroopan heikkenemiseen USA:n ja Aasian välissä.

- Miksi Euroopan yhteisön rakentaja Paavo Lipponen on vaiti? Panisi arvovalloillaan omansa ojennukseen.

- Mitäköhän puolue kokemuksen puutteesta ja persujen pelossa hänen elämäntyönsä?

- Saisi Paavo, klubiveljemme, opettaa Jutalle uusiakin ulkoläksyjä.

- Arvovaltakin on kuluva. Muistuu mieleen maalaisliiton moninkertainen ministeri Emil Luukka. Kun puoluehallituksen nuoret miehet uhkasivat panna jonkun asian puolesta likoon kaiken arvovalloin, silloin kannakselainen Luukka leppoisaan tapaansa sormiaan nostaan sanoi:

”Pojat, ei pie panna liia herkäst pöytää koko arvovaltaa, jos vaik sat- tus käymää sillee, ettei sitä oliskaa.”

- OHI OVAT. Miten maa makaa nyt Soinin jytken jälkeen?

- Yli neljannes äänioikeutetuista makasi.

- Soini sai omilleen äänivyöryn. Se oli populismin riemuvoitto.

- Tyytymättömyydelle löytyy aina aiheita, oikeita ja keksittyjä.

- Ja kateudelle. Se voittaa usein ahneudenkin. Taisi hehkunta ylisuurista eläkkeistäkin lahjoittaa muutama edustajapaikan.

- Juttakin pelasti poliittisen tulevaisuutensa, joka näytti jo uhatulta. Omat juhliivat häntä

kuningattarena, kun puolue kiipesi menetyksistään huolimatta kakokseksi.

- Maria kävi sääliksi. Taitaa jäädä kertakäyttöpääministeriksi.

- En usko. Hän joutui niittämään edeltäjänsä kylvämää satoa. Matti vaistosi, mihin oli laivansa ohjannut ja livisti siitä.

- Maalaisliitto oli aikoinaan ristiaallokoissa purjehtineen tasavaltaisen Suomi-laivan kulkua vakauttanut köli: ei kallistunut oikealle eikä vasemmalle. Sen toivoisi oppineen virheistään ja toipuvan tappiostaan.

- Jyrki Kataisella on suurimman puolueen puheenjohtajana edessään tähänastisen elämänsä vaikein tehtävä: enemmistöhallituksen muodostaminen kolmesta puolueesta, jotka ovat pöyhötelleet piikkikarvojaan toisilleen kuin vihaiset siilit.

- Ehkäpä siilinjärveläisyys auttaa siinä.

- Timo Soini on nyt Suomessa sekä Euroopassa voimakas vallankäyttäjä. Kestäkö hänen kanttinsa tuossa vallantietoisuudessa käyttämään sitä rakentamiseen? Takinkääntö voi olla vaikeaa, kun tuli uhotuksi niin paljon

ja huumatuksi hyväuskoisia.

- Timon takki taitaa olla yhtä pahasti nurin päin kuin entisen pohjalaispojan villapaita, joka piti kahdesti kääntää.

- KUKA enää epäilee, etteivätkö perussuomalaiset harrastaisi kulttuuria? Onhan Soinin vaaleille antama nimi Jytkyt ekspressionistisen taidemaalrimme Tyko Sallisen yhden kuuluisimpiin kuuluvan maalauksen nimi. Hän maalasi samana vuonna 1918 sen yhtä kuuluisan sisartaulun Hihhulit.

- HAUKI kutee jo rantavesissä. Täytyy lähteä pääsiäisenä viemään rysiä ja katiskoita.

- Minä annan haukien kasvaa uis- teluaikaan asti.

- Urho Kekkonen oli kerran uis- telemassa Kuhmossa. Veneensä luo soutu pitäjän kättilö. Hän kertoi, että rannan mökissä äiti oli juuri synnytänyt pojan, ja tarvittaisiin puntari sen painon mittausta varten. Olisiko herroilla lainata? Urkki lähetti ad- jutantin kalavaakansa kanssa asialle. Saavuttuaan takaisin tämä ilmoitti: ”Se oli komea poika, pituus 49 senttiä ja paino 12 kiloa.”

Pöytälainen

Klubin 135-vuotisilta kuvasteli pitkää kulttuuriperinnettä

Salintäysi jäseniä, joukossa ilahduttavan paljon myös tuoreita, oli 24.3. kokoontunut Klubin kevätkokoukseen ja sitä seuraavaan 135-vuotisjuhlailtaan. Kevätkokouksen johti perinteen mukaisesti kunniapuheenjohtaja Martti Enäjärvi. Juhlailtan juonsi Aarno Kaila.

■ ■ Tilinpäätöskatsauksen esitti kevätkokouksessa Kari Karvonen. Vuoden tulos on hyvä, mutta tilainvestoinnit, jotka mm. jäsenluvun kasvu tekee tarpeellisiksi, vaativat tarkkuutta. Klubi muistaa myös velvoitteensa yleis-työhyödyllisenä yhteisönä: Suomen sähköinen muisti -tiedostojen ylläpitäjänä, kirjallisen kulttuurin vaalijana nuorille suunnattujen kirjoituskilpailujen avulla ja esiintymistilaisuuksien tarjoajana etenkin nuorille taiteilijoille.

Katsauksen tulevaisuustyöryhmän tähänastiseen työhön tarjosi Jere Lahti. Klubin kolmesta tuhannesta jäsenestä ehkä

KLUBI 135-VUOTTA

kuudesosa ottaa aktiivisesti osaa toimintaan, loput käyvät vieraina. Viiden viime vuoden aikana liittyneille oli osoitettu Klubiä koskeva kiinnostavuuskysely. Tuhannelta kysyttiin, puolet vastasi. Kiinnostavinta Klubissa ovat tarjottu ohjelma, tuttavuuksien luominen ja ylläpito, tilat ja harrastusmahdollisuudet. Kehityksen edellytyksiä ovat omasta talosta käyttöön saatavat lisätilat ja se että ravintola menestyy - kuten menestyykin.

Klubin uudeksi kunniajäseneksi kutsuttiin professori Tuomo Tuomi.

Perinteen patinaa

Suomalaisen Klubin marssi, jolla Klubin puhallinorkesteri aloitti juhlaillan ohjelman, oli meille 60-luvulla liittyneillekin tuntematon, arkistolöytö. Sen oli klubitalon vihkiäisiin 1959 säveltänyt klubiveli Väinö Hannikainen, säveltäjä toisessa polvessa. Timo Forsströmin orkesterisovitus kuultiin kantaesityksenä.

Oskar Merikannon Pohjan neiti, josta kuulumme kappaleen, oli ensimmäinen suomalainen ooppera, valarikon vuodelta 1899. Libretto on kirjailijan ja kansanopistonrehtorin Antti Rytkösen. ”Ensimmäinen suomalainen” on tapana sanoa; oikeammin olisi ”ensimmäinen suomenkielinen”: ensimmäinen Suomessa sävelletty ooppera on tietysti Paciuksen ja Topeliuksen Kaarle kuninkaan metsästys vuo-

Tuhannelta kysyttiin, puolet vastasi. Kiinnostavinta Klubissa ovat tarjottu ohjelma, tuttavuuksien luominen ja ylläpito, tilat ja harrastusmahdollisuudet. Kehityksen edellytyksiä ovat omasta talosta käyttöön saatavat lisätilat ja se että ravintola menestyy - kuten menestyykin.

delta 1852; samojen tekijöiden Kypron prinsessaa vuodelta 1860 tavataan kutsua laulunäytelmäksi. - Soolo-osuuden baritonitorvella esitti nyt Hannu Sihvonen.

Mielenkiintoinen arkistolöytö oli myös Fosterländsk March noin vuodelta 1850. Säveltäjäksi ilmoitettiin Platon Rokassowskij. Sen niminen vapaaherra ja kenraali kuitenkin oli Suomen kenraalikuvernööri 1860-luvulla, suomalaisille ystävällinen insinööriupseeri, säveltäjä-kaimaan löydä. Orkesterin johtaja huomautti, että marssin lopussa erotuvat Paciuksen Maamme-laulun sävelkulut. ”Kuka siis sävelsi-kään Maamme-laulun?” - Paciuksen Maamme-laulu on vuodelta 1848. Lisäksi Isänmaallisessa marssissa erottuvat Paciuksen Sotilaspojan, vuodelta 1858, sävelet; marssin täytyy siis olla tätä nuorempi. (Toinen asia on, että Maamme-laulussa on väitetty havaitun vanhan saksalaisen ylioppilaslaulun ”Paavi ja sulttaani” rakenteita, Pacius saksalaisena toki tunsikin laulun. Laulun suomalainen versio alkaa ”On paavin elo ihanaa”, mukaillut sanat on tehnyt Kalle Väänänen.)

ja tulevaisuuteen suuntautumista

Juhlapuheen piti korkeimman hallinto-oikeuden presidentti Pekka Hallberg. Hän tarkasteli neljän Klubin kannalta tärkeän alueen yhteiskuntakehitystä 135 vuoden ajalta, kielen, kulttuurin,

talouden ja valtiovallan. Puhe on julkaistu toisaalla lehdessä. ”Veljellinen kanssakäyminen, keskinäinen luottamus ja ponnistelu isänmaan eteen ovat parhainta sosiaalista pääomaa ja hyvinvoinnin rakennusainetta.”

Kun oli nautittu Vorschmack Marskin ryypyn ja viinin kanssa sekä kansallis-ranskalainen metsämarjamoussé, Klubin kuoro antoi todistuksen siitä, miten ruotsinkielinen ja suomenkielinen taideilmaisuus täällä ovat kulkeneet käsi kädessä, ajatus, jonka Klubin varhaiset fennotkin varmaan olisivat hyväksyneet. Kuultiin Paciuksen Suomen laulu, sävelletty Emil v. Qvanténin sanoihin, jotka on suomentanut joko Taavi Hahl tai Aleksanteri Rahkonen. Kuultiin Madetojan Kaunehin maa, Bertil Gripenbergin runo, jonka Eino Leino on suomentanut. Sibeliuksen Finlandian rukousosaan V.A. Koskenniemi teki sanat paljon kansallisomaisuudeksi muodostuneen musiikin jälkeen.

Esko Salminen otti yleisönsä kuten aina, nyt sikermällä nimeltä Miehen muotokuva. Hän lausui Juhani Jukolan Turku-muistelma Seitsemän veljeksien viidennestä luvusta, Eino Leinon Väinämöisen laulun (”Ei iloja monta ihmislapselle suotu”) Kangastuksia-kokoelmasta (1902) ja Prosperon loppupuheen Shakespearen Myrskystä. Tunnelma yhä kohosi, näitä kuunnellessa.

Esko Salminen otti yleisönsä kuten aina, nyt sikermällä nimeltä Miehen muotokuva. Hän lausui Juhani Jukolan Turku-muistelma Seitsemän veljeksien viidennestä luvusta, Eino Leinon Väinämöisen laulun (”Ei iloja monta ihmislapselle suotu”) Kangastuksia-kokoelmasta (1902) ja Prosperon loppupuheen Shakespearen Myrskystä.

Ansaittuja tunnustuksia

Puheenjohtaja Johannes Koroma ilmoitti juhlayleisölle, joka osaksi oli vaihtunut kokouksen jälkeen ja juhlan edellä, että äskeinen kevätkokous oli kutsunut kunniajäseneksi professori Tuomo Tuomen. - Joulujuhla on Klubissa tapana päättää lahjojen jakoon; nytkin kevätkuullassa oli kyse ansaituista tunnustuksista. Klubin hopeinen mitali luovutettiin pitkäaikaiselle ravintoloitsijalle, kaikkien tuntemalle Riitta Malmbergille, joka kiitospuheensa kertoi nyt toimivansa nuorisotyön parissa. Klubin kultainen ansiomerkki myönnettiin seuraaville:

Taiteilijajäsenet Jari-Pekka Karvonen; Vesa Nuotio; Antti Sarpila; Pekka Toivanen; jäsenet Matti Ahjopalo; Erkki Anttila; Pellervo Erkkilä; Ari Huovinen; Marko Häkkinen; Jorma Hämäläinen; Juhani Juntunen; Kim Jäämeri; Juha Kojonen; Johannes Koroma; Risto Kyhälä; Jere Lahti; Pentti Paalu; Jarmo Pekala; Heikki Pitkänen; Panu Rajala; Pekka Rapila; Kaj Sarpaneva; Tapani Talari; Hannu Vaahtio; sihteeri Inkeri Lohivesi-Virkilä ja ravintoloitsija Juha Vepsä.

Lopuksi puheenjohtaja ilmoitti, että juhlavuoden kunniaksi tulitisiin kiinnittämään muistolaatta Aleksanterinkatu 46:n seinään. Se oli nuoruudessaan vaeltavaa elämää viettäneen Klubin pitkäaikaisimpia tukikohtia.

KHO:n presidentin Pekka Hallbergin juhlapuhe Helsingin Suomalaisen Klubin 135- vuotisjuhlassa 24.3.2011

1876

■ ■ Arvoisa juhlayleisö, Vuosi 1876, jolloin Luku- ja Konversationsi Klubi perustettiin kohotamaan valtaväestön asemaa, on monesta muustakin syystä merkivuosi. Silloin ilmestyi Sakari Topeliuksen Maamme –kirja suomeksi ”lukukirjaksi yli kymmenvuotisille ja siitä eteenpäin määrättömään ikään”. Samana vuonna keksittiin polttomoottori ja patentoitiin Bellin puhelin. Tapahui paljon muutakin merkittävää, mutta tässä ylevässä juhlassa on

syitä keskittyä suomalaisuuteen ja kansamme vaiheisiin, nostaa esille Suomalaisen klubin kannalta olennaisia kehityspiirteitä.

Sallittaneen aloittaa kaskulla Helsingin yliopiston historiasta, kun vappuna 1858 oli tarkastettava ensimmäinen suomenkielinen väitöskirja, Fredrik Polénin, sittemmin Rietrikki Poloiseksi kutsutun ”Johdanto Suomen kirjallishistoriaan”. Vastaväittäjä Elias Lönnrot, väiteltyään itse aiemmin aiheesta ”De Väinä-

möine”, tokaisi, ettei ”punaista lankaa ollut edes tekijän kappaleessa, ellei kirjansitoja ollut sitä siihen pannut”.

Kiitän kutsusta juhlaan ja toivon kuulijoiden löytävän puheestani punaisen langan. Olen sovittanut siihen Klubin kannalta neljän tärkeän toiminta-alueen: kielen, kulttuurin, talouden ja valtiovallan kehitystä 135 vuoden ajalta. Lopussa yritän solmia menneen ja tulevan langat yhteen juhlan rakentavaksi teemaksi.

”Siispä matkaan, ilman siekailutakaan enää!”

Kielipuolueet maan ensimmäinen puoluejako

Kielikysymys oli Klubin perustamisvaiheessa olennainen asia. Jäseniksi pääsivät vain oikeuskoiset fennomaanit. Klubilaiset osallistuivat merkittävällä tavalla suomenkielisen opetuksen ja kulttuurin edistämiseen. Kansallistunteen herätessä olivat juuri muotoutuneet molemmat kie-

lipuolueet, suomalainen kielipuolue J.V. Snellmanin kansallispoliittisen ohjelman ympärille ja ruotsalainen kielipuolue A.O. Freudenthalin kehittämän itäruotsalaisuuden aatteen ympärille.

Kielitaistelusta oli tullut 1860-luvulta lähtien kansaa puoltava vedenjakaja. Länsimaisen valtioideologian esittely jäi liberaaleille. Lähes vuosisadan mittainen kieliriita hiljeni vasta 1937. Kun oli kiistelty Helsingin yliopiston professoreiden äidin-

kielestä, presidentti Kyösti Kallio käännösti 1500 aitosuomalaisen ylioppilaan lähetystön ja 300.000 nimen adressin luotaan ja allekirjoitti yliopiston kielilain sekä vastoin maalaisliiton kantaa hyväksyi kiintiön ruotsinkielisille professoreille.

Kieliriitoja pulpahtaa vieläkin aika ajoin pintaan, vaikka kansalliskielten asema on perustuslaissa kahdesti vahvistettu. Olen näitä asioita paljonkin seurannut ollessani vuosituhannen vaihteessa

kielilakikomitean puheenjohtaja. Kansakuntamme ei enää kaipaa kielistä vedenjakajaa.

Huomasin Klubin lehdestä puheenjohtaja Johannes Koroman viisaasti asetelleen sanansa painopisteen suuntaamisesta suomenkielen oikean käytön opettamiseen ja kielellisen identiteettimme vahvistamiseen. Kieli on paljon muutakin kuin vain kommunikoinnin väline. Siinä Klubilla on tärkeä avaus.

Perintö on tulevaisuuden resurssi

Kulttuurin sisältöjen on sanottu tuottavan edellytykset hyvälle elämälle ja yhteisöjen hyvinvoinnille. Valtioneuvoston tuore kulttuuriselonteko (2011) painottaa, että tulevaisuuden menestykseen kuljetaan kahta tietä: säilyttämällä vanhaa ja arvokasta sekä kehittämällä uusia kokeiluja. Kulttuuriperinnön ymmärtäminen on innovaatioiden resurssi. Kulttuurilaitosten, opetuksen ja taiteen tukeminen on ollut tämän Klubin ensisijaisia ponnistuksia eri vuosikymmenillä.

Historian kuvista erottuu tässäkin yhtenä Snellman, jota on luonnehdittu kansakunnan käsi- kirjoittajaksi. Valtio-oppi –teoksessa (1842) hän korosti kansallishengen roolia ja sitä, että Suomen tien tuli kulkea sivistyksen, hyvien tapojen ja yleisen hyvinvoinnin laajentamisen kautta. Samoihin aikoihin (1835 ja 1849) ilmestynyt Kalevala oli se perin-

teinen kollektiivinen kansan hengentuote. Akseli Gallen-Kallela antoi sille myöhemmin visuaalisen muodon ja Pekka Halonen puki sen talvimaisemaan. Klubin maalaukset täydentävät tätä Suomi-kuvaa.

Suomalaisten sävelten syntyhetkenä pidetään Jean Sibeliuksen Kullervo-sinfonian ensiesitystä 1892. Tästä Oskar Merikanto kirjoitti haltioituneesti, miten Sibelius ”sivelee korviamme suomalaisilla sävelillä, jotka tuntemme omiksemme, vaikkamme ole niitä sellaisina koskaan kuulleet”. Yhteensattuma on siinä, että vuonna 1876 syntyi Heikki Klemetti, kuoromusiikin uranuurtaja. Hänen teoksensa ”Oi kallis Suomenmaa” koskettaa jokaista. Tässä on symboliikka Klubin kuorolle.

Kirjallisuuden puolelta pyhätykäämme hetkeksi Aleksis Kiven Seitsemään veljekseen (1870), joka oli ensimmäinen suomeksi julkaistu oikea romaanini. On sanottu, että ”jokaisessa meissä asuu joku näistä seitsemästä veljeksestä”.

Aika ajoin kysytään aiheellisesti, miten kauan kansallistunnetta voi rakentaa menneen varaan. Pitäisikö suomalaisuuden sisältöä modernisoida kytkemällä sitä esimerkiksi teknologian nousuun tai urheilumenestykseen maailmalla, hetkelliseen tilanteeseen. Varmasti tämä kaikki muokkaa suomalaisuutta, mutta yleisinhimillinen taide kestää aikaa ja

kulutusta. Aina on kuitenkin katsottava myös eteenpäin.

Kulttuurin ja taiteen tulevaisuuden hahmottamisessa on painotettava rohkeasti tulevaisuuden luomisen näkökulmaa. Luova pääoma on kansakunnan sosiaalista pääomaa. Maabrändiraportissa (2010) ”Tehtävä Suomelle” peräänkuulutettiin kestäviä tuotteita, puhdasta vettä ja opettajia. Se oli vasta keskustelun avaus. Seuraavassa vaiheessa pitäisi rohkeammin tavoitella uskallusta ja luovuutta, aineetonta pääomaa.

On luotu vahvat rakenteet

Talous onkin seuraava aiheemme. Suomalainen klubi on keskeisesti vaikuttanut monien yritysten ja talouslinnakkeiden, kuten KOP, Kaleva, Otava ja Pohjola perustamiseen. Vuodelta 1876 nousee muistikuvaksi, kun Snellman kiisteli Yrjö-Koskisen kanssa, kannatti kultakantaa ja arvon johtamista uudistushetken markkinakurssista. Hän piti rahajärjestelmän kansainvälisyyttä ja integraatiota tärkeänä. Tässä on kuin historiallinen silta tämän päivän euromailmaan ja kiistelyyn lainatakausten tukipakettiin.

Nykypäivän talousmenestyksen peilinä voimme pitää vaikkapa Maailman talousfoorumin (WEF) tuoreinta raporttia vuosilta 2009-2010. Siinä on lukuisilla indikaattoreilla analysoitu 134 valtiota. Suomi on kilpailukyvyyn kokonaisarviossa korkeal-

la 6. sijalla. Vahvuutemme ovat terveydenhuollossa ja koulujärjestelmässä sekä instituutioiden toiminnassa. Maamme ongelmia ovat veroaste, työmarkkinoiden jähmeys, rahoituksen turvaaminen, säädöspolitiikka ja byrokratia. Parannettavaa tutkijat löytävät erityisesti palkkanuotteluista ja ICT-säännöksistä, vaikka Suomi onkin julistautunut tietoyhteiskunnaksi.

Kansantaloustieteilijät näkevät innovatiivisuuden tarpeen vieläkin selvemmin toteamalla, että käsin koskematon pääoma on kehityksessä avainasemassa. Maailmanpankin tutkimusten mukaan vain 5 % tulee suoraan luonnonvaroista, lähes 20 % tuotteista ja kolme neljänestä käsin koskemattomasta pääomasta, yhdessä osaamisesta ja luotettavista pelisäännöistä, lakikielellä nimenomaan oikeusvaltiosta.

Oikeat johtajat oikeaan aikaan

Valtiovallan jännitteet onkin seuraava aiheemme. Juhlapuheissa viime aikoina historian perintö on noussut esille, kun on muisteltu autonomian aikaa ja Porvoon valtiopäiviä sekä Suomen monipolvista tietä nykyajan hyvinvointivaltioksi. Tämän päivän viitekehystenä ovat Euroopan unionin jäsenyys ja Lissabonin sopimus sekä globalisaatiokehitys, maailman kriisipesäkkeet, sotatilat ja suurkatastrofit.

Valtiovallan kehitystä tut-

Yksi asia on varma. Veljellinen kanssakäyminen, keskinäinen luottamus ja ponnistelu isänmaan eteen ovat parhainta sosiaalista pääomaa ja hyvinvoinnin rakennusainetta.

kiskellessamme näemme pitkän kaaren kärjäkiviltä ruotsinvalta-anaikaan ja sitten Suuriruhtinaanmaaksi, kansakunnaksi kansakuntien joukkoon.

Itsenäisen Suomen hallitusmuodossa 1919 sovittiin yhteen eri aikakausilta peritytneet maailmankatsomukset: ensinnäkin vuoden 1906 eduskuntauudistukseen, yleiseen ja yhtäläiseen äänioikeuteen nojautunut parlamentarismi ja toisaalta vanhan kustavilaisen hallitsijanvallan perinne.

Historialliset kuvat kertovat, miten hallitusmuodon joustavuus antoi eri aikakausina valtioiden suhteiden kehitykselle tilaa tarpeiden mukaisesti. Seurataanpa tärkeintä asiaa, rikkinaisen yhteiskunnan eheyttämistä vapaus- ja kansalaisuuden jäljiltä.

Näemme ensin Ståhlbergin sovittelijan ja parlamentarismia rakentavan roolin, Relanderin ajalta sovinnon tekona Tannerin vähemmistöhallituksen, Svinhufvudin vahvan puheen Mäntsälän kapinan lopettamiseksi ja laillisen menon palauttamiseksi. Kallion asiana oli parlamentarismien ja eduskunnan aseman vahvistaminen. Rytin kylmähermoinen analyttinen päätöksenteko luotsasi kriisinoloissa. Mannerheim loi valovoimaisen sankaruuden, jonka ympärille rauhaan siirtyminen vaikeista ehdoista huolimatta oli mahdollista. Sitten peräsimeen astui jämerä ja kokenut Paasikivi. Kekkonen yliverainen

johtajuus vakautti oloja ja kesti neljännesvuosisadan.

Koiviston, pankkimiehen kansanomaisen ja parlamentaaristinen ajattelutapa avasi tien valtiosääntöuudistuksille. Sen jälkeen paluuta vahvaan presidentinvaltaan ei ole ollut. Toisaalta maailmalla kannuksensa hankkinut Ahtisaari ymmärsi ensimmäisten joukossa kansainvälisyyden vaatimukset ja avasi Suomen yhteyksiä taloudellisen kehityksen alalla globaaleille markkinoille. Nykyinen tasavallan presidentti on tehnyt puolestaan merkittäviä avauksia sosiaalisen oikeudenmukaisuuden kansainvälisissä ulottuvuuksissa.

Nämä pikakuvat eivät mitenkään vastaa Klubin portaikkoon sijoitettuja taiteellisia karikatyyrejä, mutta ehkä avartavat näkökulmaamme ymmärtämään päätöksentekoa Suomen selviytymisprojekteissa. Presidentin asiانا on usein ollut vaikeiden ratkaisujen tekeminen ja kansakunnan yhdistäminen niiden taakse. Toisaalta vallankäyttö edellyttää aina yhteistyötä ja –ymmärrystä. Monet pääministerit, kuten Ryti, Tanner ja Paasikivi ovat olleet avainasemassa. Siinä oli myös talvisodan legendaarinen johtokolmikko, joka kantoi suurimman vastuun.

Pitäisi olla valmis yhteistoimintaankin

Toimintaympäristön muuttuessa vallan kuva on käynyt yhä monisäikeisemmäksi. Silti olisi

Edellisissä, vuoden 2007 eduskuntavaaleissa äänestysprosentti jäi alhaisemmaksi kuin milloinkaan vuoden 1945 vaalien jälkeen. Vuoden 1966 vaalien 85 prosentin huippulukemista tultiin 68 prosentin tasolle, ja 650.000 äänioikeutettua oli siirtynyt yhteiskunnassa äänettömiksi yhtiömieheksi.

nähtävä kokonaisuus. Kysymys ei ole vain kunkin valtioelimen näkökulmasta vaan siitä, miten yhteinen päätöksenteko toimii. Tämä oli lähtökohtani esittäessäni Haapajärvellä heinäkuussa 2009 presidenttiyden 90-vuotisjuhlassa sovittavaa ratkaisua valtiosäännön uudistustyön jatkamiselle. Sen mukaan presidentin tehtävät säilytettäisiin mutta päätöksentekomenettelyä kehitettäisiin parlamentarismien periaatteita vahvistamalla.

Presidentinvallan ja parlamentarismien jännite on viime vuosikymmenten uudistuksissa purkautunut. Vaikka valtaa on riistuttu, presidentillä voi edelleen olla merkittävä rooli arvojohtajana ja ristiriitojen sovittelijana. Sitä tämä nahisteluun taipuvainen katajainen kansa tarvitsee.

Tähän väliin sopii hyvin lainaus Ståhlbergin puheesta vuodelta 1908 puolueoloista: ”Eri puolueiden kesken ei suinkaan tarvitse keinotekoisesti kiihdyttää kiukkua ja kireitä välejä. Puolueiden ja niihin kuuluvain tulisi, siitä huolimatta, mikä heidät erottaa, aina kun yhteiset asiat vaativat, olla valmiita yhteistoimintaan toistensa kanssa sekä eduskunnassa että muualla.”

Valtasuhteiden tätä päivää on eduskunnassa viime helmikuun 16 päivänä hyväksytty seuraava uudistus presidentinvallan sopeuttamisesta parlamentaariseen hallitustapaan.

Tämä ns. Taxellin komitean valmistelema ehdotus vähän

modifioiden vastaa edellä esittämäni mallia. Tosin nyt vedetään mukaan eduskunta presidentin ja hallituksen mahdollisen ristiriidan ratkaisijaksi, kun kysyttäisiin selonteolla eduskunnan kantaa. Käytännössä asioita ei ajeta näin pitkälle, vaan valtasuhteiden muutos tulee lisäämään asioiden sovittelua ennalta. Uudistus on enää pieni, mutta johdonmukainen askel parlamentarismien vahvistamisen tiellä.

Juhlan rakentava teema?

Miten voisimme punoa esitetyt kehityksen langat yhteen?

Ensinnäkin vahvan identiteetin varaan rakentuvat innovaatiot ja kulttuurin sisällöt. Niistä kasvaa aineeton pääoma, talouskehityksenkin moottori. Ilman toimivaa taloutta ei ole hyvinvointia eikä jaettavaa. Monet tutkijat laskevat myös demokratian vahvuutta kansantalouden mittareilla. Tässä on se kokonaisuus, ihmisten hyvinvointi ja maan kilpailukyky, mitä meidän nykyisinkin on tavoiteltava.

Jos kokonaisuus hämärtyy ja yhteiskunta sirpaloituu pienipiirteisten specialistien johdettavaksi, käy kuin määritelmien ”erityisasiantuntijalle, joka yhtään virhettä tekemättä ajautuu kohti suurta erehdystä”.

Hyvät kuulijat,

On sanottu, että ”historia on kuin laiva, joka vie muistoja tulevaisuuteen”. Mihän suuntaan menään 2000-luvun Suomessa?

Vastaavatko mielikuvamme yhteiskunnan kehityksestä todellisuutta? Onko meillä edellytyksiä hahmottaa kokonaisuus eli ”suuri kertomus” vai kertooko mediakin, tuo kaiken tietävä uutisten välittäjä vain ”pieniä tarinoita”.

Ensi kuussa toimitetaan eduskuntavaalit, ja ilmassa on jotenkin odottava tunnelma. Harva uskaltaa pistää itseään likoon ja puhua suurista linjoista. Poliittikan luonne on viihteellistynyt. Ihmiset kaipaisivat kuitenkin selkokielistä johtajuutta.

Edellisissä, vuoden 2007 eduskuntavaaleissa äänestysprosentti jäi alhaisemmaksi kuin milloinkaan vuoden 1945 vaalien jälkeen. Vuoden 1966 vaalien 85 prosentin huippulukemista tultiin 68 prosentin tasolle, ja 650.000 äänioikeutettua oli siirtynyt yhteiskunnassa äänettömiksi yhtiömieheksi. Se ei ole Euroopassa poikkeuksellista, mutta osallistuminen on muihin pohjoismaihin verrattuna vähäisempää.

Vaikka ei ole aihetta sukeltaa nyt taustatekijöihin, voidaan päätellä luokkajaon murtuneen, etu- ja intressijärjestöjen osuuden lisääntyneen sekä uskon poliittikoihin ja vaaleilla vaikuttamiseen hiipuneen. Ihmiset tekevät entistä enemmän yksilöllisiä valintoja, ja liikkuvuus on lisääntymässä. Valtarakenteissa tulee tapahtumaan lähikuukausina muutoksia.

Max Jakobson kirjassaan Vallanvaihto (1992) toteaa, että historia tarjoaa runsaasti esimerkkejä siitä, miten kyyniset poliittiset

johtajat ovat voineet laskelmiaan erehtyä aliarvioidessaan sen voiman, jonka usko, aate ja tunte saattavat antaa kokonaiselle olemme viime kuukauden seuranneet etenkin Pohjois-Afrikan kansannousuissa, joiden loppu-ahdit ovat vielä edessä.

Juuri kriisitilanteissa, joista meidänkin maamme on selviytynyt, tarvitaan kaukonäköisyyttä. Siihen istuu hyvin antiikin suurten pitojen kuvaajan Titus Petronius Arbiterin säe: ”Sen miehen mitta kasvaa, joka oudon rannikon hiekoilla astuu maihin”.

Yksi asia on varma. Veljellinen kanssakäyminen, keskinäinen luottamus ja ponnistelu isänmaan eteen ovat parhainta sosiaalista pääomaa ja hyvinvoinnin rakennusainetta. Tämän klubinkin tavoitteisiin väkevästi vaikuttaneen Snellmanin viimeisen kirjeen lopussa ovat sanat: ”rehtiys ja kunnia ovat meidän ankkurimme”.

SUOMALAISEN KLUBIN SYNTY

Aluksi suomenmieliset kokoontuivat toistensa kotona ja kuuluisalla Finnspångilla Etelä-Esplanadilla Korkeavuorenkadun ja Fabianinkadun välisellä katuosuudella. Myöhemmin kokoontumispaikkoja olivat myös Arkadiateatterin lämpiö nykyisen Paasikiven patsaan kohdalla, Ravintola Fennian kabinetit ja Kleinh-hotellin tilat nykyisen kaupungintalon itäpuolella. Kun Keisarillinen Senaatti oli vahvistanut Klubin säännöt huhtikuun 25.päivänä 1876, alettiin etsiä kokouksia varten sopivaa kokoontumispaikkaa. Sellainen löytyikin heti Aleksanterinkadulta, ja myöhemmin paikkoja on kertynyt toistakymmentä.

Suomalainen Klubi, eli "Luku- ja konversationi- Klubi Helsingissä" perustettiin Helsinkiin 135 vuotta sitten 1870-luvulla, joka on merkittävä vuosikymmen suomalaisuusaatteen kehittämisessä. Sakari Topelius on todennut suomalaisen liikkeen kehityksestä, että se vuosisadan kolmikymmenluvulla valui hienona saateena, nelikymmenluvulla kulki pienenä purona, viisikymmenluvulla hiljaisena jokena, kuusikymmenluvulla nopeana virtana ja seitsenkymmenluvulla kuohuvana koskena.

■ Klubin perustamisen aikoihin oli totuteltu kuusi vuosikymmentä elämään suurruhtinaskuntana reaaliunionissa Venäjän kanssa. Suurruhtinaskunnan asujaimistosta suomenkieltä puhui lähes 90% kansalaisista. Oli selkeä tarve ryhtyä kehittämään suomalaisuutta. Sitä uudet valanpitäjätkin toivoivat, jotta Suomi vieraantuisi vanhasta emämaastaan Ruotsista. Ryhdyttiin toteuttamaan G.M. Armfeldtin

luomaa ja A.I. Arwidssonin toistamaa ohjelmaa: Ruotsalaisia emme ole, venäläisiksi emme tahdo tulla, olkaamme siis suomalaisia. Tärkeitä uudistuksia oli Suomessa jo tapahtunut. Keisari oli antanut 1863 määräyksen suomenkielen nostamisesta ruotsinkielen rinnalle. Oma rahayksikkö marka saatiin 1860. Suomen ensimmäinen rautatieyhteys Helsingistä Hämeenlinnaan avattiin vuonna 1862. Se on yhä osa maamme päätarua. Suomalaisuuden liikkeen aatteellisen taustan luoja oli J.V. Snellman. Suomen ainoa pelastus on sen sivistyksessä, on hänen tunnetumpia ajatuksiaan.

Ennen Klubbin perustamista Uuden Suomettaren "Matti" ja yliopiston unkarinkielen lehtori Antti Alberg (myöhemmin Jalava) teki matkan Prahaan, missä vauraan oluttehtailijan myöntämien varojen turvin Tsekkiläinen Klubi tuki kansallisia pyrkimyksiä. Saamansa vaikutelmat Jalava kiteytti "Meidän pitäisi saada toimeen jonkinlainen kansallis-valtiollinen, hyvällä kassalla varustettu klubi, jonka varoilla kaikenlaisia sen vaikutusalaan kuuluvia pyrintöjä edistettäisiin." "Tyhjätaskut sitten panivat pystyyn klubin, tosin hyvän kassan tilalla oli vain suuri innostus", toteaa Eero Saarenheimo mainiossa teoksessaan *Suomalaisuuden rakentajia*, 1996.

Miten olivat toteutuneet ja miten jatkossa toteutuisivat Venäjän keisarin vuonna 1809 Porvoon valtiopäivillä antama lu-

paus Suomesta kansakuntana kansakuntien joukossa ja hänen vahvistamansa erivapaudet suomalaisille? Tultaisiinko Suomea venäläistämään jatkossa? Miten suomalaista kulttuuria ja suomenkielen asemaa voitaisiin vahvistaa? Miten samalla säilyttää hyvät suhteet keisariin ja Pietarin hoviin, joka oli reaalipoliittinen edellytys Suomen kannalta myönteisen kehityksen takaamiseksi noissa olosuhteissa? Nämä kysymykset mietittyivät suomalaisia ja varsinkin Suomalaisen Klubin perustajia.

Lupa Klubin toiminnan aloittamiseen saatiin Keisarillisen Senaatin vahvistettua sen säännöt huhtikuun 25. päivänä 1876. Klubin ensimmäinen yleinen kokous pidettiin syyskuun 18. päivänä samana vuonna. Sitä ennen oli saatu vuokrattua kokoontumistilat Aleksanterinkatu 46:n kolmannesta kerroksesta. Tämä klubihuoneisto käsitti salin ja kaksi huonetta. Neiti M. Enqvist hoiti kalustuksen ja piti ravintolaa klubin jäsenille. Klubille hankittiin myös piano ja arkistokaappi. Sinne tilattiin kaikki Suomessa ilmestyvät sanomalehdet ja kolme ulkomaalaista lehteä, jotka olivat Petersburger Herold, Fliegende Blätter ja Kasper. Nämä perustoiminnot kuuluvat edelleen Klubin laajentuneeseen ja monipuolistuneeseen toimintaan.

Avajaispuheessaan syyskuussa 1876 klubin ensimmäinen esimies Antti Alberg (Jalava) käsitteli toimintaan liittyviä käy-

tännön näkökohtia sekä kansallista ja valtiollista asemaamme Venäjän suhteen. Hän kaipasi yhteyttä siihen puolueeseen "joka lipullensa on kirjoittanut kansallisuuden aatteen ja sen voitolle saattamisen" viitaten eri maissa tapahtuneeseen samanaikaisuuteen valtiollisten puolueiden ja klubbien syntymiseen. Klubin jäsenillä tulisi olla tarpeeksi intoa ja harrastusta klubin voimassa pitämiseen sekä niihin asioihin, joita se ottaa ajaakseen. Muutoin käy huonosti. Varoittaviksi esimerkeiksi Jalava nosti aikaisemmin perustetut Suomen ystävien liiton ja Suomalaisen seuran, jotka hyvän alun jälkeen kuolivat innostuksen puutteeseen.

Jalava moitti klubiveljiä siitä, että "nyt syyskuulla ei Klubissa ole ollenkaan käynyt sen enemmän väkeä kuin kesälläkään, vaikka kaupungissa olevain Klubbijäsenten luku on jo 40 paikkeilla, joista varmaankin neljäsosa joka iltana istuu jossain ravintolassa". Sekään ei tuntunut auttavan että iltaisen pimeyden pelon poistamiseksi klubisalin pöydälle oli asetettu palava kynttilä, "jonka niin kuin muinen Heron tulisoitto Seston tornilla piti valollaan sisään johdattaa ulkona yön pimeydessä kulkevia klubbijäseniä". Emme tiedä paljonko tämä Jalavan kaitseminen lisäsi käyntikertoja. Klubin jäsenmäärä kuitenkin nousi ensimmäisen vuoden aikana 84:ään. Suurimman ryhmän muodostivat mais-terit (35), sitten tulivat juristit

SUOMALAISEN KLUBIN SYNTY

ja hallintovirkamiehet (16) sekä professorit ja muut yliopistomiehet (13). Mukana oli myös liikelämän edustajia, jotka nykyisin muodostanevat suurimman ryhmän Klubimme jäsenistöstä.

Kansallinen ja valtiollinen asemamme Venäjän suhteen askarrutti myös Antti Almbergia (Jalava). Jokainen tuntee tämän aseman laadun ja ne monet arat kohdat, jotka siitä ovat seurauksena hän totesi ja jatkoi: ”Me olemme niin kuin näkinkenkä vetäytyneet kuoreemme ja annamme muun maailman ajatella meistä ja meidän oloistamme, mitä se hyväksi näkee. Vielä tänäpäivänä ei ole mitään harvinaista Venäjän sanomalehdissä lukea kyhäyksiä meistä ja meidän maastamme ja kansastamme, jotka osoittavat mitä suurinta tietämättömyyttä oloistamme.” Jalava vaati toimenpiteitä asian korjaamiseksi vaikkapa Suomalaisen Klubbin taholta. Ajankohta olisi mitä sopivimman huomion kiinnittämiseksi Suomen asemaan Kaivopuistossa avatun ensimmäisen yleisen teollisuusnäyttelyn ja valtiopäiville tulevan asevelvollisuuskysymyksen vuoksi.

Puheensa lopuksi Klubin ensimmäinen esimies vielä nostatti klubihenkeä lausumalla toivonuksen että jäsenissä aina eläisi yksimielisyys sekä veljellinen ystävällisyys ja kumppanuus, joka ei vähäpätöisistä syistä herätä turhanpäiväisiä klubin edistyksele vahingollisia ristiriitoja, kuin

myös että suomalainen klubi tulisi paljon hyvää aikaan saamaan sekä jäsentensä keskinäiseksi huviksi että myös maamme ja kansamme yhteiseksi hyväksi. Nämä ajatukset sopivat mielestäni tänä päivänäkin hyvän klubihengen kulmakiveksi.

Lukuisa määrä merkittäviä virstanpylväitä löytyy suomalaisuuden kehityksessä niin aikaisemmilta kuin myöhemmiltä ajoilta. Daniel Juslenius kirjoitti suomalaisista näin jo 1600-luvulla: He ovat työteliäitä, ututteria, ponnistuksia pelkäämättömiä, pystyvät mihin ammatteihin hyvänsä... Heillä on taipumusta kieliin, vapaisiin taiteisiin ja tieteisiin sekä he ovat varsin terävälyisiä, niin että heitä tässä tuskin mikään muu kansa voittaisi, jolleivät he suuntaisi harrastuksiaan niin eri tahoille... Jospa he voisivat luopua tuomittavasta ulkomaalaisen ihailustaan, liian suuresta oman voiton tavoittelustaan sekä oman itsensä aliarvioinnista. Heidän arvonantonsa nousisi heti, kunhan he edes jossain määrin kunnioittaisivat itseään, sillä sanotaan: muut pitävät sinua niin suurena arvossa kuin itse pidät itseäsi.”

Monet suomalaiset suurmiehet ovat vuosien saatossa vaikuttaneet suomalaisuusaatteen kehittymiseen ja siten myös suoraan tai välillisesti klubiaatteen joko jäsenenä tai ulkopuolelta: J.V. Snellmanin lisäksi, Sakari Topelius, Juhani Aho, Aleksis Kivi, Jean

Sibelius, Akseli Gallen-Kallela ja monet muut. Unohtaa ei myöskään voida Keisarillisen Aleksanterin Yliopiston ja monen muun instituution merkitystä tässä suhteessa. Erityisesti meillä klubilaisilla on kuitenkin erityinen syy tänä juhluvuonna kunnioituksella ja kiitoksella muistaa niitä aloitteellisia ja rohkeita miehiä, jotka Etelä-Espanadin Finnsångilta ponnistaen synnyttivät Klubin vaikeuksia pelkäämättä. On hyvä muistaa, että noin puolet perustajajäsenistä oli avarakatseisia ruotsinkielisiä suomalaisia miehiä.

Klubin perustamisanomuksen allekirjoittivat maaliskuussa 1876 tohtori Kaarlo Bergbom sekä maisterit Antti Almberg (myöhemmin Jalava) ja Taavi Hahl. Antti Almbergiä (1846-1909) voidaan pitää klubi-idean isänä. Hän oli ammatiltaan suomen kielen opettaja ja vuonna 1866 perustetun Uuden Suomettarin ensimmäinen päätoimittaja toimien siten linkkinä myös tähän suometarlaiseen maailmaan. Klubin puheenjohtajana Almberg toimi vuoteen 1890 asti. Viipurissa syntynyt Kaarlo Bergbom (1843-1912) toimi perustamansa Suomalaisen teatterin johtajana vuosina 1872-1905. Hänelle teatteri oli kansallinen symboli vahvistamassa kansakunnan syntymistä. Fil.kand. Taavi Hahl (1847-1880) oli musiikkimiehiä ja toimi muun muassa laulunopettajana Helsingin ruotsalaisessa normaalilyseossa. Helsingin

Suomalaisen Klubin aatteellisena johtaja oli kuitenkin Yrjö Koskinen (1830-1903), aateloituna Yrjö Sakari Yrjö-Koskinen, alun perin Georg Zachris Forsman.

Hän oli suomalaisuusliikkeen keskeinen hahmo ja laajalti tutkimustyötä ulkomailla tehnyt tiedemies, historian professori, valtiopäivämies ja J. V. Snellmanin oppilas. Hän kieltäytyi Klubin johtotehtävistä mutta se ei vähentänyt hänen vaikutusvaltaansa Klubissa.

Helsingin Suomalainen Klubi on historiansa aikana toiminut monissa tiloissa eri puolilla Helsinkiä. Lopulta vuonna 1959 päästiin muuttamaan omiin uusiin tiloihin Kansakoulukuja 3:een. Aluksi omistettiin vain 51 % talosta mutta Oma tupa oma lupa periaate toteutui lopullisesti joulukuussa 1999 kun Kansallisen kokoomuksen säätiö möi 49 %:n osuutensa Klubille. Helsingin Suomalainen Klubi on toimintansa aikana ollut vaikuttajan, ei päättäjän roolissa suomalaisessa yhteiskunnassa. Monet kulttuuri-instituutit ovat saaneet alkunsa Klubilla. Klubin tiloissa ja klubilaisten toimesta ovat myös syntyneet monet merkittävät suomalaiset yritykset. Tänä päivänä Helsingin Suomalainen klubi on elinvoimaisimpia yhdistyksiä maassamme. Jäsenmäärä on noussut lähes kolmeen tuhanteen.

Viimeiset 15 vuotta ovat toimintojen monipuolistamisen suh-

teen olleet erityisen voimakkaan kehityksen kautta. Perinteisen vahvan kulttuuri ja muun toiminnan rinnalle on syntynyt lukuisia uusia harrastuspiirejä: historian, kansainvälisen politiikan, turvallisuuspolitiikan, oikeuspolitiikan, lääketieteen, talouspolitiikan ja teknologian alalle muun ohella. Vankan suosion saavuttaneiden kirjallisuusiltojen ja klubi-iltojen lisäksi järjestetään tutustumisretkiä, gourmet-iltoja, viini,- jazz ja sikarinpoltto tilaisuuksia sekä monia muita tapahtumia kunkin makuun sopivasti. Biljardin ja skruivin rinnalle ovat nousseet monet muut toiminnot ja liikuntamuodot. Ministerilounaista on tullut perinne. On aloitettu äitien ja isänpäivä brunssit. Avec-tilaisuuksia on paljon. Myös monet muut yhdistykset ja yhteisöt ovat löytäneet sopivat kokoontumistilat klubitalosta. Syksyn aloittava uutispuuro, vappulounas ja kevätkauden päättävät klubipurjehdus ovat edelleen suosiossa. Myös merkkipäiväillat ja maanpuolustusillaksi muuntunut veteraanilta ovat säilyttäneet vankan asemansa. Klubilla on nyt oma kuoro ja orkesteri. On perustettu Suomen kansan sähköinen muisti ja uusi säätiö. Lähes jokaiseen hyvään tarkoitukseen löytyy harrastusta. Klubi todella elää. Jäsenkunta on nuorentunut mikä lisää vuorovaikutusta eri sukupolvien välille. Taiteilijajäsenten rinnalle on tullut uutena tiedemiesjäsenet ja ulkojäsenet.

Yhdistyksen hyvän toiminnan perustana on hyvä elinvoimainen aate, hyvä vireä toiminta ja kunnossa oleva talous. Kun niihin lisätään hyvä klubihenki, ovat asiat kohdallaan. Suomalaisen kulttuurin ja suomen kielen vaaliminen ja kehittäminen luovat vahvan pohjan tietoyhteiskunnan, itseään etsivän Euroopan ja globalisaation asettamiin haasteisiin. Emme voi sulkeutua näkinkengän kuoreen ja tarvitsemme Daniel Jusleniuksen kaipaamaa tervettä itsetuntoa. Vahva kulttuuri ei pelkää vuorovaikutusta vaan ammentaa siitä lisää voimaa. Jatkukoon klubimme toiminta traditioita kunnioittaen, eteenpäin katsoen, vireänä ja hyvässä keskinäisen kunnioituksen hengessä. Siihen on kaikki edellytykset. Sen olemme velkaa yhtä hyvin perustajillemme ja klubin periaatteiden hyväksi vuosikymmenten varrella toimineille klubiveljillemme kuin tuleville sukupolvillekin.

Martti Enäjärvi

Klubilehtemme on kasvanut aikuisikään

Klubimme viettää kunnioitettavan korkean iän juhlaa. Klubilehdellämmekin on juhluvuosi, mutta se täyttää vasta 30 vuotta. Klubi-äitimme otti mallia muinaisesta Mamren tammiston Saarasta, joka synnytti lapsensa vasta lähes 100-vuotiaana. Klubi otti siihen vielä muutaman vuoden aikalisän, lehti syntyi 105-vuotiaalle. Miten saattoikaan Klubimme jäsenkunta tulla toimeen niin kauan ilman omaa lehteä? Mitä on nyt sen kolmena vuosikymmenenä tapahtunut?

Oman lamakautemme lapsi

Ajatus Klubilehdestä syntyi keväällä 1981, jolloin johtokunnalla oli huolia Klubimme tulevaisuudesta. Jäsenmäärä oli pudonnut 1950-luvun 1300:sta tuhannen tienoille. Jäsenmaksutulot vähenivät myös matalan vapaajäsenyksen takia. Klubin isäntä Kalevi Toivonen sai yhtenänsä vierailulla KOP:n vekselitiskillä. Kuukausikokouksiin osallistuminenkin väheni niin, että johtokunta alkoi tuntea kipeää ja häpeää siitä, kehtaako enää pyytää arvohenkilöitä esiintymään puolityhjään saliin.

Huolenaihe oli sekin, että Klubi oli vinoutumassa liikemiesklubiksi. Jäsenkuntaan kaivattiin lisää humanisteja. Syyksi tilanteeseen arveltiin mm. sitä, että liikemiehet maksattivat jäsenmaksun firmoillaan, humanistit joutuivat kaivamaan sen omasta

Klubilehden toimituskunta. Vasemmalta Veikko Hannula, Kauko Lehti, Kalevi Suortti, Leif Eklöf, Antti Henttonen, Elias Iiro, Weijo Pitkänen, Yrjö Iarmola, Leif Nordin ja Erkki Nordberg. Kuva: Arto Toivanen

laihemmasta kukkarostaan.

Jäsenmäärän ja samalla jäsenmaksutulojen kasvattamiseksi A.A. Keinosen johtama johtokunta päätti ryhtyä julkaisemaan kaksi kertaa vuodessa ilmestyvää Klubilehteä. Samalla ruvettiin ajanmukaistamaan vanhahtavia sääntöjä, jotka sallivat liian varhaisen siirtymisen vapaamatkustajiksi. Järjestyssääntöjä uudistamalla haluttiin helpottaa vieraiden, myös naisten, tuomista klubille. Tavoitteeksi otettiin 100 uuden jäsenen vuosittainen hy-

väksyminen klubiin, Kampanja alkoikin tuoda tuloksia, ja silloin alkanut jäsenmäärän kasvu jatkuu yhä.

Nyt meitä on noin 3000, joudutaan jo pohtimaan jäsenkaton asettamista, kun seinät alkavat ahdistaa.

Vaatimattomissa mitoissa alkaneella mutta matkalla kasvaneella Klubilehdellä on ollut kasvuun osuutensa samaan aikaan alkaneen korkealaatuisen klubihenkisen ravintolapalvelun kanssa. Riitta tuli taloon.

Sisällön rakenne löytyi pian

Lehden ensimmäinen kevätnumero julkaisi kertomuksen edellisvuoden toiminnasta, josta puheenjohtaja Keinonen kirjoitti sujuvasti ja elävästi. Tilinpäätös julkaistiin tiedoksi lehdessä. Siihen kirjoitti myös historioitsijamme, nykyisten kunniajäsenien esimies Eero Saarenheimo aiheenaan ”Vanha klubi suomalaisen liike-elämän perustuksia luomassa.” Hänestä tuli yli vuosi-

Klubin piirissä syntyneet suomalaiset suuryritykset Pohjola, KOP ja Otava tulivat lehtilapsen sylikummeiksi ilmoituksillaan,

Pian hahmottui peruslinja lehden myöhempienkin vuosikymmenien sisällölle: selostukset menneistä tapahtumista ja ennakkotiedot tulevista. Uudet toimintamuodot, kuten vanhan konversationin muuttuminen teemailloiksi, lisääntyneet harrastuslajit, uusi tekniikka, talouden vahvistuminen ja avustajakunnan lisääntyminen ovat vuosien myötä laajentaneet ja monipuolistaaneet lehteä. Yksi rajoitus tällä tavalla yhäkin harvaan ilmestyvällä lehdellä on: se ei voi toimia vilkkaana keskusteluforumina.

Konversationi toimii alkuperäiseen tapaan elävänä sanana yhteisissä tilaisuuksissa.

Jo alkuaikoina lehti välitti lukijoilleen selostuksia Klubin juhlatapahtumista. Mainittakoon niistä esimerkkeinä Klubin 110-vuotisjuhla, arkkiatri Arvo Ylpön 100-votisjuhla, Onni Ojan panoraamamaalauksen paljastus ja presidenttiehdokkaiden esiintyminen Urho Kekkonen dramaattisen eroilmoituksen jälkeen. Lehti pyrki vähäisestä iästään ja koostaan huolimatta elämään ajan hermolla.

Kasvun aikaa

Lehti ilmestyi 15 vuotta vain kahdesti vuodessa yhtä poikkeusta lukuun ottamatta. Klubin 110-juhluvuonna 1986 tallennettiin juhlatapahtumat ylimääräi-

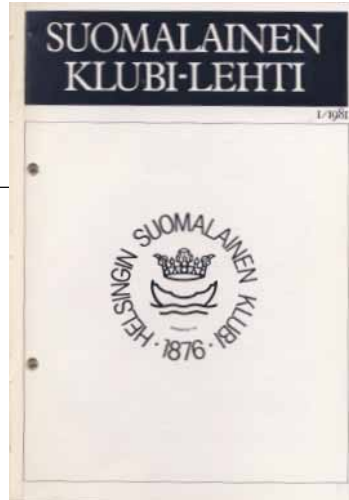
kymmenen ajaksi lehden ahkerä runkoavustaja Klubin historia- ja muiden kulttuuriartikkelien kirjoittajana. Artikkeliaavustajiksi tulivat pian myös myöhemmät kunniapuheenjohtajat ja sanan taitajat Erkki Salonen ja Mikko Pohtola. Lehden toimitussihteerin tehtäviä hoitanut Klubin sihteeri Pertti Kolve esitteli klubitapahtumia sanoin ja kuvin. Perinteinen, 1940-luvulta alkuisin olevan kutsuvierasilta puheineen sai tilaa lehdessä, samoin golf-tapahtumat ja vene- ym. retket.

seen kolmanteen numeroon. Sivumäärä oli alkuvuosina yleensä vain 20, mutta paisui toimintojen vilkastuessa ja klubitapahtumien lisääntyessä vuonna 1995 jo 72 sivuun. Silloin johtokunta päätti lisätä ilmestymiskerrat neljään. Samalla vapautettiin puheenjohtaja päätoimittajan vastuusta ja lehdelle valittiin toimittamisen ammattilainen päätoimittajaksi.

Kansilehti alettiin tuolloin painaa nelivärisenä ja ottaa lisäväriä sisäsivuillekin otsikoihin ja tekstipohjiin. Lisäväristä käytettiin johtokunnassa epäileviäkin puheenvuoroja, mutta enemmistö puolsi toimituksen ehdotusta. Vuosina 2002 - 2003 alettiin vaihteittain siirtyä neliväripainatukseen myös tekstisivuilla. Se toteutui täydellisenä vuoden 2003 viimeisessä numerossa. Päätoimittajan vaihtuessa vuoden 2004 alussa Klubin talous salli myös lehden taiton siirtämisen ammattigraafikolle, mikä edistysaskel paransi lehden ulkoasua ja luettavuutta. Varsinkin vuoden 2007 alusta vastuun saanut aisapari Leif Eklöf - Yrjö Klippi on onnistunut sekä sisällön että ulkoasun uudistamisessa. Onnistunut oli myös 2010 toteutettu lehden formaatin suurentaminen, joka avasi aikeita teksteille sekä kuville.

Viestinnän väline

Jäseniin kohdistuva informaatio hoidettiin vuosikymmeniä ilmoitustaulun ja jäsenkirjeiden avulla. Lehti alkoi hoitaa kirjeiden rin-

nalla ja tilalla tätä tehtävää, jolloin jäsenkirjeiden postittamista voitiin vähentää. 1990-luvulla tuli kolmanneksi kanavaksi sähköinen viestintä. Klubin ensimmäiset internet-sivut julkaistiin 1995. Lehden asema viestintävälineenä on silti pysynyt vankkumattomana. Viestintätavat täydentävät toisiaan. Sähköisen viestinnän tehokkuus on sen nopeudessa, joskaan se ei vielä tavoita kuin puolet jäsenistä. Se voi tehdä sivustoillaan Klubimme toimintaa tunnetuksi myös kansainvälisesti. Nettipalvelumme on laajentanut tietoa suomalaisesta kulttuurista lähelle sekä kauas. Sekin on varmaan lisännyt kiinnostusta Klubimme toimintaan ja jäsenyyteen. Ei enää epäillä, etteikö Klubimme olisi kulttuuriklubi.

Vakiopalstat

Jo ensimmäisinä ilmestymisvuosinaan lehti sai uskollisia avustajia. Mainitsin jo muutamia heistä. Kaikkien luettelemiseen menisi paljon tilaa. Puheenjohtajat ovat kirjoittaneet klubin menneistä, ajankohtaisista ja tulevista asioista. Toiminnanjohtaja on vuodesta 1991 lähtien pitänyt omaa

tiedotuspalstaansa ja päätoimittajalla on ollut vuodesta 1995 alkaen oma lähi- ja kaukotapahtumia peilaileva sivunsa. Lähes kymmenen vakinaisen ja monen tilapäisemmän avustajan persoonalliset tekstit ovat lehden rikkaus. Ravintolan kuulumiset ovat olleet alusta lähtien joka numeron silmän- ja kielenilona.

Toimittajat ja avustajat

Lehtemme päätoimittajina toimivat 1990-luvun puoliväliin saakka klubin puheenjohtajat. Kaksoistehtävää hoitivat A.A. Keinonen, Erkki Salonen, Mikko Pohtola ja Pentti Somerto. Vuoden 1995 uudistuksen yhteydessä päätoimittajaksi tuli tämän artikkelin kirjoittaja, jolla sattui olemaan kokemusta ammatillisen viikkoaikakauslehden toimittamisesta sekä klubin johtokunnan ja kulttuuritoimikunnan työstä. Hoidin mielenkiintoista tehtävää kahdeksan vuotta

Päätoimittajakauteni lopulla siirryttiin vaihteittain nelivärikauteen, joka vakiintui pysyväksi seuraavien ammattimies-päätoimittajien Jarmo Virravirran ja Pekka Kostamon sekä taittajagraafikoksi saadun alan ammattilaisen Yrjö Klipin aikana.

Olin hieman vanhanaikainen toimittaja, kun taitoin itse lehden vanhalla saks- ja liimamenetelmällä, vaikka uusi tekniikka koputteli jo ovelta. Tekstien teossa ja käsittelyssä se oli käytössä. Kun kaikki avustajat eivät vielä käyttäneet sähköpostia, jou-

tui päätoimittaja kirjoittamaan heidänkin tekstejään sähköiseen muotoon.

Lyhytaikaisten seuraajieni jälleen tilanne jälleen vakiintui, kun webmasterimme

Leif Eklöf valittiin ohjaksiin. Tiedotusalan reservin majuri on näyttänyt organisatoriset, journalistiset sekä sähköisen viestinnän taitonsa, joiden hedelmistä olemme saaneet nauttia vuodesta 2007 lähtien ja toivottavasti vielä kauan.

Puheenjohtaja-päätoimittajien apuna lehden käytännön teossa on ahkeroinut johtokunnan kulloinenkin sihteeri ja sittemmin toiminnanjohtaja. Heitä ovat olleet Pertti Kolven lisäksi Hannu Salokorpi ja Jouko Liusvaara. Monitoiminen ja idearikas ”Jokemme” hoiti erinomaisella tavalla tehtävää vielä minunkin kaudellani. Yhdessä järjestimme avustajille idea-, työnjako- ja lämpimäispalaverieja. Kolmantena miehenä troikassamme oli taitava ja tunnollinen Kauko Lehti.

Leif Eklöf on koonnut toimituskunnakseen kymmenikön ahkerimpia avustajia.

Heidän nimensä löytyvät lehtemme tästäkin numerosta. Jokaisen uuden numeron lämpimäispalaverissa sovitaan seuraavan numeron työnjaosta päätoimittajan tekemien ennakkosopimusten ja -suositusten pohjalta. Jos kaikkiin aiheisiin ei löydy vapaaehtoisia, silloin lempeästi määrätään. Päätoimittaja pitää netin välityksellä toimituskunnan jäsenet ajan tasal-

la uuden numeron sisällön toteutumisesta. Raportti toimii samalla unilukkarina.

Kirjapaino on yksi tärkeä lehde-
denteon osapuoli. Lehteä ovat painaneet Nova, Ajanpaina, Vientipaino ja nykyisin Forssa Print. Ne kaikki ovat suhtautuneet pieneen asiakkaaseensa palveluhaluisesti.

Kuvituksen kehittäminen Vanha käytännöllinen tapa on ollut, että Klubin vahtimestarit/klubimestarit käyvät omien eteisiä ja muiden palvelutehtäviensä lomassa ja salliessa ottamassa valokuvia salin tapahtumista. Menettelyllä on ollut monia etuja, mutta haittapuolena joskus kuvien yksipuolisuus, kun kuvattavan tilaisuuden parhaat hetket eivät ole aina osuneet kuvaajan käyntiin. Klubitalon ulkopuolisiin tapahtumiin on löytynyt kameran käyttäjiä. Kuvia on tallennettu erityiseen kuvavarastoon muokkaamatta ja karsimatta niitä. Kuva-kokoelma on ollut lehden käytettävissä, mutta jäsenkunnasta siihen ovat päässeet tutustumaan vain harvat.

Tällä hetkellä Klubilla toimii kuvakulttuuriyöryhmä, joka on ottanut vastuun valokuvaamisesta Klubilla. Se koskee myös Klubilehden kuvatarvetta. Eri tilaisuuksien kuvaaminen tapahtuu toimituskunnassa sovitulla ”käskynjaolla”, jossa tulevien tapahtumien kuvausvuorot merkitään päivitettävään lehtirunkoon ja jaetaan työryhmän jäsenten Kalevi Suortin, Veikko Hannulan ja

Elias Iirolan sekä päätoimittaja Leif Eklöfin kesken. Tarvittaessa voidaan kuvaukset jättää entiseen tapaan klubimestarien huoleksi.

Kuvien tallentaminen tapahtuu nyt kahdella tavalla. Edelleen on käytössä vanha kuvavarasto, mutta sen rinnalle on parin vuoden ajan kehitetty uutta sähköistä arkistointia, jolla pyritään saamaan Klubin kuvallinen historia tallennetuksi järjestelmällisesti. Työryhmä hoitaa tehtävää Veikko Hannulan johdolla. Arkisto pyritään saamaan jo lähiaikoina kaikkien klubilaisten käyttöön.

Uusi kuva-arkistointi muodostaa Klubin viestintätoimikunnan alaisen itsenäisen toiminnon, mutta Klubilehti on sen keskeinen käyttäjä pyrkiessään jatkuvasti kehittämään sisältöään, ulkoasuaan ja luettavuuttaan.

Näin se...

Näin lehtemme teko etenee ja toteutuu. Viimeisestä tekstinjättöpäivästä alkaa Yrjö Klipin urakointi sivujen rakentamisessa ja sen jälkeen painaminen Forssa Printissä. Itella kantaa sen kotiin.

Tässä se jälleen on - ole hyvä!

(Lähteitä: Jouko Liusvaara, 130 vuotta Suomalaisen Klubin toimintaa, Pertti Kolven ja Elias Iirolan haastattelut, omat muistitiedot ja arkistoidut Klubilehden vuosikerrat.)

Teksti:
Antti Henttonen

Mistä herrasmiesklubit tulevat

”Itse pitojen viehätystä en mitannut niinkään aistinautintojen kuin ystäväni seuran ja keskustelujen mukaan.” (Cicero, De senectute, suom. Marja Itkonen-Kaila.)

■ ■ Tässä on kiteytettynä klubi-toiminnan keskeisidea, jos kohta herraklubien muotoutumiseen sellaisina kuin me ne tunnemme oli vielä runsaat puolitoista vuosituhatta. Kreikkalaiset - joista eniten tiedämme ateenalaisista - ja

roomalaiset antoivat arvon vapaiden miesten seuralliselle yhdessäololle aterian ääressä. Harrastuksen kohteina olivat valtioelämä, filosofia ja taiteet. Naisia, lapsia, muukalaisia ja epävapaita ei tässä otettu lukuun. Kreikkalaisten seurakulttuurista paras kuvaus on kaiketi Platonin Pidot eli Symposium; se on luettavissa myös suomeksi. Kun Roomassa, lähinnä tuontiuskontojen vaikutuksesta, seurat saattoivat kehittyä liiankin salaisiksi ja salaperäisiksi, valtio-

valta alkoi säännöstellä niiden toimintaa.

Anteeksi, onko herra jäsen?

Klubitoiminta, tällä nimellä, kehkeytyi Englannissa 1600-luvulla. Syitä oli monia. Yksi keskeisistä oli merien avautuminen ja sitä tietä kaupan ja vauraan keskiluokan nousu, tiedon ja uteliaisuuden lisääntyminen, tiedolliset harrastukset. Porvarissääty kiinnostui politiikasta, kun sai siihen

mahdollisuuden aatelin ja papiston rinnalla. Aineellisia virikkeitä olivat tee, kahvi ja kaakao, jotka seurajuomina tulivat vähitellen oluen ja viinin rinnalle, henkisiä virikkeitä 1600-luvulla elpynyt teatteri, 1700-luvulla lehdistö ja kirjallisuus, jotka toivat tiedon ja aatteet nähtäville valmiiksi alustettuina. Kahvilaelämä 1700-luvun Euroopassa, Lontoosta ja Pariisista Venetsiaan, Napoliin, Wieniin ja Budapestiin, oli tärkeä yhteiskunnallinen elementti

ja pohjusti vallankumouksia, kansallisuusliikkeitä ja kansallisten vähemmistöjen nousua. Kahvila oli kaikille avoin, klubi taas yleensä tunti jäsenensä.

Englantilaiset klubit olivat herrasmiesten klubeja ja kulttuuriltaan pidättyväisiä. Yksin tuolloista Reform Clubiakin me pitäisimme melko vanhoillisena. Vannoutuneita klubimiehiä olivat 1600-luvun lopun ja 1700-luvun brittiläisen hengenelämän eturivin edustajat: tuomiorovasti Jo-

nathan Swift, Gulliver-satiirien ja pamflettien kiivas kirjoittaja, Irlannin puolustaja; Samuel Pepys, päiväkirjanpitäjänä opportunistisen kiipijä-virkamiehen perikuva; Samuel Johnson, sanakirjantekijä ja aikansa mielipide-auktoiteetti; hänen elämäkerturinsa ja tämän kirjallisuudenalan perustaja James Boswell; filosofit Edmund Burke ja David Hume; suuri muotokuva- ja maisemamaalari Sir Joshua Reynolds; Englannin teatterin kulmakivi David Gar-

rick; runoilija Alexander Pope; historian uranuurtaja Edward Gibbon...

Gentleman, who is he?

Herrasmies, gentleman, on tuntemamme englantilainen käsite (vaikkei se milloinkaan esiinny yksikössä puhuttelusana). Mutta englantilaisilla ei ole termiini yksinoikeutta. Gentiluomo, gentilhomme. Gentleman on hillitty, hyväkäytöksinen, johdonmukainen ja rehellinen vaikkei välttämättä kovin laajasti sivistynyt mutta arvonsa tunteva kaupunkilais- tai maalaisherra. Varhaisessa englanninkielessä gentlemanilla ymmärrettiin aseiden kantamiseen oikeutettua miestä, ei välttämättä aatelista. Tässä oli tuntuva raja, rahvaalta oli sota-aseiden kantaminen kielletty. (Niin myös Keski-Euroopassa ja Pohjolassa.)

Kuitenkin 1700-luvun englantilainen kirjallisuus, ja seuraavankin vuosisadan, Dickensia myöten, on täynnä ryöpsähteleviä tunneihmisiä. Mistä siis hillityn englantilaisen ihanne tulee? - On esitetty väite, että Ranskasta ja Italiasta. Ranskan 1500 - 1700-lukujen pitkäaikaisia vaikuttajia, useine painoksineen, olivat muiden muassa Montaigne ja hänen Mietelmänsä sekä La Bruyère ja hänen Luonnekuvansa; herrasmieskasvatuksen peruskirja on kuitenkin jo Baldassar Castiglione Hovimies, Il libro del cortegiano, vuodelta 1527. Mitä sitten myöhempiä vuosisatoina

vaikuttivat englantilainen luonnottomaan kuriin pakottava sisäoppilaitos, mitä vaikutti pitkä palvelu siirtomaissa etäällä perheestä ja sen opettama varuillanolo ja samalla sen tuottama ahdas rotuylpeys...

Club - reviiirin puolustamisen vai sisäisen järjestyksenpidon väline?

Club-sanan etymologia ei ole varma. ”We now use the word clubbe for a sodality [toveriseura] in a tavern”, sanoi John Aubrey 1600-luvulla, Samuel Pepys kavereineen samoihin aikoihin ”went for clubbing”. Oxford Dictionary sanoo termin alkuperästä ”formed obscurely from -- a heavy stick with a thick end, used as a weapon”.

Klubien harrastukset olivat siis valtiollisia, kirjallisia, filosofisia ja taiteellisia. Mutta Encyclopaedia Britannica asettaa gentleman-sanana myös latinan generosus-sanana yhteyteen. Siis ’jalomielinen’, jopa ’antelias’. Ja ihan totta: sosiaalinen aspekti liittyi jo varhain usean klubin ohjelmaan. Varsinaiset sosiaaliset organisaatiot syntyivät kuitenkin toisaalla, vaikka moraalinen aatepohja saattoi olla yhteinen ja yhteisiä jäseniä oli.

Saarenheimo sanoi sen jo

Tässä vaiheessa on syytä todeta, että kattava kuvaus klubien historiasta sisältyy jo Eero Saaren-

heimon kirjoittamaan Suomalaisen Klubin historiaan, teokseen Suomalaisuutta rakentamassa (1976). Se on Klubin kirjastossa. (Jos Klubin uusille jäsenille pidettäisiin sisäänpääsyttutkinto, Saarenheimon teos olisi osuva, ja riittävä, tenttikirja. Voisi olla hyvä ajatus. Tietäisivät, mihin tulevat.) Tämänkertainen kirjoitus on ymmärrettävä kuvaukseksi ajatuksista, joita Saarenheimon teoksen uudelleen lukeminen herättää.

Suomalaisen Klubin ja Svenska Klubbenin edeltäjiä Suomessa olivat poliittiset ja kirjalliset seurukset, societét ja assemblét, ruotsalaisen mallin mukaan. 1700-luku suosi poliittista juonittelua ja kirjallis-romanttista salamyhkäisyyttä. Oli valantekoja, rituaaleja, roolipukuja ja arvonmerkkejä. Oltiin herrasväkeä. Oli etäännytty kauas keskiajan kiltta-maailmasta, joka kuului käsityöläisille, vaikka kohta kaupungeissaan kuinka arvo- ja vaikutusvaltaisille. Keskiajan kiltojen oppipojat ja kisällit elivät usein luostarimaisissa oloissa, ja uskonnon paine oli vahva. (Vapaamuurarit omine perinteineen muodostavat oman kulttuurijuonteensa.) Uusromantiikan ja kansallisuusideologian murroksen ilahduttavia tuotteita olivat Suomalaisen Kirjallisuuden Seura (1831) ja monet muut samanaikaiset tiedeseurat.

Leikki on totta

Rituaalit ovat säilyneet, ohentuneina. Helsingin yliopisto pitää yllä rikasta promootioperinnettään, varmaan runsainta Euroopassa Englantia ehkä lukuun ottamatta. Triviaaleja arkiarjattelijointa aikuisten miesten roolileikit arvokkaine jäsenmerkkeineen ja rituaaleineen naurattavat. Turhaan nauravat. Niillä on käytännöllinen sisältö, vastineensa myös muussa yhteiskuntaelämässä. Kun lautakunnan puheenjohtaja kokouksen aluksi kopauttaa kolmasti nuijalla pöytään, läsnäolijat hiljenevät: alkamassa on lainvoimainen kokous. Seremonialliset rutiinit turvaavat järjestystä. Ne vetoavat ihmisten sosiaaliseen tajuun. (Kokous pitäisi päättää kahteen kopaukseen: tämän jälkeen saa puhua vapaasti. Kutakin yksittäistä asiaa koskeva keskustelu päätetään yhteen kopaukseen, samoin kukin päätös nuijitaan pöytään yhdellä kopauksella.)

Rituaaleilla on, paitsi sosiaalista koheesiota, traditiota ja siten sivistynyttä järjestystä ylläpitävä funktio, myös, tietysti, leikin funktio. Ei leikin mielihyvä ole aikuisiltakaan kadoksissa, vaikka aikuisuuden sovinnaiset vaatimukset käskivätkin meitä sitä julkisesti muka väheksymään. Sotilasasioista harrastuneet nauttivat paraateista siinä missä urheilijat omista manifestaatioistaan ja luistelijat, naisvoimistelijat ja cheerleaderit omista esiintymisistään. Suomen luterilainen

kirkko puolestaan on hienokseltaan kallistunut uudelleen katolisiin seremonioihin päin (messu, piispanhiipat).

Johan Huizinga klassisessa teoksessaan nimeltä Leikkivä ihminen (1938) viittaa yhdistyselämän rituaaleihin, mutta hän havaitsee, vastaansanomattomasti, leikin piirteitä myös vakavassa hallintokulttuurissa - ”äännten tasan mennessä ratkaisee arpa” - ja uskonnossa, taiteessa etc. ”Kaikkiällä, missä puhutaan pyhästä lupauksesta, veljeskuntaan tai veljeyteen vihkimisestä, valasta tai salaisesta liitosta, on aina tavalla tai toisella suoritettu sellainen erottaminen, jossa kaikki tämä pätee. Poppamies, profeetta ja uhritoimituksen suorittaja aloittavat pyhän piirin rajojen vetämisellä. Sakramentti ja mysteeri edellyttävät pyhää paikkaa.”

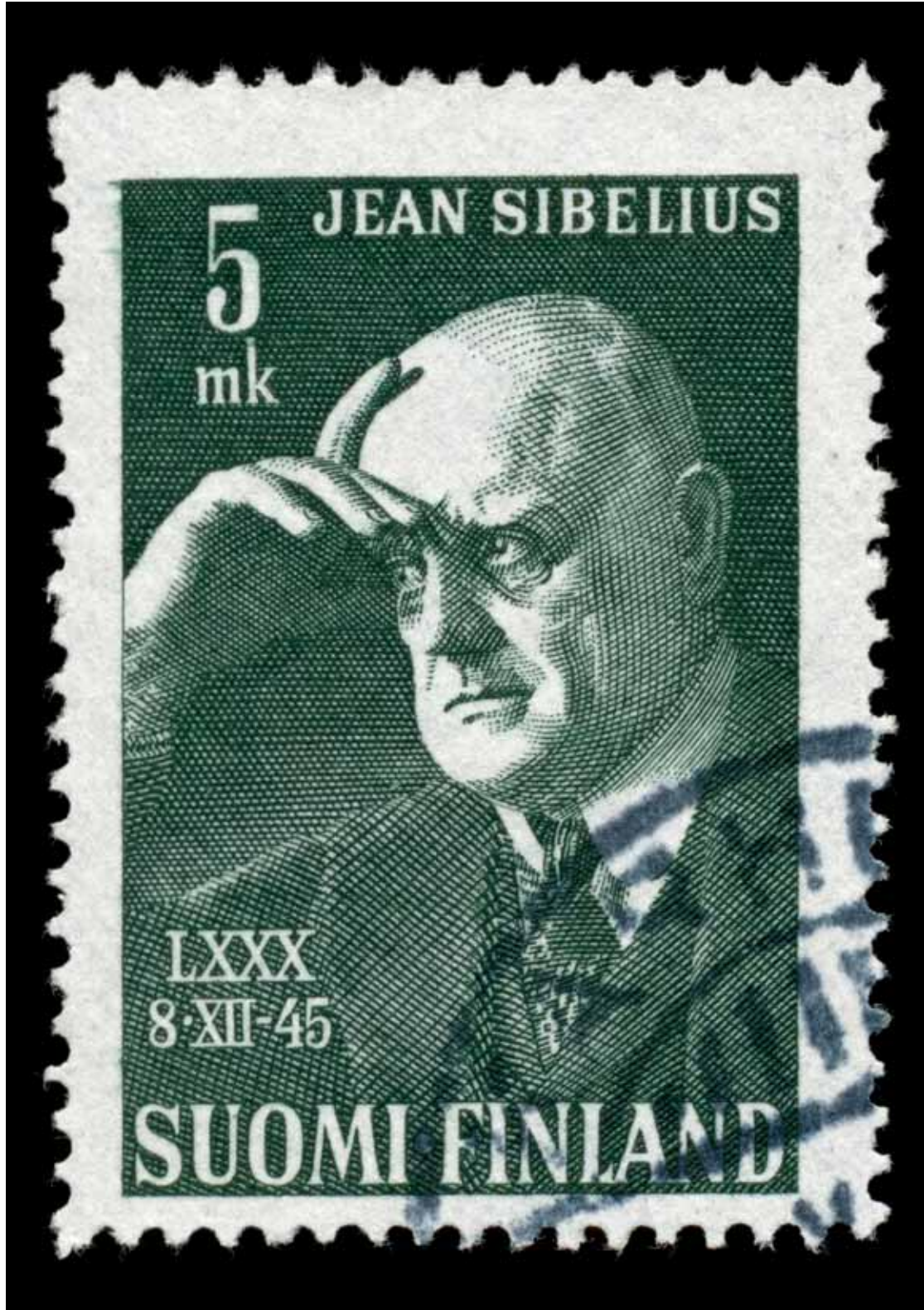
Kirjailija viittaa tuomioistuimen aitaukseen, tuomareiden viittoihin ja peruukkeihin. ”Areena, pelipöytä, taikakehä, temppeli, näyttämö, valkokangas, tuomioistuin ovat kaikki muotonsa ja tehtävänsä puolesta leikkipaikkoja, so. pyhitettyä maankamaraa, erotettua, aidattua ja vihittyä aluetta, jossa ovat voimassa omat erityiset säännöt. Tämän tavallisen maailmamme piirissä ne ovat hetkellisiä maailmoita, itseensä sulkeutuneita toiminnan näyttämöitä.” (Huizingan suomentaja on Sirkka Salomaa.)

Miksi Klubi on klubi?

Entä miksi Helsingin Suomalainen Klubi, Luku- ja konversatsiooniklubbin seuraaja, on Klubi? Kerho-sana oli vaatimattomampi, Lönnrotin sanakirjassa se tarkoitti kretsiä, minkä tahansa keskustelutapaamisen tuolirinkiä. Klubeja oli englantilaisen mallin mukaan myös Ruotsissa. Lähellä oli myös sana klubbe, klubba, nuija; suomalaisuuden johtomies G.Z. Yrjö-Koskinen oli kirjoittanut teoksen ”Nuijasota, sen syyt ja tapaukset” osittain vastauksena Topeliuksen provokatiiviseen kysymykseen ”Onko Suomen kansalla historiaa?” Vanhasuomalainen ylioppilasyhdistys oli Suomalainen Nuija. Mutta tulipa ruotsalaistenkin yhteenliittymästä, neljä vuotta tämän suomalaisen valtiopäivämiesklubimme jälkeen, Svenska Klubben. Klubbe, klubba oli myös oltermannin, ammattikunnan- tai kylänvanhimman kapula, jolla miehet entisinä vuosisatoina kutsuttiin yhteisiin ponnistuksiin, kuten sootaan. Nuija saattaa siis olla, kuten todettiin, englanninkin club-sanana alkuna. Voiman, jos kohta nyt henkisen, tunnus.

Teksti Yrjö Larmola

Helsingin Suomalainen Klubi suomalaisen kulttuurin asialla

Jokainen Klubimme jäsen on varmasti useita kertoja kuullut sanonnan ”Helsingin Suomalainen Klubi on kulttuuriklubi”. Olemmeko kuitenkaan pysähtyneet miettimään, mitä sanonta todella pitää sisällään. Tässä kirjoituksessa pyritäänkin selvittämään, mitä se oli Klubia perustettaessa ja mitä se tarkoittaa tänään.

■ ■ Sääntöjen mukaan Helsingin Suomalainen Klubi vaalii perinteitä noudattaen suomalaista kulttuuria, pyrkii herättämään yhteiskunnallista keskustelua, pitää yllä isänmaallisuutta ja kehittää veljellistä yhdessäoloa järjestämällä esitelmätilaisuuksia, tutustumalla suomalaiseen kirjallisuuteen, vieraillemalla erilaisissa taidetapahtumissa sekä kunnioittamalla historiamme merkkihenkilöitä ja sotiemme veteraaneja.

Suomenkielisen kulttuurin herättäjä

Historiankirjoittajan mukaan ”Klubimme perustajat olivat noin 30 – 35 -vuotiaita innokkaita maistereita ja juristeja. Kansallisten sivistyspyrintöjen osalta Klubi oli ensimmäisten vuosikymmentensä aikana taistelevien fennomaanien koti sekä poliitikkien ja taloudellisten aatteiden piirien harrastus kohdistuikin alkuvaiheessa pääasiassa sivistyspyrintöihin, olihan suomalainen kansallinen sivistys luotava melkein tyhjästä. Tärkeintä olikin suomenkielisten koulujen ai-

kaansaaminen, koska ymmärrettiin, että vasta suomenkielisten koulujen avulla voitiin luoda suomalainen sivistys ja suomalainen sivistyneistö.

Koulujen perustamisen ja ylläpitämisen ohella Klubi tuki laajasti myös suomalaista teatteria. Klubin jäsenten aloitteesta käynnistettiin teatteritalon rakentaminen suomalaista teatteria varten ja vaikka aloite ei aluksi näyttänytkaan johtavan tulokseen, voidaan 1890-luvun lopulla käynnistynyttä Kansallisteatterin rakennushanketta pitää malliesimerkinä klubilaisten uurastuksesta. On uskomatonta, että vajaan sadan miehen klubiveljeskunta pystyi ideoimaan nämä merkittävät hankkeet. Innokkaat miehet herättivät suomenmielisen kansallisen innostuksen ja ohjasivat sen konkreettiseksi toiminnaksi.

Klubi tänään Konversatio jatkuu teemailloissa

1980-luvulla käynnistyivät Klubin jäsenistölle tarkoitetut ohjelmalliset teemaillat, joissa käsitellään suomalaista kulttuuria laidasta laitaan. Näillä on kullakin omat vetäjänsä ja vuosittaiset järjestelyrytminsä. Tällä hetkellä klubilla säännöllisesti toistuvia teemailtoja ovat kirjaillat, historian illat, sotilaspolitiikan illat, ulkopolitiikan illat, lääketieteen illat, oikeuspolitiikan illat, talouspolitiikan illat ja ilmailun illat. Iltojen esitelmöitsijöiksi pyyde-

tään kyseisen alan parhaita asiantuntijoita, jotka poikkeuksetta ovat pitäneet esiintymispyyntöön suostumista kunnia-asiana. Esitelmien jälkeisellä ”konversatiolla” asialle pystytään yleensä luomaan uusia ja asiaa syventäviä näkökulmia. Vilkkaalla osallistumisella teemailtoihin Klubin jäsenet voivat pitää tietojaan yhteiskunnallisista asioista ajan tasalla.

Musiikki kulttuuriklubin ohjelmistossa

Klubin tilaisuuksiin kuuluvat olennaisena osana laulu- ja musiikkiesitykset. Musiikin tekijät löytyvät monesti Klubin omasta jäsenkunnasta, sillä klubilla on tällä hetkellä korkeatasoinen kuoro, oma maankuulu jazz-kvartetti, iso puhallinorkesteri ja pari tanssiorkesteria. Teemailtojen säväyttäjänä nähdään usein myös esimerkiksi Sibelius Akatemian opiskelijoiden, nuorten tulevaisuuden huippuartistien korkeatasoisia esityksiä.

Klubin yhteiskuntaan suuntautuva toiminta

Helsingin Suomalainen Klubi on lähes perustamisestaan saakka pyrkinyt jäsenistönsä kulttuuriharrastuksen lisäksi edistämään suomalaista kulttuuria myös muiden kansalaisten keskuudessa. 1990-luvulla tapahtunut internetin esiinmarssi on mahdollistanut entistä laajemman kulttuuritarjonnan myös ulkopuolisille.

Suomen kansan sähköinen muisti

Sähköisen kulttuurisällön tuottamiseksi Klubi rekisteröi vuonna 2000 internetsivuston ”Suomen kansan sähköinen muisti”, jolla tuotetaan yleiseen käyttöön suomalaiseen kulttuuriin ja elämänmuotoon liittyvää aineistoa Suomen kansalaisille ja monipuolisina kieliversioina myös maailmanlaajuisesti. Tähän mennessä SKSM-sivusto sisältää jo seuraavat kokonaisuudet:

www.mannerheim.fi

Mannerheim-sivusto on toimitettu suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, saksaksi, ranskaksi ja venäjäksi. Sivustosta on tuotettu myös CD-ROM-levy, jota on tähän mennessä valmistettu noin 40 000 kappaletta. Levyt on lahjoitettu maksutta yleishyödyllisiin tarkoituksiin muun muassa kouluihin, museoihin, ulkomaan edustustoihin, varuskuntiin ja muihin kotimaisiin ja ulkomaisiin kohteisiin.

www.sibelius.fi

Sibelius-sivusto on suurin yksittäisestä säveltäjästä tehty internetesitys maailmassa. Sisältö käsittää noin 1400 sivua, satoja valokuvia ja koko Yleisradion Sibelius-käsittävän elokuva-materiaalin. Kaikista sivustolla olevista musiikinäytteistä vastaa Sinfonia Lahti kapellimestari Osmo Vänskän johdolla. Musiikinäytteiden ja partituurin yhdistämiseen on käytetty ainutlaatuis-

JEAN SIBELIUS SÄVELTÄJÄNÄ

Merkitys 2000-luvulla
Suosion kehityksestä
Tyyllillinen kehitys:
Muutamia päälinjoja
Sibeliukselta säveltäjänä
sanottua

Aikalaissäveltäjiä

SÄVELLYSTEN LUETTELO
SÄVELLYSTEN ESITTELYÄ
ORKESTERITEOKSET
KAMARIMUSIIKKIA
PIANOSÄVELLYKSIÄ
URKUTEOKSIA
LAULUT

Jean Sibelius säveltäjänä

ta esitystekniikkaa. Sivusto on tällä hetkellä luettavissa suomeksi, ruotsiksi, englanniksi ja saksaksi. Aineistosta on tehty myös cd rom -versio.

www.ylppo.fi

Juuri käynnistymässä oleva ”Arvo Ylppö - vauvasta terveeksi nuoreksi” -hankkeen tavoitteena on tuottaa koululaitokselle terveystiedon, historian ja yhteiskuntaopin sekä kasvatustieteen opetus-käyttöön soveltuva nykyaikainen oppimisympäristö, joka tulee kat-

tamaan tärkeän osan Suomen hyvinvoinnin historiaa sekä terveystiedon perinnetutkimusta lasten ja perheiden näkökulmasta. Sivusto on samalla Klubimme kunnianosoitus Arvo Ylppön perustavaa laatua olevalle elämäntyölle. Hän oli tieteenalansa uranuurtaja, yhteiskunnallinen toimija ja oman aikansa tärkeä arvovaikuttaja.

Tietokannat

Itse tuotettujen aineistojen lisäksi Klubi on tarjonnut mahdollisuuden sijoittaa Suomen kan-

san sähköiseen muistiin myös muiden tuottamaa, arvomaailmaansa soveltuvaa kulttuuriai- neistoa. Sitä on tässä vaiheessa: www.jatkosota.fi/sotavangit, joka on vuonna 2004 avattu verkkoesitys talvi- ja jatkosodan suomalaisista sotavangeista ja heidän kohtaloistaan. Yleisradio ja aiheen tutkijat luovuttivat aineiston Klubille osaksi Suomen Kansan Sähköistä Muistia

www.jatkosota.fi/karjalan-kaatuneet, joka on ensimmäinen merkittävä tietokanta käsittäen

karjalaisten sodissa kaatuneiden yhteensä noin 12 500 henkilön nimet ja tiedot. Tämä sivusto on ollut erityisesti sukututkijoiden ja sukujuuriltaan karjalaisten jatkuvassa käytössä.

Äidinkielioprotit

Klubin edesmenneen kunnia-puheenjohtajan, lehdistöneuvos Mikko Pohtolan kunniaksi klubi käynnisti hankkeen, jonka avulla pyritään edistämään kansalaisten suomen kielen käyttöä tukemalla siihen liittyvää tutkimus-, julkaisu- ja koulutustoimintaa.

Suomalainen kirjoituskilpailu

Järjestämme vuosittain lukiolaisille ja ammatillisten oppilaitosten oppilaille suomalaisuutta ja Suomen historiaa käsittelevän kirjoituskilpailun nimeltä Suomalainen kirjoituskilpailu. Kilpailu järjestetään tänä vuonna jo neljännen kerran yhteistoiminnassa Opetushallituksen, Äidinkielen opettajien liiton sekä Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liiton kanssa. Elokuussa käynnistymässä olevan neljännen kilpailun teemana on ”Murros” ja kirjoitusaiheet tulevat haastamaan opiskelijat ottamaan kantaa maailmalla ja Suomessa meneillään oleviin valtaviin yhteiskunnallisiin murroksiin. Kilpailu on muodostunut koululaitoksemme vuosittaiseksi arvostetuksi kirjoitustapahtumaksi, johon on saatu korkeatasoisia kirjoituksia koko Suomesta.

Kolmen ensimmäisen kilpailun suojelijana toimi eduskunnan puhemies Sauli Niinistö ja tämänvuotisen kilpailun suojelijaksi on lupautunut valtioneuvos Riitta Uosukainen.

Mikko Pohtola -lehdistöpalkinto

Suomalainen Klubi voi jakaa Mikko Pohtola -lehdistöpalkinnon sellaiselle journalistille tai mielipidevaikuttajalle, jonka katsotaan kirjoituksissaan käyttäneen suomen kieltä erityisen esimerkillisesti ja luovasti tai toiminnallaan vaikuttaneen merkittävästi näiden päämäärien edistämiseen. Palkinto jaettiin ensimmäisen kerran vuonna 2009 Talouselämä-lehden päätoimittajalle Pekka Seppäselle ja toisen Klubin 135-juhluvuoden palkittavan journalistin etsintä on juuri meneillään. Tämä palkinto jaetaan Mikon päivänä 29.9.2011.

Teksti: Pekka Rapila

Tulevana kesänä tulee kaksi vuotta täyteen nykyisellä ravintolayrittäjällä tai oikeammin pariskunnalla Miia Makkonen – Petri Karhu vaativassa tehtävässään Suomalaisella Klubilla.

■ ■ Tämä aika on mennyt nopeasti ja saadusta palautteesta on helppo vetää johtopäätös, että pääasiassa ollaan tyytyväisyyden puolella.

Miia ja Petri eli Äitikarhu ja Isäkarhu ovat aivan oikein noudattaneet aluksi edeltäjänsä linjaa ja varoen sitä sitten muuttaneet esteettisesti miellyttävämpään ja usein myös maistuvampaan suuntaan. Tätä linjanmuutosta on

Vajaana kahtena vuotena on myös liikevaihto (alv. 0%) tasaisesti noussut ja klubin saama vuokratulo ylittänyt reippaasti ennakoitua odotukset.

myös jäsenkunta kiittänyt.

Kuluneena vajaana kahtena vuotena on myös liikevaihto (alv. 0%) tasaisesti noussut ja klubin saama vuokratulo ylittänyt reippaasti ennakoitua odotukset.

Jos jostakin on vähän enemmän moitetta tullut niin se on

kohdistunut joidenkin klubiveljien kokemaan hitauteen joissakin tilanteissa. Pyritään parantamaan kunhan ei vallan mahdottomia vaadita.

Hintataso on pysynyt täysin vakaana viime vuoden loppuun asti sillä poikkeuksella, että arvonlisäveron alennus siirrettiin semmoisenaan hintoihin. Tammiukuussa kuluvana vuonna eräitä hintoja varovasti nostettiin Johtokunnan luvalla vastaamaan kustannustason nousua raaka-aineissa ja palkoissa. Kun veroton liikevaihto 27.4 mennessä tänä vuonna on noussut n.17% niin hinnankorotusten osuus noususta on vain 2%. Erityisen reipas tänä

vuonna oli tammi – maaliskuun nousu, jota sitten pudotti heikko huhtikuu, jota vielä pääsiäinen rokotti, kuten normaalia on.

Klubilla on vankat suosikit pitäneet pintansa varsin hyvin eli päivän kala, läskisoosi ja yleensä kotiruoka ovat edelleen kärjessä. Lounasbuffetin söi alkuvuonna 1327 henkeä ja kantapöydän alennuksesta nautti 735 klubiveljeä.

Juomista voi todeta, että konjakkia juodaan yli tuplasti enemmän kuin calvadosta ja viskiä vieläkin vähemmän. Ylivoimaisesti suosikkeihin kuuluu Marskin Malja, jota nautitaan kaksi kertaa enemmän kuin Koskenkorvaa.

Erinomaista isänmaallisuutta tai sitten laatu ratkaisee eikä siihen hinta vaikuta ollenkaan.

Kaikille lienee ennestäänkin tuttua että Iso Tuoppi olutta hakkaa menen tullen Pienen Tuoppin ja pullojuoman. Sitä kului alkuvuonna 27.4 mennessä 3786 Tuoppia.

Klubiveljien tapa ”unohtaa” varata ruokailu eri tilaisuuksiin on jatkunut. Samoin klubiveljien kiusallinen tapa unohtaa peruutus esteen sattuessa on ennallaan. Tästä aiheutuu jatkuvaa harmia ravintolalle ja myös toisille klubiveljille. Voisi todella toivoa, että hyviä tapoja ja kohteliaisuutta noudatettaisiin näissä asioissa.

Ensi kesä tulee olemaan ongelmallinen talon remontin johdosta. Johtokunta antaa ohjeet ja päättää kaikista poikkeuksista, joita varmasti tulee ja jotka aiheuttavat erilaista harmia. Kärsivällisyyttä veljet, ja muistakaa, että Ravintola toimii vain määrättyissä puitteissa ja noudattaa Johtokunnan päätöksiä.

Lopuksi Ravintolatoimikunnan puolesta kiitokset tähänastisesta näille Pohjoisen lapsille eli Miialle ja Petrillem. Aika hyvin olette pärjänneet ja jatkossa varmasti vieläkin paremmin.

*Hyvää Kesää Kaikille
Heikki Tavela*

Ari Puheloinen, PV-kuva

Puolustusvoimain komentaja Kenraali Ari Puheloinen

SUOMEN SOTILAALLINEN PUOLUSTUS TULEVAISUUDESSA

Puolustusvoimien kehittämisen tarpeet ja suuntalinjat ovat nousseet aktiivisen keskustelun kohteeksi syksystä 2010 alkaen. Tarve keskustelulle on ilmeinen. Monet lähivuosina vaikuttavat tekijät tulevat haastamaan puolustuksemme uskottavuuden ja edellyttävät jatkossakin uudistuksia kriisiajan puolustusvoimien toimintamenetelmiin sekä rauhan ajan puolustusvoimien organisaatioon.

Asevoimien kehittamisestä

Asevoimien ylläpidon ja kehittämisen yleismaailmallisena piirteenä on toiminnan pitkäjänteisyys. Asevoimien toimintatavat ja organisaatorakenteet sekä oikea materiaallinen valmius ja henkilöstön osaaminen eivät synny nopeasti. Puolustuskyvyn ylläpito edellyttää vuosikymmenten aikana tehtyjä jatkuvia panostuksia. Esimerkiksi puolustusmateriaalin ylläpidolle on tyypillistä, että isojen järjestelmien hankinnat ajoittuvat vuosikymmenen ajalle – usein jopa pidemmälle aikavälille. Lisäksi on huomiotava olemassa olevan – aiemmin hankitun – puolustusmateriaalin ja sitä käyttävän henkilöstön ja infrastruktuurin edellyttämät ta-

loudelliset panostukset. Asevoimia ei voida koskaan kehittää ”puhtaalta pöydältä” – ottamatta huomioon olemassa olevaa ja käyttökelpoista materiaalia ja henkilöstön osaamista. Asevoimien kehittämislogiikkaa kuvaataakin kaikkialla sitoutuminen pitkän aikavälin toimintaan sekä tulevaisuuden rakentaminen useiden vuosikymmenten aikana tehtyjen aikaisempien päätösten varaan. Asevoimia kehitettäessä ”historian perintö” ulottuu kauas tulevaisuuteen.

Toisaalta menestyksekkäiden puolustusvoimien ehdottomana toimintaedellytyksenä on aina ollut kyky innovoida vastustajia nopeammin. Lisäksi syntyneet innovaatiot on kyettävä toimeenpanemaan tehokkaasti läpi organisaation. Parempi puolustusmateriaali, osaavampi henkilöstö, parhaat toimintamenetelmät, joukon yhteishenki sekä yhteiskunnan vankkumaton tuki ovat kautta vuosisatojen olleet välttämättömiä menestystekijöitä. Pitkän aikavälin suunnitteluun ja kehittämiseen liittyvästä ”hitausmomentista” huolimatta asevoimien on kyettävä luomaan suhteellinen etu vastustajiinsa nähden. Uudistuksille ja innovaatioille on siis sijansa pitkäjänteisen kehittämisen

edellyttämän toimintalogiikan osana. Toisaalta on huomioitava innovaatioiden ja uudistusten vaikutusten ulottuminen vuosikymmenten päähän. Tehtyä ei saa tekemättömäksi. Harhakuvitelmiin varaan rakennetut uudistukset voivat ajan saatossa osoittautua tuhoisiksi. Virheelliseen tilanearvioon perustuvat muutokset saattavat käynnistää kehityksen, joka vuosien tai vuosikymmenten kuluttua vie puolustusvoimat tilanteeseen, jossa menestymisen mahdollisuudet ovat vähäiset – jopa olemattomat.

Muuttuva turvallisuusympäristö

Parin viime vuosikymmenen muutokset ulkoisessa ympäristössämme ovat merkittäviä. Tämän päivän globaali turvallisuusympäristö on muuttuva ja entistä vaikeammin arvioitava. Kriisien heijastusvaikutukset leviävät kansainvälisessä järjestelmässä laajasti. Suurvaltasodan uhkaa pidetään tänä päivänä varsin vähäisenä, mutta pienimuotoisempiin sotilaallisiin kriiseihin varaudutaan kaikissa maanosissa. Toisaalta on huomionarvoista, ettei kansainvälisen ilmapiirin positiivisia pohjavireitä voi aina pitää itsestäänselvyytenä pitkälle tu-

Tulevaisuuden puolustusvoimat voidaan rakentaa ainoastaan tämän päivän puolustusvoimien varaan.

Maavoimien joukkoja on kehitetty vahvasti viimeisen vuosikymmenen aikana. Tänä aikana on rakennettu mm. kolme valmiusprikaatia. PV-kuva.

levaisuuteen. Merkkejä perinteisen suurvaltapolitiikan paluusta on ollut ilmassa jo vuosien ajan. Monet länsimaiset tarkkailijat seuraavat erityisesti Kiinan vahvistumista ja sen kansainvälisen aseman paranemista.

Monet länsimaat ovat kylmän sodan jälkeen kehittäneet asevoimiaan aktiivisen sotilaallisen kriisinhallinnan tehtäviin. Euroopan unionin ja Naton jäsenmaat ovat käyttäneet asevoimiaan oman alueensa ulkopuolisissa operaatioissa enemmän kuin kertaakaan toisen maailmansodan jälkeen. Tämä kehityssuuntaus liittyy sotilaallisen kriisinhallinnan ja terrorismin vastaisen toiminnan toteuttamiseen. Pyrkimys asevoimien transformaatioon – niiden

syvällekäyvään muuttamiseen toisentyypiksi – on ollut leimallista monien länsimaiden tavalle linjata asevoimiensa tulevaisuutta.

Suomen puolustusvoimat tänään

Tulevaisuuden puolustusvoimat voidaan rakentaa ainoastaan tämän päivän puolustusvoimien varaan. Siihen, miten puolustusvoimia kehitetään, vaikuttavat viimeisen kahden vuosikymmenen aikana tehdyt muutokset ja uudistukset puolustusvoimien toimintatavoissa, organisaatiossa, henkilöstössä sekä puolustusmateriaalissa.

Suomen sotilaallisen puolustuksen kulmakivinä ovat edelleen

yleinen asevelvollisuus ja laajan reservin hyödyntäminen (ml reservissä karttuva osaaminen), kansalaisten vahva maanpuolustustahto sekä suomalaisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopeutettu puolustusjärjestelmä. Lisäksi yhtenä keskeisenä puolustuksemme uskottavuuden rakennusaineksenä on materiaalisen valmiuden ylläpito.

Yllämainittuihin tekijöihin perustuen tämän päivän sodan ajan puolustusvoimat muodostaa 350 000 sotilaan joukon, josta 95% koostuu yleisen asevelvollisuusperiaatteen mukaisesti koulutetusta reservistä. Verrattaessa tilannetta kylmän sodan päättymisen aikaan – vuoteen 1990 – on sodan ajan puolustusvoimiin

sijoitetun reservin koko pienentynyt 190 000 sotilaalla. Vastavalla tavalla sodan ajan prikaatimme määrä on kahdessakymmenessä vuodessa vähentynyt kolmannekseen. On kuitenkin huomionarvoista, ettei puolustusvoimien uudistamien ole kuitenkaan merkinnyt ainoastaan olemassa olevan suorituskyvyn – tai joukkojen määrän – leikkauksia. Samalla kun joukkojen määrää on supistettu, on ylläpidettäviä sodan ajan yksiköitä kyetty varustamaan aikaisempaa paremmin. Myös kokonaan uudet suorituskyvyt – kuten esimerkiksi kaukovaikuttaminen ja ilmavoimien ilmasta maahan -tulenkäyttö – ovat mahdollistaneet joukkojen toimintaperiaatteiden kehittämisen ja myös niiden määrän vähentämisen.

Puolustusvoimat on vahvasti kiinnittynyt suomalaiseen yhteiskuntaan. Ilman tätä sidettä kansalaisten maanpuolustustahto ei olisi nykyisellä kansainvälisestäikin tarkasteltuna korkealla tasolla, eikä puolustuskyky olisi nykyisellä tasolla ilman vahvaa maanpuolustustahtoa. Panostus sodan ajan joukkojen materiaalisen valmiuden ylläpitoon ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen ovat mahdollistaneet puolustusperiaattemme kehittämisen. Alueellinen puolustus kuvaa hyvin puolustusperiaatettamme: puolustamme omaa maatamme sodan ajan uhkakuvia vastaan käytössä olevilla resursseilla. Suomalainen asevelvollisuus, maanpuo-

lustustahto sekä omiin oloihimme sopeutettu puolustusperiaate - uudistuva alueellinen puolustus - muodostavat kokonaisuuden, jonka varaan tämän päivän ja tulevaisuuden Suomen sotilaallisen puolustuksen toteuttaminen on perusteltua uskoa.

Puolustusvoimien kehittämisestä

Puolustusvoimien kehittämisen tarpeeseen ja lähtökohtiin vaikuttaa tällä hetkellä monia kansainvälisiä ja kansallisia tekijöitä. Kansainvälisesti puolustusmateriaalin nopea laadullinen kehittyminen ja nopea hinnannousu aiheuttavat uusia kustannuspaineita. Myös lisääntyvät osaamisvaatimukset aiheuttavat kustannuspaineita vakinaisen henkilöstön palkkamenoissa. Kansallisena erityispiirteenä voidaan mainita maavoimien kaluston laaja vanheneminen, jota tapahtuu tämän vuosikymmenen puolivälissä. Tuolloin poistuu käytöstä mittava määrä 1990-luvun alussa Saksasta ostetusta sekä muusta ikääntyneestä puolustusmateriaalista. On selvää, ettei 2010-luvun lopulla Suomella ole mahdollisuutta ylläpitää nykyisen kokoista suorituskyvyltään uskottavaa sodan ajan joukkoa ilman merkittävää taloudellista lisäpanostusta.

Puolustuskyky ei määräydy vain sodan ajan joukkojen määrän perusteella. Vielä tärkeämpää on joukkojen suorituskyky. Materiaalin vanhenemisesta johtuvat uudishankinnat ovat myös

edellytys uusien suorituskykyjen, toimintaperiaatteiden ja organisaatiomallien käyttöönotolle. On huomattava, ettei Suomeen olla kehittämässä huipputeknologiaan nojaavaa ns. ”teknormeijaa”, kuten joskus on väitetty. Sellaiseen meillä ei olisi varaa. Sen sijaan hyödynnämme laajasti myös vanhempaa mutta käyttökelpoista kalustoa muodostamalla eritasoisesti varustettuja joukkoja ja määrittämällä niiden tehtävät suorituskyvyn mukaan. Ottaen huomioon Suomen mittavan pinta-alan on selvää, ettei koko maata voida puolustaa vähäisin joukoin. Tätä tosiasiaa ei muuttaisi edes mahdollinen sotilaallinen liittoutuminen. Eihän ole realistista olettaa, että muut valtiot olisivat valmiita tekemään Suomen puolesta sellaisia sitoumuksia, joiden seurauksena Suomen puolustamisen kustannukset lankeaisivat niiden maksettaviksi.

Tulevaisuuden tarpeiden valossa tarkasteltuna Suomessa on toimiva asevelvollisuusjärjestelmä. Sen edelleen kehittäminen on luonnollisesti järkevää, sillä tarve varsin laajan reservin ylläpitämiselle on Suomen kannalta ilmeinen pitkälle tulevaisuuteen. Tämä on mahdollista toteuttaa ainoastaan yleisen asevelvollisuuden avulla. Suomalainen asevelvollisuus onkin yksi strateginen voimanlähteemme. Reserviläisten merkitys ei tulevaisuudessa vähene, vaikka sodan ajan puolustusvoimien vahvuus pieneeneekin. Tarvitsemme jatkossakin

Reserviläisten osaamisesta ja fyysisestä kunnosta on puolustusvoimien toimintakyvyn ja uskottavuuden vuoksi kyettävä tulevaisuudessakin pitämään hyvää

reserviimme sekä nuoria – noin 20-35 vuotiaita – sotilaita vaatimpiin taistelutehtäviin että tätä vanhempia osaajia esimerkiksi esikunta- ja tukitehtäviin. Monet johtamisen, logistiikan ja esimerkiksi tiedustelun tehtävät ovat luonteeltaan sellaisia, että iän karttumisen myötä saatu elämäkokemus sekä siviiliuralla hankittu ammattitaito muodostavat varusmiespalveluksen ja reservin kertausharjoitusten aikana hankittuun sotilaallisen osaamisen kanssa parhaat edellytykset tehtävien hoitamiseksi. Tätä ”monialaosaimista” ei löydy niistä asevoimista, jotka perustuvat ammattisotilaiden käytön varaan.

Reserviläisten osaamisesta ja fyysisestä kunnosta on puolustusvoimien toimintakyvyn ja uskottavuuden vuoksi kyettävä tulevaisuudessakin pitämään hyvää huolta. Vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen kehittäminen on edelleen puolustusvoimien kannalta tärkeää. Tavoitteena ei ole suinkaan ”ulkoistaa” reservin osaamisen ylläpitoa puolustusvoimista. Pikemminkin lähtökohtana on varmistaa yhteistyössä mahdollisimman ajanmukaiset ja tarkoituksenmukaiset toimintamenetelmät kriisiajan reservimme hyvän osaamisen ja fyysisen toimintakyvyn edelleen kehittämiseksi.

Kohti puolustusvoimauudistusta

Yleistä hintatason kehitystä nopeampi ja jyrkempi kustannusten

nousu puolustusosalalla yhdessä puolustusmateriaalin laajan vanhenemisen kanssa on johtamassa tilanteeseen, jossa yhtäältä puolustusvoimien rahoitusresurssit ja toisaalta tehtävien ja toiminnan vaatimat kustannukset ovat vahvasti epätasapainossa keskenään. Koska ei voida olettaa, että puolustusbudjetit kohoaisivat voimakkaasti tulevaisuudessa, on puolustusvoimia perusteellisesti uudistettava tehtävien ja resurssien saamiseksi tasapainoon. Sekä sodan ajan että rauhan ajan puolustusvoimien rakenteet ovat liian suuret taloudellisiin mahdollisuuksiimme nähden. Rauhan ajan organisaatio on osoittautumassa liian suureksi myös siksi, että varusmiespalvelukseen tulevien ikäluokkien koko pienenee lähivuosina.

Puolustusvoimissa on parhaillaan käynnissä suunnittelutyö, jonka tuloksena syntyy esitys tulevaisuuden puolustusvoimien sodan ja rauhan ajan toimintamenetelmistä, organisaatiokenteista ja materiaalisesta valmiudesta. Tätä suunnittelua ohjaa pyrkimys ylläpitää ja kehittää uskottavaa suorituskykyä Suomen sotilaallisen puolustamisen tehtävään 2010-luvun jälkipuoliskolla ja 2020-luvulla. Samalla varmistetaan edellytykset muiden viranomaisten tukemiselle ja kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan osallistumiselle. Kriisiajan tarpeet ovat perustana rauhan ajan toiminnan kehittämiseksi.

Julkisuudessa puolustusvoimauudistuksen ympärillä käyty keskustelu on toistaiseksi keskittynyt sodan ajan puolustusvoimien sotilaiden ja rauhan ajan varuskuntien lukumääriin. Tälle keskustelulle on Suomessa sijansa, onhan puolustusvoimien toiminnalla merkittävää yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Suomen sotilaallisen puolustuksen toteu-

tuksen kannalta keskustelun rajoittuminen sodan ajan joukkojen vahvuuteen ja rauhan ajan varuskuntapaikkakuntiin on kuitenkin lähtökohdiltaan liian suppea. Sotilaiden lukumäärät eivät suoraan muunnu suorituskyvyksi, eikä Suomea puolusteta varuskunnista käsin, vaikka varuskunnat ovatkin tärkeitä puolustusvoimien rauhan ajan tehtävien kannalta,

kun niitä on oikea määrä. Suomen sotilaallisen puolustamisen tulevaisuuden arvioimiseksi onkin syytä laajentaa keskustelun näkökulmaa. Aineksia siihen saadaan lisää, kun suunnittelutyö on edennyt riittävän pitkälle vuoden 2011 aikana. Jo nyt on kuitenkin ilmiselvää, ettei tulevaisuutta voida rakentaa periaatteella ”tehdään niin kuin aina ennenkin”.

Reserviläiset ovat keskeinen osa suomalaisia kriisinhallintajoukkoja. Kuva ATALANTA-operaatiosta Miinalaiva Pohjanmaalta Punaisellaamerellä alkuvuonna 2011. PV-kuva.

Transatlanttiset suhteet

Suomi ja Yhdysvallat

Jo muutaman vuosikymmenen ajan on eri puolilla Eurooppaa puhuttu paljon siitä, miten Euroopan ”ja aivan erityisesti Euroopan Unionin ”sekä Yhdysvaltojen väliset suhteet kehittyvät. Usein on viitattu siihen, että ”kylmän sodan” päätyttyä ja Aasian taloudellisen merkityksen nousua kokonaan uudelle tasolle, Eurooppa joutaa kakkossijalle.

■ ■ Kun presidentti Barack Obama astui virkaan todettiin, että Havaijilla syntyneellä presidentillä ei ole enää mitään sellaista tunnesidettä Eurooppaan, mikä on ollut ominaista Yhdysvaltojen monille presidenteille. NATO:nkaan yhdistävä voima ei enää ole ennallaan, kun sen päävastustajaa eli Neuvostoliittoa ei enää ole.

Aina kun Yhdysvaltojen ulkopoliittikan keskeiset johtajat käyvät jossain päin Eurooppaa he jaksavat korostaa sitä, että transatlanttinen suhde on edelleen Yhdysvalloille tärkeä. Silloin puhutaan yleensä talousluvuista eli siitä, miten suuria ovat eurooppalaisten yritysten suorat sijoitukset Yhdysvalloissa ja vastaavasti amerikkalaisten Euroopassa. Työllistämisluvut ovat nekin miljoonissa. Sitä vähemmän puhutaan sitten siitä, mistä maista Yhdysvallat nykyisin ottaa vastaan maahanmuuttajansa. Nythän he tulevat etupäässä Latinalaisesta Amerikasta ja Aasiasta. On luonnollista, että heidän lukumääränsä voimakas lisää-

tyminen vaikuttaa myös amerikkalaisten maailmankuvaan ja taloussuhteisiin.

Suomalaisten transatlanttiset suhteet ovat paljon vanhempia kuin Yhdysvallat tai Suomen valtio. Ne alkoivat silloin kun maaliskuussa 1638 ruotsalainen laiva ”Kalmar Nyckel” lipui ylös Delawarejokea tuoden perustettavaan ruotsalaissiirtokuntaan sen ensimmäiset asukkaat. Joukossa oli melkoinen määrä Värmlandin suomalaismetsistä peräisin olevia suomea puhuvia uudisasukkaita. He muodostivatkin Uuden Ruotsin nimellä tunnetun siirtokunnan väestöstä noin puolet. Siirtokunnasta ei tullut muutamaa vuosikymmentä pitkäaikaisempaa, kun hollantilaiset ja britit saivat alueella ylivoimaa. Mutta suomalaisväestö jäi aloilleen ja heistä kulttiin vielä.

Kun Britannian amerikkalaiset siirtokunnat suunnittelivat itsenäistymistä niiden valtuuskunnat kokoontuivat Philadelphiaan vuonna 1776. Pohdittavana oli siirtokuntien itsenäistyminen Britannian vallasta. Pennsylvanian valtuuskunta oli ratkaisevassa asemassa sillä äänet olivat menneet tasan, kun piti päättää siitä annettaisiinko itsenäisyysjulistus kuningasta uhmaten. John Morton, rautalampelaisen Martti Marttisen jälkeläinen antoi ratkaisevan äänen ja itsenäisyysjulistus päätettiin antaa. Näin voidaan liioittelemaan sanoa, että suomalaista sukujuurta olevan Marttisen ääni ratkaisi asian.

Merkittävää suomalaista siirtolaisuutta Amerikkaan ”Alaskaa lukuun ottamatta ” ei ilmennyt ennen 1860-lukua. Se alkoi hievan myöhemmin ja oli selvästi vähäisempää kuin muista pohjoismaista. Kuitenkin vuoden 2000 väestönlaskennassa pitkälti yli 600 000 amerikkalaista ilmoitti esivanhempiansa synnyinmaaksi Suomen. Eniten heitä on ollut suurten järvien alueelle pohjoisissa osavaltioissa. Pienhkö uusi aalto siirtolaisia sattui 2. maailmansodan jälkeisiksi vuosiksi.

Vaikka Suomi taisteli toisessa maailmansodassa Saksan rinnalla Neuvostoliittoa, Yhdysvaltojen liittolaista vastaan ei Yhdysvallat kuitenkaan julistanut sotaa Suomelle. Diplomaattisuhteet se kylä katkaisi. Kun sotatila ei ollut, ei sodan jälkeisten suhteiden solmiminen ollut kovinkaan vaikeaa. Suomi kieltäytyi ottamasta vastaan sitä massiivista Yhdysvaltojen jälleenrakennusapua, jota maa antoi eri puolille Eurooppa Marshall-avun nimellä tunnetun ohjelman puitteissa. Syynä oli Neuvostoliiton vastustava asenne. Yhdysvallat auttoi kuitenkin Suomea saamaan Maailmanpankilta edullisia lainoja, joilla Suomen sotavahinkoja korjailtiin ja maan infrastruktuuria modernisoitiin.

Kylmästä sodasta huolimatta maiden väliset suhteet kehittyivät suotuisasti. Yhdysvalloissa suhtauduttiin realistisesti Suomen tilanteeseen ja ymmärrettiin se,

että mahtava Neuvostoliitto halusi ja kykeni rajoittamaan Suomen toimintavapautta myös sen suhteissa Yhdysvaltoihin. Vaikka ulkopoliittinen johto näki tilanteen näin, niin ei tehty kaikissa poliittisissa piireissä. Eräät arvelivat, että Suomi oli Neuvostoliiton näyteikkuna länteen, näennäisesti itsenäinen, mutta todellisuudessa vailla täyttä omaa päätösvaltaa.

Vuonna 1950 alkoi Suomen ja Yhdysvaltojen välillä mittava stipendiaattien vaihto. Se perustui senaattori William Fulbrightin aloitteesta syntyneeseen vaihto-ohjelmaan, joka käsitti monia muitakin maita kuin Suomen, mutta jossa Suomella oli oma erikoisjärjestelynsä. Suomi saanut vuonna 1919 Yhdysvalloilta mittavan lainan sisällissotansa jälkeisen hädän lievittämiseksi. Samanlaisia lainoja olivat saaneet monet muutkin Euroopan maat. Ero oli siinä, että kun muut maat lopettivat lainojen lyhennyserien maksamisen suureen 1920- ja 1930-lukujen taitteen talouslamaan, Suomi jatkoi sääntillisesti lyhennystensä maksamista. Se osoittautui erinomaiseksi sijoitukseksi yhtä useammalla tavalla.

Suomalaisten maine sitoumuksiensa täyttäjinä ja luotettavina kumppaneina löysi tiensä aina koulukirjoihin saakka. Vuonna 1949 muodostettiin Suomen maksamista koroista ja kuoletuseristä rahasto, jonka tuotto käytettiin suomalais-amerikkalaisen opetus- ja kulttuurivaihdon rahoittamiseen. Sodanjälkeisinä vuosina

Helsingin konferenssin päätössiakirjasta tuli sittemmin eräs niistä välineistä, joita käyttämällä kommunistien hallitsemien itäeurooppalaisten maiden kansalaiset saattoivat tulla tietoisiksi omista poliittisista oikeuksistaan ja myös vaatia niiden toteutumista ETYK:issä sovitulla tavalla.

suomalaisilla oli vähän yhteyksiä läntiseen maailmaan ja ankara valuuttapula rajoitti sekin yhteyksien rakentamista. Siinä tilanteessa ASLA-nimellä tunnettu ohjelma saavutti suuren suosion ja siitä tuli varsinkin akateemisen jatkokoulutuksen kannalta erittäin tärkeä ohjelma. Ohjelma lienee ollut eräs tärkeimmistä suomalaisten kulttuurisiteistä Yhdysvaltoihin. Sen puitteissa on noin 3500 suomalaista eri alojen asiantuntijaa vierailnut Yhdysvalloissa opiskelijoina tai tutkijoina, usein molempina. Myös noin 1500 amerikkalaista tutkijaa on toiminut Suomessa.

Yhdysvaltojen suurlähettiläs Bruce Oreck on todennut, että ASLA-ohjelma on ollut nerokain tapa, millä Yhdysvallat on rakentanut yhteisymmärrystä ja molemminpuolista tuntemusta yli Atlantin. Siihen arvioon voi vain yhtyä.

Yhteisymmärrykseen kuuluu luonnollisesti myös se, että aika ajoin Yhdysvalloilla on ollut tällä puolen Atlantin vaikeuksia saada ulkopolitiikalleen ymmärrystä. Osin syynä siihen ovat olleet erilaiset näkemykset ja tilannearviot eri puolilla Atlantin. Osansa on kuitenkin myös sillä, että amerikkalaisten ajattelutapaa ja heidän arvomaailmaansa ei ole tunnettu riittävästi. Tässäkin suhteessa ASLA-ohjelma on auttanut ymmärtämään realistisesti ja tosiasioihin tukeutuen sitä, miksi amerikkalaiset toimivat niin kuin

toimivat, hyväksyttiin se sitten tai ei.

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos (ETLA) julkaisi pari vuotta sitten tutkielman Suomen ja Yhdysvaltojen taloussuhteista. Sen keskeiset johtopäätökset ovat edelleen ajankohtaisia. Siinä todetaan: ”Yhdysvallat on paitsi suuri ja vaikutusvaltainen, myös dynaaminen talous. Se on Suomelle merkittävä kauppakumppani ulkomaankaupassa, sijoituksissa ja muussa taloudellisessa kanssakäymisessä. Suomi myös hyödyntää eri muodoissa Yhdysvalloissa ja yhdysvaltalaisissa yrityksissä kehitettyjä innovaatioita.” Juuri innovaatiot ovat olleet ratkaisevassa asemassa. Kalifornian Piilaakson merkitys on ollut juuri informaatioteknologian kehitykselle käänteen tekijä. Sieltä alan suomalaisyritykset ovat voineet sekä ostaa uusimpia tutkimustuloksia että tehdä yhteistoimintaa sikäläisten yritysten kanssa. Nokian yhteistyösuhde Microsoftin kanssa on siitä ajankohtaisin esimerkki.

Vaikka suhteita on, ne ovat saman ETLA:n tutkimuksen mukaan kuitenkin kapea-alaisia. Kontaktit ovat keskittyneet suhteellisen harvoihin yrityksiin ja niiden avainhenkilöihin. Olisi Suomen edun mukaista laajentaa kontaktipintoja ja siten saada parempi ote Yhdysvaltojen innovaatiotoiminnasta.

Taloussuhteet ovat tietenkin erityisen merkittäviä, mutta myös

poliittisilla suhteilla on oma merkityksensä. Kun on puhe tämän ajan ainoasta supervallasta, suhteilla on merkitystä ennen muuta Suomelle. Tämä on meillä ymmärretty. Kylmän sodan vuosina, jolloin länsimaisten tarkkailijoiden silmissä Suomen toimintavapautta rajoitti Suomen suhde Neuvostoliittoon ja usein liiankin avarasti tulkittu YYA-sopimus Suomella oli erityinen syy toimia tavalla, joka edisti samanaikaisesti suhteita myös silloiseen toiseen supervaltaan, Neuvostoliittoon. Siksi Suomi tarjosi hyviä palveluksiaan strategisten asioiden rajoitusneuvotteluille, jotka alkoivatkin Suomessa vuonna 1969.

Toinen, aluksi Yhdysvalloissa epäluuloja herättänyt, mutta sittemmin menestykseksi osoittautunut poliittinen prosessi oli Suomen toiminta Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökongressin aikaansaamiseksi. Sen valmistelut alkoivat Suomessa vuoden 1972 lopulla ja konferenssivaihe päättyi Helsingissä elokuussa 1975 järjestettyyn ensimmäiseen toiseen maailmansodan jälkeiseen huippukokoukseen. Siihen osallistui 35 maan edustajat korkeimmalla poliittisella tasolla.

Helsingin konferenssin päätössiakirjasta tuli sittemmin eräs niistä välineistä, joita käyttämällä kommunistien hallitsemien itäeurooppalaisten maiden kansalaiset saattoivat tulla tietoisiksi omista poliittisista oikeuksistaan ja

myös vaatia niiden toteutumista ETYK:issä sovitulla tavalla. Tässä mielessä konferenssilla oli oma merkityksensä rauhanomaisen muutoksen edistämiseksi ennen muuta itäisessä Euroopassa. Yhdysvallat, joka oli alun perin suhtautunut koko konferenssiajatukseseen viileästi on varsinkin sen vaikutusten tultua ilmi antanut sille ” ja samalla Suomelle ” täyden tunnustuksensa.

Tällä hetkellä Yhdysvallat on poikkeuksellisessa tilanteessa. Kansainvälisessä politiikassa sillä on edelleen haastajaa vailla oleva supervallan asema. On kuitenkin kyseenalaista miten paljon iloa siitä on, kun maa on raskaasti sidoksissa sotatoimiin sekä Afganistanissa että Irakissa. Sotilasmenot ovat muodostuneet maalle erittäin suureksi rasitukseksi, sillä Yhdysvallat käyttää niihin suurin piirtein saman verran kuin kaikki muut maat yhteensä. Kun tämä on jatkunut useita vuosia ja kun Yhdysvaltojen talouskasvukin on aika ajoin ollut hitaallaista, sotilasmenot ovat olleet eräs niistä syistä, jotka ovat kasvattaneet liittohallituksen velka- taakkaa. Nyt ollaan tilanteessa, jossa luottoluokittajat alkavat jo kysyä miten kauan Yhdysvallat voi säilyttää perinteisen roolinsa korkeimman luokan velallisena. Maan kärjistynyt sisäpoliittinen tilanne on vaikeuttanut sellaisen budjettipolitiikan toteuttamista, joka olisi vastaus suuren velka- taakan hoidon ongelmiin. Muu

maailma seuraa jännittyneenä ja huolestuneena sitä, miten presidentti Obaman hallinto selviää huikkeasta haasteestaan.

Tulevaisuuden ennakoiminen on suosittu harrastus, mutta tuottaa vain harvoin luotettavia tuloksia. Amerikkalainen tulevaisuuden tutkija tri George Friedman on havainnollistanut tätä esimerkiksi: Vuonna 1910 Euroopassa oli kolme keisarikuntaa, Itävalta, Saksa ja Venäjä, ja Ison Britannian kuningaskunta, joka oli silloin todellinen maailmanvalta. Samaan asemaan pyrki muutamaa vuosikymmentä aikaisemmin yhdistynyt Saksan keisarikunta. Kymmenen vuotta myöhemmin Euroopassa ei ollut enää yhtään keisarikuntaa. Suurvalta-asemaa tavoitellut Saksa oli polvillaan ja Venäjä vallankumouksen keskellä. Itävalta-Unkari oli hajonnut joukoksi pikkuvaltioita. Kaksikymmentä vuotta myöhemmin Saksa oli koko manner-Euroopan valtiot, mutta pian sen jälkeen jälleen kerran polvillaan. Nyt oli Neuvostoliitto Euroopan mahtavin valtio. Sekin kesti vain muutamien vuosikymmenien ja päättyi sekä sen johtaman liittokunnan purkautumiseen ja itse Neuvostoliiton hajoamiseen.

Kun Euroopan historian ennustettavuus on näin vaikeata, miten vaikeata mahtaakaan olla maailman muutosten oikeaan osuva ennakoiminen? Silti on hyvä muistaa, että kaikkien näiden vuosikymmenien aikana

Yhdysvaltojen asema on säilynyt vahvana ja sen keskeinen asema kansainvälisessä politiikassa on jatkunut vuosikymmenestä toiseen. Yhdysvaltojen osuus maailmantaloudesta on laskenut, mutta se on edelleen ylivoimaisesti suurin kansantalous. Jos se löytää toimivan ratkaisun nykyisiin budjettihuoliinsa ei ole mitenkään mahdoton ajatus, että maan asema sekä poliittisena että taloudellisena suurvaltana jatkuu vielä pitkään. Kaikin niin varauksin, joita tri Friedman meille edellä on opettanut.

Jaakko Iloniemi

LASSE LEHTINEN, kirjailija, parlamentaarikko ja suomalainen mies

Vanhon sivistysmaiden johtajien puheita kuunnellessamme olemme tottuneet siihen, että he siteeraavat maansa klassista kirjallisuutta tuosta noin. Meillä ei. Kun Euroopan kansandemokratiaista muotoutui ns. uusia demokratioita, johtoon valittiin kirjailijoita. Jo silloin, kun ensimmäisen maailmansodan myrskyistä syntyi itsenäinen Puola, valtion johtoon valittiin Paderewski, koska hän oli niin etevä pianisti.

■ ■ Lasse Lehtinen on kaunokirjailija siitä huolimatta, että hän on parlamentaarikko, diplomaatti ja tohtori, ja hän on tätä kaikkea siitä huolimatta, että hän on kirjailija. Tupaten täysi klubi-veljiä oli 18.2. kokoontunut kuulemaan, mitä klubiveli Lassella oli sanomista aiheesta ”Suomalainen mies”.

Mies on haavoittuva

Muutamalla miestä ilmiönä luonnehtivalla jutulla Lasse Lehtinen sai kuulijat vakuuttuneiksi siitä, että heistä puhuttiin. [Tua res agitur, asiaasi ajetaan, neuvoivat vanhat roomalaiset.] Puoltoäännet tulivat hörähtämällä. Koottuaan huomion Lehtinen vakavoitui. Neljäkymmentä tuhatta suomalaista nuorta miestä ei ole kirjoissa ei kansissa - ei koulussa, sosiaali- ja työllisyysviranomaisten tiedossa, armeijassa, missään. Se on pienelle kansalle suuri luku.

Paluu yhteiskunnan syrjästä ei ole helppo, edessä voi olla 40 - 50 ulkopuolisuuden vuotta. Miehellä on arvostuksen tarve. Jos hän ei saa tunnustusta eikä uskoa itseensä, vahinkoa on vaikea korjata.

Mies on luotettava

Lasse Lehtinen käänsi positiivisen puolen päälle. Hän oli katsellut lähtevien rauhanturvaajien haastattelua. Levollista, vastuunsa ja riskit tajuavaa väkeä. Amiraali Kaskeala - Lassen ruotukaveri - kertoi brittikenraalista, joka oli toivonut, että suomalaiset lähettäisivät reserviläisten sijasta ammattisotilaita kuten suurvaltakin. Puolessa vuodessa ääni kellossa muuttui. Kun suomalaisille antaa tehtävän, ei kuulu ohjepyyntöjä matkan varrelta, vaan homma osataan ja hoidetaan. Isojen maiden ns. ammattisotilaat on usein värvätty oikeussalin ja vankeilan väliseltä matkalta.

Suomalainen mies osaa ottaa mallinsa niin ylhäältä kuin alhaalta. Luutnantti Koskela ja marsalkka Mannerheim. Mannerheim oli - paitsi muuta - sodan aikaisen mielialahuollon taitava tuote, minkä hän itse hyvin tajusi ja mistä piti huolta. Mannerheim-risti on eurooppalaisten kunniamerkkien joukossa poikkeus: jokseenkin kaikki ritarikunnat jakavat eri merkkejä upseereille ja eri merkkejä miehistölle. Mannerheim-ristin ritareissa oli niin rivimiehiä kuin komentajiakin.

Ikuinen mies, ikuinen poika

Kun mies ottaa vaimon, hän toivoo, ettei nainen ikinä muutu. Muuttuu se. Kun nainen menee naimisiin, hän toivoo, että mies muuttuu (hän muuttaa sen). Ei muutu. Miehellä ja naisella on ainakin yksi yhteinen tekijä. Kumpikaan ei luota naiseen. Suomalainen mies on ulkoistanut romantiikan tanssiyhtyeen solistille. Sellaisia lemmensanoja, joita solisti päästelee miehen tanssiessa ja katsoessa kattoa, ei ikinä puristuisi miehen omilta huulilta.

Nuoren miehen unelmat ovat kuitenkin aina olemassa. Kantelettareen on otettu pojan haave: ”Olis mulla vallan miekka,/ vallan miekka, vallan valta,/ ajaisin ma neitimaalle,/ naisin sieltä neititä kolme;/ yhen nuoren, toisen vanhan,/ kolmannen kasatun piian./ Kasatulla työt tekisin,/ vanhan neuvona pitäisin,/ itse nuorta naurattaisin.” Nuorena ja lapsekkaana mies kuvittelee tulevansa toimeen kolmen naisen kanssa. Kuinkas käy? ”Hepo huono, akka tiine, itse mies vähäväkinen.”

Varpaisjärven mies lähti soutuamaan pois suututtuaan akkaansa. - Mitä minä talolle teen? akka huusi rannalta. - Polta talo! - Mitä minä pelloille teen? - Myö pelot! - Entäs tämä? akka kohotti helmaansa. Mies alkoi puoltaa toisella airolla. - Vielä minä sen akan kerran jätän. - Naipi mies pahankin vaimon viikon ilman oltuansa, puhuja vahvasti toisella

Kuva: Arto Toivanen

sitaatilla. Ja kolmannella: - Sisu se on Nasku-Heikilläkin, ei tule esiin sängyn alta, vaikka akkansa komentaa.

Miehen rauha, mielenrauha

Lehtinen vaihtoi taas äkisti näkökulmaa. Oikeasti suomalaisen miehen toiveolo on hiljaisuus. Hiljainen talo, lukulamppu ja sylissä kirja, jossa pannaan ryssä kampoihin. Leinon Nocturno on lajissaan tyyppinen. Rakkauslaulu, jossa kohde ei lainkaan ole läsnä. - Sulle laulan, neiti kesäheinä...

Puhuja poikkesi siteeraamaan arabialaista sanontaa: - Allah, anna nainen kuin kuu, ilmestyy horisonttiin harvoin mutta arvokkaasti... Myös Suomen mieskirjallisuus on täynnä pakotarinoita. Seitsemän veljestä, Kivenpyöritäjän kylä, Lampaansyöjät. Miesten vähäpuheisuus on arvo sinänsä, Seppo Rätty, Kimi Räikkönen, Paavo Lipponen.

Kaurismäki kuvaa maailmaa, jota oikeasti ei ole mutta jonka miesten mielestä pitäisi olla olemassa. Hän kertoo, mitä puuttuu, mitä hävetään, mitä salataan. (Tähän puhuja lainasi nuoren kirjailijan Petri Tammisen analyysia.)

Suomalainen mies pelkää sosiaalisia tilanteita. Katsomon ensi rivit jätetään tyhjiksi, koska mies pelkää joutuvansa taikurin apulaiseksi tai tanssikumppaniksi esiintymislavalle. Hautajaisissakin suomalainen mies on mieluum-

min ruumis kuin puheenpitäjä.

Auktoriteetti

Isähahmon kaipuu on vahva, miehen joka kertoo mitä pitää tehdä. Kaipuu on ylisukupolvinen. Vastikään radio-ohjelmassa nuori toimittaja, varmaan Sanomain toimittajakoulun käynyt, lausui vakaumuksella: ”Jos Kekkonen eläisi, tällaisia vaalirahasotkuja ei siedettäisi.” Hänen kuulijansa nyökyttelivät. [Kauan kestäviä suosionosoituksia tämänkertaisilta kuulijoilta.]

Lasse Lehtinen kertoi, poikansa suosituksista, katsoeensa elokuvan nimeltä Miesten vuoro. Se oli vapaata saunajuttelua, kiipeistäkin asioista, kuvatut unohdivat kameran läsnäolon. Rauhan turvaaja, jonka rasvaprosentti oli sama kuin ajokoiran, suri kadotettua yhteyttä lapsiin. Kun lopuksi laulettiin Aleksis Kiven Oravan laulu ”...unien kultalaan”, yksikään silmänurkka katsomossa ei säilynyt kuivana.

Keskustelun kuluessa Lehtinen kertoi esittäneensä eräässä tv-ohjelmassa, että seuraava hallitus muodostettaisiin taksinkuljettajista. He kun tietävät oikeat ratkaisut kaikkeen. Taksimies, joka vei Lehtisen kotiin, oli kuunnellut ohjelman eikä ollut innostunut.

Puheenkuljettaja, Olli Alho, yritti myös provosoida kysymällä presidentinvaaleista. Presidentin tekijänäkin (Ahtisaaren) mainittu Lehtinen väisti tottuneesti. Puhuttiin myös Timo Soinista. ”Kun

ei vastaa mihinkään täsmällisesti, ei joudu kiinni. Hömppäpuolueita on monessa maassa. Mutta vain Suomessa puheenjohtajana on sivistynyt humanisti.”

Nokiastakin puhuttiin. ”Tutkimusten mukaan osapuolet nyt Suomessa rakastelun jälkeen puhuvat toisilleen. Ennen kännykkäkulttuuria se olisi ollut mahdotonta. Nyt sitten vainotaan yritystä, joka on kaksi vuosikymmentä jauhanut Suomelle hyvää kuin sampo, kun se ei enää jauhakaan. Ei Nokkia luotu poliittisilla päätöksillä eikä sellaisilla liioin ylläpidetä.”

Yrjö Larmola

(Kansallisesta suhtautumisesta Nokiaan tuli mieleen: Oli Jumalan sallimusta, etteivät Suomen jääkiekkoilijat toisena vuonna (1996) voittaneet maailmanmestaruutta. Edellisvuonna urheilutellektuellit uhossaan hajoivat Espan lavan, ryvettivät puiston ja kiipesivät Mantaan. Jos kiekkoilijat tässä - maailmalta melko tuntemattomassa lajissa - olisivat toisenakin vuonna voittaneet mutta kolmantena hävinneet, tapettuhan heidät olisi. - Yrjö Larmola)

Työuria venytettävä alusta, keskeltä ja lopusta

Työuria on pidennettävä, jotta verotulot riittävät hyvinvoinnin ylläpitoon. Suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan ylläpitäminen edellyttää, että yhä useammat ovat töissä ja että työurat pitenevät. Siten verotulot kasvavat ja kestävyysva- je saadaan hallintaan.

■ ■ Työurien pidentäminen on aloitettava jo nuorista. Ongelmallinen ryhmä ovat pudokkaat, joilla ei ole työtä eikä koulutusta. Heidät täytyy saada aktivoitumaan työmarkkinoiden käyttöön, mutta se vaatii todella isoja toimenpiteitä. Asevelvollisuuden pituus on tässä yksi tekijä. Myös opinto-ohjauksen ja toisen asteen koulutusjärjestelmän tehostamisella olisi mahdollista saada pudokkaita työelämään.

Korkeakouluun hakeutuvien kohdalla pitää nopeuttaa koulutukseen pääsyä, valmistumista ja siirtymistä työelämään. Koulutuspaikkoja ei voi määrittellä nuorten tahdon mukaisesti, vaan työelämän tarpeiden mukaan. Meillä on jo nyt ylimääräistä, yhteiskunnan varoin toteutettua koulutusta, josta valmistuneet eivät saa oman alansa työtä. Tällöin ajaututaan helposti uuteen tutkintokoulutukseen. Työurat eivät pitene, jos heti alussa useita vuosia kuluu ensin koulutukseen pyrkimiseen ja sitten vääränlaisessa koulutuksessa. Työvoimahallinnon ja korkeakoulujen välistä vuoropuhelua on parannettava nykyisestä.

Koulutuksen ohjausjärjestelmässä on yhä paljon kehitettävää. Raha on aina hyvä konsultti: laadullinen työllistyminen eli oman alan töihin pääseminen on otettava osaksi korkeakoulujen rahoitusjärjestelmää. Silloin korkeakouluja palkitaan siitä, että vastavalmistuneet työllistyvät.

Opiskelijoiden taloudellisen tuen on oltava riittävä, jotta he pystyvät keskittymään opiskeluun. Monet opiskelijat joutuvat käymään töissä lukukausien aikana, mikä pitkittää tutkinnon

Työuran keskivaiheen ongelmat liittyvät useimmiten työssä jaksamiseen. Silloin vaarana on, että uupuvat työntekijät jäävät ennen aikaiselle työkyvyttömyyseläkkeelle. Se on suuri rasite kansantaloudelle ja eläkejärjestelmälle.

suorittamista. Myös selvästi alimitoitettu korkeakoulujen resursointi johtaa opiskelun hitauteen ja pidentää opiskeluaikoja.

Työuran keskivaiheen ongelmat liittyvät useimmiten työssä jaksamiseen. Silloin vaarana on, että uupuvat työntekijät jäävät ennen aikaiselle työkyvyttömyys-

eläkkeelle. Se on suuri rasite kansantaloudelle ja eläkejärjestelmälle. Työkyvyttömyyseläkkeelle jäävien määrä on saatava puolitettua.

Työterveyshuollon tehostaminen ja esimerkiksi mielenterveyskysymysten nopea ratkaisu tuottavat parhaimman tuloksen. Työaikajärjestelmät on kehitettävä sellaisiksi, että ihmiset voivat nykyistä joustavammin rakentaa työaikansa oman työtilanteensa ja työkykyisyytensä mukaisiksi.

Yli 55-vuotiaiden kohdalla on tärkeää, että heidän osaamisensa pysyy ajan tasalla.

Aikuiskoulutus vahvistaa työmarkkinakelpoisuutta ja parantaa mahdollisuuksia pysyä työelämässä pidempään. Esimerkiksi työttömyysturvajärjestelmään lisätty omaehtoinen koulutus on erinomainen apu korkeasti koulutetuille.

Työurat pitenevät loppupäästä, jos ihmisellä on halua, kykyä ja terveyttä jatkaa töissä. Tärkein edellytys kuitenkin on, että työnantaja pitää hänet työssä.

Matti Viljanen

Oli meillä MEREN HERKKUA kerrakseen...

Helmikuisena lauantaina Klubin gastronomisen kerhon viisitoista jäsentä suuntasi kulkunsa Kalatukku Erikssonille, jossa tarkoitus oli kokkailla ruokaa äyriäisistä ja muista meren herkuista. Järjestelyvuorossa tapahtumasta gastronomisen kerhon puolelta oli tunnettu osterinystävä Kaj Sarpaneva.

*”Mässäilyä jatkui pitkä tovi
pulleat hummerin pyrstöt
muut uljaat lihat ja simpukat
merirapujen sakset ja...*

Oli meillä meren herkkuja kerrakseen

■ ■ Tällä kertaa oma kokkaamisemme jäi tavallista pienempään rooliin, mutta valmista meren herkkua oli kyllä tarjolla. Isäntämme, myyntipäällikkö Matti Karvonen, ulkomaisten kalojen ostaja, osterimies Martin Söderström ja pitochef Tomi Laurila pitivät meistä hyvää huolta.

Ruokahalun kiihottajana nautimme alkuun pienen Skagetoastin kuorrutettuna Onkamojärven muikunmädillä ja teimme pienen tehdaskierroksen hienoihin ja moderneihin tuotantotiloihin.

Tehdaskierroksen jälkeen siirryimme nauttimaan meren antimista, alkupalana paistettua kam-pasimpukkaa.

Ostereita oli tarjolla runsain määrin. Isännistämme Martin Söderström on osterinavaamisen yksi kirkkaimpia tähtiä Suomessa. Saimme häneltä näytesuorituk-sia ja pääsimme itsekin harjoittelemaan, kuinka osterit avataan nopeasti ja siististi leikkaamatta sormeen....

Meille katettiin äyriäisvate-ja, jossa oli tuoreita veneessä ja merivedessä keitetyjä katkarapuja, merirapuja (keisarihummeri), vihersimpukoita, sinisimpukoita, taskuravun saksia, kuningasravun jalkoja sekä keitettyä tuoretta hummeria kastikkeineen.

Maittavat viinit meille järjesti klubiveli Henkka, josta lämmin

kiitos kaikkien osallistuneiden puolesta.

Runomittaan puetusta tapahtumaselostuksesta kiitos klubiveli Matti Merikalliolle, ja vielä kerran kiitos myös Kajzulle onnistuneesta omasta ”kokkaustapahtumasta”.

*Jari Karpakka
Kerhon sihteeri*

”Mässäilyä jatkui pitkä tovi pulleat hummerin pyrstöt muut uljaat lihat ja simpukat merirapujen sakset ja pienemmät ulokkeet kaikki tuhottiin tyhjiksi maiskutellen imettiin upeilla viineillä alas huuhdottiin”

”Aluksi kimppuun ostereiden tuon meren jaloimman helmen, herkun esiin tuomista silmä kovana seurattiin oppi päähän taottiin

Veitsi kun kannen raosta sisään pujahti lihaa rikkomatta, mehuja hukkaan laskematta ei siinä Fin de Clair ja Belon muuta voinut kun kantensa avata värisevän, pehmeän, lihansa esille tuoda”

” Pojat sitä myssyt päässä ihmetteli valkotakit niskassa hyväksyvästi tarkkaili, päätä pyörittelivät, paikat hienoiksi totesivat.”

”Crème a'la crème oli juhlan motto ja crème brulehen se oli lopuksi saatettava suurten kiitosten kera Erikssonin uljaita poikia ylistäen kaikkia muitakin sponsoreita kiittäen koteihimme onnellisina lähdimme suolaisen meren herkkuja muistellen rannalle jääneille juttuja rustaten”

Professori Matti Kuusimäki

Voikutelmia valtakunnansyyttäjän ensi etapilta

Hovioikeudenlaamanni Risto Uoti, valtakunnansyyttäjä emeritus Matti Kuusimäki ja valtakunnansyyttäjä Matti Nissinen.

Pestini Suomen ensimmäisenä valtakunnansyyttäjänä alkoi 1.10.1997 ja jatkui aina 28.2.2010 saakka. Väliin mahtui vallan kiehtova jakso elämää oikeuselämän pyörteissä. Suuren oikeuslaitosuudistuksen myötä ylimmän syyttäjän tehtävät siirtyivät oikeuskanslerilta valtakunnansyyttäjälle ja lääninsyyttäjän toimet lakkautettiin. Paikallistason organisaatio uudistettiin jo vuonna 1996, jolloin syyttäjän tehtävät siirrettiin nimismiehiltä ja kaupunginviskaaleilta päätoimisille kihlakunnansyyttäjille.

■ ■ Uudistuksen taustalla oli kolme keskeistä syytä. Periaatteellinen syy oli ylempien syyttäjien eri tehtävistä ja rooleista aiheutuvien ongelmien poistaminen. Toinen syy oli yhteiskunnan toimintojen monimutkaistumisen ja kansainvälistymisen heijastu-

minen myös rikollisuuteen. Kolmas syy oli 1.10.1997 voimaan tullut rikosprosessilaki, joka muutti suomalaisenkin rikosoikeudenkäynnin akkusatoriseksi eli sillä tavoin syyttäjävetoiseksi, että tuomioistuin voi tuomita syytetyn vain tarkalleen siitä me-

nettelystä, jonka piirteisiin syyttäjä on oikeudessa nimenomaisesti vedonnut.

Valtakunnansyyttäjän ensi etapin keskeisin haaste oli rakentaa laitokseen sellainen koulutusjärjestelmä, että syyttäjät saattoivat kunnialla selvittää uudesta, aikaisempaa olennaisesti vaativammasta roolistaan, olihan syyttäjistä tullut kertaheitolla rikosprosessin keskeisin toimija. Rikosoikeudenhoidon kokonaisuuden toimivuus lepää olennaisesti syyttäjien harteilla.

Huomattavan julkisen näkyvyydenkin saanut virka oli ensimmäiselle, lähinnä rauhallisissa tuomarinviroissa kokemuksensa hankkineelle hoitajalleen eräiltä osilta myös aikamoinen shokki, etenkin alkuaikoina. Median omintakeisiakin toimintatapoja opetellessa sattui yllätys toisensa jälkeen. Nykyistä eläkevaaria olisi jo paljon vaikeampi naruttaa!

Kansainvälistymisen todellisuus oli arkea jo uuden syyttäjälaitoksen alkutaipaleella. Moniin organisaatioihin liitettiin ja sen lisäksi erilaisia verkostoja luotiin voimalla. Päällikkökin näki lukemattomien Euroopan lähi-kohteiden lisäksi Singaporen, Kapkaupungin, Soulin, Pekingin, Hongkongin, Washingtonin, Grönlannin Ilulissatin, Huippuvuorten sun muiden kulmat.

Pohdittavaakin riitti. Mitä esimerkiksi tehdä, kun pyydettyä puheenvuoroa isossa kokouksessa Moskovassa käytettäessä ovi odottamatta avautuu ja presidentti

Vladimir Putin astuu täysin odottamatta sisään? Tai miten asetella ajatuksensa astellessa ylös Kiinan kansankongressin palatsin portaita, joiden päässä myöskin ennalta tietämättä kaukaisia vieraita vastassa on kongressin puhemies Li Pen, Pekingin taannoisten ikäviiden tapahtumien aikainen pääministeri?

Valtakunnansyyttäjän keskeisin tehtävä on lain mukaan syyttäjälaitoksen johtaminen. Johdettavana on lähes 600 hengen valtakunnallinen organisaatio, josta yli 300 on lakimiehiä. Ei aivan helppo joukko! Kun varsinaisia esimiehiä kaiken lisäksi on vain kaksi, päällikkö ja apulaisvaltakunnansyyttäjä, ollaankin jo nykyaikaisten johtamisoppien rajapinnoilla. Toisaalta ensimmäisellä päällikköllä olikin tukeaan vain vuonna 1963 Merisotakoulussa saatu reservin upseerin koulutus, joten lonkalta se johtaminen meni.

Miten meni, se jääköön ammattitaitoisten ja muutoinkin mukavien alaisten ynnä tulevan historiankirjoituksen arvioitavaksi. Nyt olisi ehkä jo jotain kerrotta-vaakin asiantuntijaorganisaation johtamisnäkömystä.

Kokemus työstä ensimmäisenä valtakunnansyyttäjänä oli kaiken kaikkiaan sellainen, jota nuori hovioikeudenviskaali monta vuosikymmentä aikaisemmin ei olisi voinut edes uneksia!

Kirjailijat olivat hengessä läsnä

Kuva: Elias Iirola

Nykyisistä kirjailijoistamme tuotteliain lienee Hannu Mäkelä. Nimikkeiden määrä ylittää kahdensadan: romaaneneja, elämäkertoja, näytelmiä, kuunnelmia, runokokoelmia, antologioita, lastenkirjallisuutta. Hän on kirjoittanut myös kaksi elämäkertaromaania, joissa ottaa puhuakseen Aleksis Kiven ja Eino Leinon, kirjallisuutemme kahden kulkumakiven, äänellä. Nämä kaksi teosta olivat kirjaillan aiheena 7.3.

Vara-Hannut

Elämä on täynnä yllätyksiä. Jos oli Hannu Mäkelä asettunut Kiven ja Leinon nahkoihin, nyt koimme illan isäntä Veikko Sonnin ja minä paneutua Hannun nahkoihin. Hänelle oli tullut este.

Veikko Sonnin luonnehti Hannu Mäkelän uraa. Hän aloitti kahdella romaanilla 22-vuotiaana, valmistui kansakoulunopettajaksi, toimi kustannusvirkailejana Otavan eri portilla, on vaikuttanut kirjailija- ja muissa kulttuurijärjestöissä. Vapaa kirjailija. Palkittu Finlandialla, Helsingin kulttuuripalkinnolla jne. Mäkelän lastenkirjähenkilöistä tunnetuin

on kaiketi Herra Huu. Henkistä sukulaisuutta on havaittavissa kuuluksaan venäläiseen lastenkirjailijaan Edvard Uspenskiin. Miehet ovat ystäviä keskenään, ja myös Herra Huu'sta lapset lukevat useassa maassa.

Kielen kuuntelua

Kun aiheina olivat minä-muotoiset Leino-romaanit Mestari vuodelta 1995 ja Aleksis Kivi -romaanit Kivi vuodelta 2010, yritin puolestani hakea vastausta kysymykseen, miksi kirjailija oli valinnut nämä aiheet ja tämän muodon. Leino on kiinnostanut Mäkelää useammankin teoksen

verran. Aleksis Kiven maailma on tuttu; Mäkelä on syventynyt mm. aikalaisrunoilijan Samuli Kustaa Berg'in (Kallio) tuotantoon. Mäkelä on itse paitsi prosaisti myös lyyrikko kuten Kivi ja Leinokin; lyyrikko lähestyy tyylin kysymystä toisesta näkökulmasta kuin puhdas romaanikirjailija. (Tällaiset väitteet ovat tietenkin karkeistuksia. Myös prosaisti Juhani Ahon lähestymistapa oli usein lyyrinen. Ja Sillanpään...) On houkuttelevaa kuvitella, että Mäkelä on halunnut kuunnella, miltä hän kuulostaa Kivenä, miltä Leinona.

Jos teoksia pyrkii luokitteamaan, kyse on ns. yhdenpäivänromaanista. Luonnehdinta ei tarkoita täsmälleen kahtakymmentäneljää tuntia, vaan muutamaan perättäiseen yöhön ja päivään sijoittuvaa tapahtumainkulkua. Kehityskaari saattaa olla jyrkkä, saattaa olla ettei sellaista teoksessa ole lainkaan. Yhdenpäivänromaanit ovat muun muassa Kilven Alastalon salissa ja Jotunin Arkielämää. - Ja Joycen Odysseus ja Lehtosen Putkinotko, huomautti Sonnin. - Leinollakin on yhdenpäivänromaanit, Päivä Helsingissä ja Olli Suurpää.

Kyse on myös tajunnanvirta-romaanista. Tämä laji, jossa seurataan yhden henkilön ajatuksen kulkua useimmista muista rakenneseikoista välittämättä, kukoisti Suomessa etenkin 1950-luvulla.

Kumpikin teos katsoo lopusta taakse päin, vaikka minäkertoja ei sitä halua tietää tai uskoa. Elä-

mänkokemus on koossa ja muistot lomittuvat. Kivi-romaanit on jaksotettu päivänsäntien mukaan, viimeisiin talvisiin vuorokauden-aikoihin Alperetti-veljen mökissä. Leinon muistojen kehyksenä niin ikään on viimeisten kuukausien asutus, talvinen Tuusulan Riitahuhta. Oman kohtalon ennustukseksi kohoaa Leinon muistoruno Aleksis Kivelle: "Ovella Sylvester uottaa..."

Minä vielä näytän teille

Entä sitten yhteiskunnallinen aspekti? Kivi oli 1860-luvulla kirjallinen lupaus, johon nuorempi suomalaisuusliike kiinnitti toiveita ja jonka kansankuvaa vanhempi, yhtä kaikki skandinavistisesti virittynyt suomalaisuuspolvi (August Ahlqvist ym.) kiivaasti vieroksui. 1870-luku oli Kiven tuotteliain aikaa, elämänsä hän eli lähes yksin ja hylättynä. Pahan henkilöitymää, Ahlqvistia, demonisoiva katkeruus ja sittenkin tulevaisuudentoiveisiin takerutuvat mielikuvat risteävät Mäkelän teoksessa.

Leino puolestaan tuli Helsinkiin 17-vuotiaana ylioppilaana ja pääsi heti nuoren kulttuuriopposition piiriin, loi mainetta, taittoi peistä vanhoja vastaan, pettyi poliittisesti ja runsaan monipuolisen tuotantonsa lopullakin joutui kokemaan olevansa kirjallisen päiväntodellisuuden edessä passé, uusi runosukupolvi oli jo aloittanut.

Yksi Kiven parhaita ymmärtäjiä - parhaita ja parhaita - oli es-

teettinen makutuomari professori Eliel Aspelin. (Hänen mainion routavuosi-päiväkirjansa, Kirovuosien kronikan, on toimittanut kunniajäsenemme Eero Saarenheimo - kannattaa etsiä antikvariaateista!) Aspelin oli sitä mieltä, että Kiven "ihanin luoma" on raamattunäytelmä Lea, muut ovat kansanomaisia sepiteitä. Leino kuului Kiven varhaisiin oivaltajiin: sitä todistavat hänen pakinanimimerkinsä Mikko Vilkastus, Teemu ja Kanttoori Sepeteus. (Aspelinista Leino kirjoitti pilkkapakinansa nimeltä Professorin ruokalepo.)

Rotkoni rauhaan?

Kivi, Leino kuten Mäkeläkin ovat liikkuvia sieluja, joilla on ehtinyt olla monta osoitetta. Kivi ja Leino ovat kirjailijoita, jotka - herkkyydessään ja vahvuudessaan - kestävät monenlaisen käsittelyn. Kuten suosikkinsa Kalevala tai Shakespeare. Tai Cervantes, jota Kivi luki (ruotsinkielellä) ja Dante, jota Leino käänsi. Kun professori Tuomo Tuomi kielimiehenä kysyi, miksi nämä elämäkerrat oli nyt pitänyt kirjoittaa, hän sai yleisöstä innostuneen vastauksen, joka todisti lukuelämyksestä.

Illan pohjustivat sopraano Taru Jylhä ja säestäjänsä Jaana Ikkala, Vantaan musiikkiopistosta.

Yrjö Larmola

Vieraana kulttuuri- ja urheiluministeri Stefan Wallin. Kuva: Arto Toivanen

MINISTERILOUNAS 8.3.2011

Kulttuuri- ja urheiluministeri STEFAN WALLIN ministerilounaalla

**Vuodesta 2007 alkaen kansanedustajana toiminut valt.mais-
teri, ministeri Stefan Wallin piti
8.3.2011 noin 50 klubilaiselle
mielenkiintoisen esityksen
lounaskokouksen puitteissa.
Esitys rakentui neljän pää-
kohdan yksityiskohtaiseen
selontekoon ja loppupuolella
tavanomaiseksi tulleeeseen
täydentävään kysely- ja vasta-
ustuokioon.**

■ ■ Esitelmöitsijä keskitti esi-
tyksensä vakanssinsa ensimmäi-
seen osioon, kulttuuriministerin
rooliin ja sen kasvavaan merki-
tykseen yhteiskunnan osa-alue-
na. Tämän vakanssinsa alkuvai-
heesta alkaen Wallin oli päättänyt
käyttää rooliinsa myöskin tuke-
maan kulttuurin eri muotoja.

”Saadessani keväällä vuon-
na 2007 erittäin mielenkiintoi-
sen kulttuuriministerin vakanssin
kävin oman peilikuvani kanssa
rakentavan keskustelun tähän
vaativaan tehtävään ryhtyäkseen.
Kulttuurikenttä on täynnä arvo-
valtaisia ja mielenkiintoisia hen-
kilöitä, mielipiteitä ja yksityis-
kohtia joiden puitteisiin asennoi-
tuminen vaatii keskitettyä toimin-
taa. Syksyllä 2007 sovin itseni
kanssa sellaisen roolin että käytän

toimintaani siten, että kulttuurin
alueella toimivat ammattitaitoiset
henkilöt ovat oman alansa taitajia
joiden toimintaan ei minun pidä
sekaantua. Siihen ei tarvita ko-
vinkaan paljon poliittista ohjaus-
ta. Sen sijaan päätin luoda itsel-
leni sellaisen roolin että käytän
poliittista osaamistani siten että
kulttuurilla eri muodoissaan olisi
mahdollisimman hyvät edellytyk-
set toimia tässä maassa”.

”Tämä ehkä johtaakin aasin
siltaa pitkin siihen, että löytyykö
kulttuurille rahaa.

Lähestyypä kulttuuripoliittis-
ta tulevaisuutta mistä suunnasta
hyvänsä, törmää verrattain pian
rahakysymykseen. Onko rahaa
riittävästi. Onneksi rahaa on nyt
ollut enemmän kuin milloinkaan
aikaisemmin. Valtion kulttuuri-
budjettia tällä vaalikaudella tar-
kastellessa voidaan todeta että
se on kasvanut 113 milj. eurolla
verrattuna vuoden 2007 tasoon.
Kasvua on 36 prosenttia mitä
voidaan pitää nykytilanteessa
merkittävänä toteutuksena. Tä-
hän löytyy varmaan pari kolme
syytä. Ensimmäinen lienee se et-
tä tähän liittyy erään merkittävän
yrityksen huomattava suosio. Täl-
lä tarkoitan Veikkaus Oy:tä joka

on itse asiassa maailman paras
rahapeliyhtiö riippumatta siitä
minkälaista vertausta käyttää. Se
tuottaa erittäin hyvin ja sen he-
delmät jakautuvat edunsaajille
elikkä kansalaisyhteiskunnalle
josta syksyllä 2007 sovin val-
tionvarainministeri Jyrki Katai-
sen kanssa”.

”Kolmas syy liittyy siihen,
että kulttuurin yhteiskuntapoliit-
tinen merkitys on ollut erittäin
voimakkaassa kasvussa. Tähän
löytyy useita syitä. Ensinnäkin
kulttuurin asema hyvinvointikä-
sitteessä sen osana on kirkastunut
viime vuosien aikana”.

”Kulttuuria käytetään vaikka-
pa sairaanhoidon puolella kuten
dementian hoidossa, muistisai-
rauden hoidossa, lastenhoidos-
sa, entistäkin enemmän ja hyvin
tuloksin. Kulttuuri valtaa uusia
aloja, kenties sellaisiakin joihin
se perinteellisesti ei ole kuulunut.
Tämä herättää uusia virikkeitä,
uusia ajatuksia.

Kulttuurin hyvinvointivaiku-
tukset näkyvät myös sillä tavalla,
että hektisessä arjessa tänä päivä-
nä elävät ihmiset saavat vapaa-
ajalleen virikkeitä aivan eri taval-
la kuin aikaisemmin. Kun ihmi-
nen elää minuutiaikataulun mu-

”Luova talous on käsite, johon sisältyy perinteinen kulttuuri koplattuna vaikkapa muotoiluun, peliteollisuuteen, tietoliikennemaailmassa pyörivään aineettomaan tuotantoon jne.”

kaan ja suo itselleen sellaisia hetkiä vapaa-ajallaan jolloin silmä lepää, ajatus lepää, sielu lepää, hän jaksaa paremmin palatessaan takaisin hektiseen työhönsä. Tästä on erittäin paljon esimerkkejä ja yhtenä osoituksena tästä hallitus päätti vuoden 2009 alussa lanseerata verottoman kulttuurisetelin, joka tuli entisen liikuntasetelein jatkeeksi. Se on arvoltaan 400 euroa, se on työnantajalle vähennyskelpoinen verotuksessa ja vastaanottajalle verovapaata tuloa. Hän voi käyttää sen aivan miten haluaa, vaikkapa liikuntapalveluitte hankkimiseen, lätkälippuihin, jalkapallolippuihin, kuntosalin vuosikorttiin tai käydäkseen konserteissa, museissa tai muuta vastaavaa. Tällaisia seteleitä on jaettu jo miljoonia kappaleita ja palaute on ollut erittäin rohkaiseva. Tämä seteli on merkittäväällä tavalla lisännyt työn tuottavuutta ja pystynyt vähentämään esimerkiksi sairauspoissaoloja koska hyvinvointi ja jaksaminen ovat sen myötä korostuneet”.

”Luova talous on käsite, johon sisältyy perinteinen kulttuuri koplattuna vaikkapa muotoiluun, peliteollisuuteen, tietoliikennemaailmassa pyörivään aineettomaan tuotantoon jne. Tämä sektori kasvaa huomattavasti nopeammin kuin minkään maan bruttokansantuote. Mielenkiintoinen havainto on se, että vuosien 2009-10 aikana Euroopassa kaikki keskeiset avainalat menettivät

markkinaosuuksia, mutta luovan talouden osuus kasvoi lamastakin huolimatta. Meillä Suomessa luovan talouden volyyymi on tällä hetkellä isompi kuin puu- ja metsäteollisuuden volyyymi. Euroopalaisessa mittakaavassa luova talous on suurempi kuin esim. autoteollisuus. Tämä kertoo paljon perinteisten teollisuusalojen rakennemuutoksesta mutta sitäkin enemmän luovan talouden menestystarinasta. Esimerkkinä luovan talouden toiminnasta voisoin mainita äskettäin Kiinassa käyntini yhteydessä mukana monien muiden osanottajien kera olleen Fiskarsin edustajan toiminnan varmistamassa puutarhatyökalujen markkinoinnin ja menekin edistymisen aikana, jolloin Kiinassa yhä kasvavassa määrin tullaan hankkimaan omakotitaloja ja huviloitakin Kiinan vaurastuvan keskiluokan puitteissa. Kuten tunnettua, Fiskarsin teollinen muotoilu on merkittävää ja puolestaan osa teollistuvaa luovaa taloutta. Luovan talouden käsite on erittäin laaja kunhan vain pysyy kehityksen kärjessä”.

”Lisääntyvä kansainvälistyminen on alue joka vaatii että me suomalaiset pidämme huolta myöskin omasta kulttuuristamme. Sitä on syytä ylläpitää ja vahvistaa. Kansainvälinen kanssakäyminen on aina ollut kulttuuria. Siihen kuuluu monikielisyys, monikulttuurisuus, oikeus pitää kiinni omasta kulttuuristamme

ja myöskin ylläpitää ja vahvistaa sitä. Kansainvälistyminen ei ole uhka kunhan olemme riittävän vahvoja omassa kulttuurissamme. Suomen kieli on tällä hetkellä kovan paineen alaisena. Englanninkielen kasvava asema ja myöskin merkitys ovat tällä hetkellä varsinkin nuorison keskuudessa eri viihdemuotojen kautta mahdollisesti saattamassa suomenkielen kovaan puristukseen. Yhä harvempi nuori suomalainen, valitettavasti, lukee kaunokirjallisuutta. Sen huomaavat opettajat ja yliopiston opettajat kun nuorison kirjallisten suoritusten laatu keskimäärin heikkenee. Tämä on osoituksena siihen, että nuoriso käyttää aikansa johonkin muuhun. Olisi merkittävää että saisimme seuraavaan hallitusohjelmaan kirjauksen kansalliskielten kehittämisohjelmasta juuri nyt kun sekä suomen että ruotsinkieliovat edellä esitetyn paineen alla”.

”Kansainvälinen kanssakäyminen on osa todellisuutta ja sen tulee jatkumaan aivan kaikkialla yhteiskunnassamme. Tässä kaikessa kulttuurin merkitys tulee säilymään vahvana ja voimistumaan koska kulttuurikäsite on subjektiivinen. Tämä on hyvä asia koska me kaikki rakastamme kulttuuria”.

*Kauko Lehti
Kooste Kauko Lehti*

Painoarvot kohdallaan.

Forssa Print on printtimedian suunnannäyttäjä, joka panostaa jatkuvaan kehitykseen niin tuoteratkaisuissa, palvelutarjonnassa kuin painoteknologiassakin. Kumppaninasi kannamme vastuumme laadusta, toimitusvarmuudesta sekä ympäristöstä. Meiltä saat ympäristösertifioidut painopalvelut.

Ota yhteyttä: (03) 41 551

www.forssaprint.fi

FORSSA PRINT
Paino oikeilla asioilla.

TALVIGOLF-TAPAHTUMA

Vuodesta 1980 alkaen on vuoden lumisimpaan aikaan suuri joukko Klubin golffareita koontunut Klubille viettämään yhteistä iltaa syöden, ehkä vähän juoden ja nauttimaan hyvästä esitelmästä. Illan päätteeksi pelataan 9-reikäinen puttikisa.

■ ■ Esitelmien aihe on vuosien saatossa vaihdellut golfin historiasta nykygolfin, välineistä golftaidon hallitsemiseen, ja kaikkeen siltä väliltä. Esitelmien pitäjät ovat aina olleet Suomen golfin vaikuttajia ja tietäjiä.

Tämän vuoden esitelmän pitäjäksi oli saatu Helsingin golfklubin head-pro Henrikki Tolonen, ja esitelmän aihe oli ”Minun golfni- miten parannan sitä”. (esitelmä on nähtävissä Klubin web-sivuilla). Esitelmän jälkeen käytiin vilkasta

keskustelua, ja kysymykset Henrikkille koskivatkin lähinnä ikääntyvien golfarien, joita Klubilaisikkakin on, mahdollisuuksia säilyttää olemassa oleva golftaso vuosien lisääntyessä. Henrikki kiteytti asian sanoilla ”pidä asiat yksinkertaisina ja muista pitää hauskaa”. Jens Stormbom lisäsi vielä: ”Löysemät grafiittivarret ja pehmeämmät pallot, se on siinä”.

Leikkimielistä puttailua Esitelmän kuulijoista suurin osa, 50 golfaria, osallistui vielä put-

tikisaan. Rata kiersi perinteisesti Klubin tiloissa. Nelostiellä kuului aika ajoin ”foor” kun baaritiskillä seisoskelevia tai ulko-ovesta kulkijoita hätisteltiin puttulinjalta. Joku siinä tokaisikin minulle naama virneessä, että ”hullun hommaa, onneksi rupesin pelaamaan biljardia”.

Ja varmaan tämä näyttääkin ei-golfarista poikien hiekkalaa-tikkokisalta. Jenkkiläisittäin: ”The only difference between men and boys is the size of their

toys”. Mutta niinhän se on, että kun golfari ottaa mailan käteen ja valmistautuu lyömään palloa, iskee kilpailuvietti päälle. Ja vaikka olisi kuinka leikkimielinen kisa, niin palloa lyödään aina tosisaan.

Tiukka Kisa Illan parikilpailun voittajapari oli Asko Arkkola ja Jukka Koistinen tuloksella 35 pistettä. Henkilökohtainen kisa oli tiukka. Tasatuloksella 19 pistettä pääsi uusintaan kolme pelaajaa.

Henriikki Tolonen jakaa neuvoja.
Kuvat: Klubimestarit.

Kisan palkitut:
Vas. Jukka Koistinen,
Asko Arkkola, Jussi
Papinniemi, Jokke
Liusvaara ja
Ari Talkamo.

Uusinnassa kisan vetäjä Jussi Papinniemi oli ”tyly isäntä” ja otti ensimmäisen sijan. Toinen oli Asko Arkkola ja kolmas Jokke Liusvaara. Kisan tulokset ovat Klubin web-sivuilla.

Klubin golfarit kiittävät tapahtuman vetäjiä Jussia ja Jaria sekä Henriikki Tolosta ja ennen kaikkea palkintosponsoreita.

Jusa Laurila

SOSIAALINEN MEDIA vaatii yrityksiltä aitoutta ja inhimillisyyttä

Jari Tuovinen

Sosiaalisella medially tarkoitetaan verkkoviestintää, jossa käyttäjällä on mahdollisuus olla aktiivinen osapuoli. Asias- ta hehkutetaan joka puolella, mutta mitä sosiaalinen media ja siinä toimiminen itse asiassa tarkoittavat?

■ ■ Internet on täynnä palvelutyyppinä, joiden ominaisuudet vaihtelevat tarkoituksen mukaan. Palvelutyyppinä ovat uutisten ja linkkien jakaminen (esimerkiksi ampparit.com), blogit (blogit.kauppalehti.fi), mikroblogit (Twitter), yhteisöpalvelut (Wikipedia), median jakaminen (YouTube), yhteisöt (Facebook, Myspace) ja virtuaalimaailmat (Habbo Hotel, Second Life).

Facebook mahdollistaa tarkan kohdentamisen

Palveluista Facebook on maailman suosituin sivusto, ja myös Suomessa tärkein yksittäinen sosiaalisen median väline. Face-

bookissa käy maailmanlaajuisesti 540 miljoonaa eri kävijää kuukaudessa, joka tekee siitä tietyllä tavalla maailman kolmanneksi suurimman valtion! Vain Kiina ja Intia menevät edelle yli miljardilla kansalaisellaan, taakse jäävät EU (500 miljoonaa asukasta) ja USA (310 miljoonaa asukasta). Suomalaisista Facebookin on arvioitu kattavan 1 937 100 henkilöä (huhtikuu 2011).

Yritykset ja yhteisöt voivat käyttää Facebookia markkinointiviestinnässään monella eri tavalla. Mainonnan välineenä se toimii erittäin hyvin, koska kohderyhmä voidaan määrittellä tarkkaan. Viestintäkanavana sitä voidaan

hyödyntää, kun halutaan aktivoi- da jonkin tietyn ryhmän jäseniä (faneja) ja esimerkiksi järjestää lanseerauksia, kilpailuja sekä jakaa kuvia. Facebook voi toimia myös keskusteluforumina, jolloin pystytään mahdollistamaan myös asiakkaiden keskinäinen kommunikointi yrityksen toimialalta. Asiakaspalvelukanavana Facebookista voidaan tehokkaasti kerätä palautetta ja toisaalta antaa neuvontaa. Facebookia voidaan käyttää myös tuotekehityksen ja suunnittelun apuvälineenä. Puhutaan crowdsourcingista eli siitä, miten kuluttajat haastetaan tekemään sisältöä, jota yritykset voivat hyödyntää markkinoinnissaan. Yksinkertaisimmillaan Facebookin kautta voidaan hallita tapahtumia eli sitä kautta lähetetään kutsut, pyydetään ilmoittautumaan sekä hoidetaan muu tiedottaminen.

Mihin tarkoitukseen yritykset sitten haluavatkin käyttää Facebookia, nousee kohderyhmän määrittely keskeiseksi asiaksi. Suomen vajaan kahdesta miljoonasta fb-käyttäjistä voidaan haarukoida esimerkiksi ryhmä pääkaupunkiseudulla asuvia miehiä, jotka ovat iältään 26-59 vuotiaita. Tämä ryhmä kattaa noin 248 tuhatta henkilöä. Kun vaatimuksiin lisätään, että henkilöiden tulee olla fb:n parisuhdetilan mukaan joko parisuhteessa, kihloissa tai naimisissa, niin lukumäärä tippuu 99 tuhanteen mieheen. Jos näistä halutaan löytää miehet, jotka ovat ilmoittaneet tykkäävänsä

kohteista apple, apple computer tai iTunes, niin päästään jo lukuun 1 100. Määrittelyn jälkeen viestien kohdentaminen tälle erityisryhmälle on ihan toisenlaista kuin huutaminen lähes kahdelle miljoonalle kuluttajalle.

Aktiivinen ja vastavuoroinen media

Consumer Compass toteutti Zeelandin toimeksiannosta tutkimuksen syksyllä 2010, jossa selvitettiin käsityksiä ja asenteita Facebookia kohtaan markkinointikanavana. Tutkimus toteutettiin kahdessa vaiheessa. Laadullisessa tutkimuksessa selvitettiin Facebookiin ja siellä markkinointiin liitettyjä merkityksiä aktiivisten käyttäjien keskuudessa. Aineisto kerättiin järjestämällä kaksi ryhmäkeskustelua. Määrällisellä tutkimuksella selvitettiin kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen yleisyyttä keräämällä aineistoa internet-paneelissa.

Keskeiseksi tulokseksi nousee internetin korostuminen aktiivisena ja ennen kaikkea vastavuoroisena medianä; käyttäjät hahmottavat Facebookin työkaluksi yhteydenpitoon, yhteisöllisyyteen, sosiaalisen identiteetin rakentamiseen ja ajankohtaisen tiedon levittämiseen ja sen hankkimiseen. Facebook rinnastetaan tietyllä tavalla jopa kasvokkaiseen sosiaaliseen toimintaan, koska se on purkanut perinteisesti välittyneitä ja hierarkisia suhteita välittömämmän kommunikaation tasolle. Facebook onkin teho-

kas ”puskaradio”, jonka tärkeys markkinointikanavana tulee ilmi sen vuorovaikutusta, kasvokkaisuutta ja ei-hierarkisuutta korostavan ominaisuutensa hyödyntämisessä. Jos markkinointi on tämän perusluonteen vastaista, osa kuluttajista suhtautuu siihen erittäin kriittisesti ja markkinointitoimenpiteet koetaan Facebookin ”kaappaamiseksi” väärin tarkoituksiin.

Ryhmät rakentavat sosiaalista minuutta

Ryhmät, joihin kuluttajat mielellään Facebookissa liittyvät, keskittyvät harrastuksiin, poliittisiin tai muihin kantaottaviin asioihin, elämäntapaan ja tyyliin sekä kulttuuritapahtumiin ja urheiluun. Ryhmiin liitytään tyypillisesti ystävien sivujen kautta tai kutsuttuna. Liittymällä johonkin ryhmään kuluttaja haluaa ilmaista kannattavansa tärkeänä pitämäänsä asiaa ja samalla rakentaa omaa sosiaalista minuuttiaan viestimällä muille omasta itsestä, arvoista, mielipiteistä ja mausta. Ryhmässä olo luo yhteisöllisyyttä mutta toisaalta niistä etsitään ihan konkreettista ja ajanmukaista tietoa esimerkiksi tapahtumista.

Yrityksiltä odotetaan tietoa ja tarjouksia

Yritysten omat Facebook-sivut ovat tuttuja kaikille, ja yli puolet kuluttajista tykkää pienestä määrästä sivuja (1-10 kpl). Perussuhtautuminen yritysten sivuihin on sinänsä joko neutraalia tai myön-

teistä, koska yritysten ja asiakkaiden välinen vuorovaikutus koetaan luontevaksi. Käyttäjät ymmärtävät, että yritys haluaa saada tietoa asiakkailta, jotka pitävät yrityksestä niin paljon, että fanittavat sivua. Toisaalta se, että asiakkaiden aktiivisuuteen ei reagoida esimerkiksi vastaamalla kysymyksiin, on negatiivista ja voi kääntyä itseään vastaan. Nopeaa reagointia sosiaalisessa mediassa pidetään kohteliaisuutena niin kuin muussakin viestinnässä.

Asiakkaat odottavat yrityksiltä tietoa ajankohtaisista asioista, erikoistarjouksista, kohdennetuista tarjouksista ja tarjouksista tietyille ryhmälle etukäteen. Vanhempien kuluttajien ryhmä kaipaa sivuilta myös yleisesti informatiivista otetta esimerkiksi tuotetietojen muodossa.

Ei ole itsestään selvää mistä tuotteista kuluttajat tykkäävät Facebookissa, koska käyttäjä haluaa samalla rakentaa myös omaa sosiaalista identiteettiään ja sen hahmottamiseen käyttäjä tarvitsee sopivina pidetyt tuotteet. Luontevia yritysten tai tuotteiden sivuja ovat esimerkiksi suositut älypuhelimet ja –mallit, automerkit, urheilujoukkueet, matkatoimistot ja tietyt kaupungit, bändit, festivaalit ja harrastuksiin liittyvät tuotteet sekä itselle tärkeät päivittäistavarat. Kuluttaja haluaa kuitenkin pitää hallinnan tunteen itsellään, ja on tärkeää, että markki-

nointiviestit voi myös estää.

Kannattaako se?

Sosiaalinen media on yritysten näkökulmasta erittäin hyödyllistä, mutta sosiaaliseen mediaan ei pidä mennä vain sosiaalisen median takia. Pelkkä Twitter tai Facebook-sivun perustaminen ei riitä, vaan sinne on tuotettava suunnitelmallisesti aitoa, puhuttelevaa sisältöä, eikä vain mainostaa tuotteita. Asiakkaille pitää antaa syy olla yhteydessä, kommentoida ja esittää kysymyksiä, ja yrityksen pitää reagoida niihin – myös vaikeisiin kysymyksiin.

Jos sosiaaliseen mediaan päätetään mennä, tulisi muistaa, että some ei ole yksin markkinoinnin vaan yritysten liiketoimintajohdon asia. Yritysten arvot ovat sosiaalisen median toiminnassa ytimenä, niin kuin muussakin markkinointiviestinnässä. Myös jokainen työntekijä on sosiaalisen median kautta markkinarajapinnassa, mikä tarkoittaa, että vastuu siellä toimimisesta on kaikkien organisaation jäsenten vastuulla.

*Jari Tuovinen
toimitusjohtaja
Zeeland*

Terro rismän nykytila

Terrorismin uhkakuva keskeisimpänä vaikuttaa edelleen radikaali-islamistinen terrorismi. Vaikka Euroopan viime vuosien iskut ja terroristipidätykset ovat useimmiten liittyneet muihin terrorismin muotoihin, tätä jihadistisen terrorismin muotoa viranomaiset pitävät merkittävimpänä turvallisuusuhkana lähinnä sen suuriin uhrimääriin tähtäävien iskupyrkimysten vuoksi. Iskujen näyttävyys ja mittakaava vaikuttaisivat myös terroristiryhmien rekrytointiin ja yleiseen kannattajapohjaan suotuisasti.

■ ■ Radikaali-islamistisen ajattelun päätoimija al-Qaida on viime vuosina ollut vaikeammasa tilanteessa kuin koskaan. Sen operatiivista johtoa on kuollut Yhdysvaltojen tekemissä ohjusiskuissa ja sen ytimen toimintamahdollisuudet Afganistanin ja Pakistanin alueilla ovat hyvin rajalliset. Al-Qaidan ytimen kyky toteuttaa iskuja länsimaissa on huomattavasti heikentynyt.

Alueelliset al-Qaidat

Se on ajatunut tilanteeseen, jossa kannattajakunnan asettamat paineet onnistuneille näyttävälle iskuille on kasvanut ja niiden toteuttamisen epäonnistuttua toiminnallisen tyhjiön ovat täyttäneet al-Qaidan ideologian nimissä esiintyvät alueelliset toimijat. Al-Qaidan päätoiminnoiksi on jäänyt ideologisen inspiraation luominen, muiden radikaalien

Erkki Nordberg (vas) ja Tuomas Portaankorva. Kuva Leif Eklöf

toimijoiden kannustaminen sekä internet-propagandan tuottaminen ja levitys.

Radikaali-islamistisen terrorismin tärkeä käyttövoima on kertomus sotatilasta islamin maailman ja lännen välillä. Sotatilan perusteina käytetään erilaisia islamiin tai sen pyhiin kohdistuvia loukkaavia toimia tai tarvetta taistella korruptoituneita länsimielisiä hallituksia vastaan tiellä kohti oikean islamin hallitsemaa valtiota tai laajempaa kalifaattia.

Radikaali-islamistisen terrorismin uhka on jatkuva, mutta vaihtelee maakohtaisesti. Suurimman uhkan kohteina ovat Yhdysvaltojen lisäksi Euroopassa Iso-Britannia, Ranska, Saksa ja Tanska samalla kun mm. Suomeen kohdistuva uhka on jo vuosia ollut äärimmäisen vähäinen.

Euroopan uhkatilanne

Euroopan uhkatilanteen taustalla ovat viime syksyn tiedot Eurooppaan kohdistuvista iskusuunnitel-

mista. Uhkan todenperäisyyttä ei ole kyetty kumoamaan tai vahvistamaan, mutta sitä pidetään yleisesti varsin uskottavana. Useat al-Qaidan johtohahmot ovat nimenneet Euroopan tai sen maita iskujen kohteiksi.

Al-Qaidan ytimen muodostama uhka on monistunut jihadistisen ideologian levittyä alueellisten toimijoiden, kuten Maghrebien ja Arabian niemimaan al-Qaidan käyttöön. Nämä sekä mm. Somaliassa Al-Shabaab ovat tuoneet julki halunsa ja kykynsä iskuihin varsinaisen toimialueensa ulkopuolella.

Pohjoismaiden uhkakuvaä sävyttää pitkälti Tanskassa ja Ruotsissa julkaistujen Muhammed-pilakuvien ympärillä tapahtuva toiminta. Tukholman isku joulukuussa 2010 oli esimerkki siitä, miten koettu loukkaus, eli Ruotsin valtion todellinen tai kuvitelu suhtautuminen pilakuviin asetti myös ruotsalaisen yhteiskunnan ja sen kansalaiset terroristien kan-

nalta hyväksyttäviksi kohteiksi.

Supo valveil' on

Suomeen kohdistuva organisoituneen terrorismin uhka on vähäinen. Sen sijaan organisoimattomien ja yksittäisten toimijoiden muodostamaa uhkaa on vaikea arvioida. Muissa Pohjoismaissa paljastuneilla terrorismitapahtumilla ei ole välitöntä vaikutusta Suomen uhkakuvaan.

Suomessa terrorismin torjunnasta vastaa poliisi. Suojelupoliisin tehtävänä on tuottaa ja ylläpitää terrorismin tilannekuvaa kaikkien torjuntaan liittyvien viranomaisten ja valtion johdon käyttöön. Tilannekuvan perustana ovat Suojelupoliisin ydintoiminnan – turvallisuustiedustelun – avulla kerätyt ja analysoidut tiedot kansainvälisestä ja kansallisesta terrorismitilanteesta.

Suojelupoliisi myös laatii Suomeen kohdistuvaa terrorismin uhkaa käsittelevän uhka-arvion. Uhkan taso kuvataan arvioissa sanallisesti. Suomessa ei käytetä uhkan tasoa kuvaavia asteikkoja tai koodeja. Terrorismin torjunta Suomessa perustuu viranomaisten hyvälle yhteistyölle. Tätä alleviivataan myös voimassa olevassa kansallisessa terrorismin torjunnan strategiassa.

Tuomas Portaankorva on Suojelupoliisin ylitarkastaja.

Jutun otsikointi toimituksen.

Jos haluat oppia johtajaksi, kuuntele ORKESTERIMUSIIKKIA

Parasta johtamistaidon oppia on kapellimestareiden työn seuraaminen, sanoi musiikki-toimittaja Vesa Sirén Klubin kirjaillassa 3.4. - Sata henkilöä tottelee käden viittausta samalla omaa luovuuttaan hyödyntäen. Katsokaa kuvia! Parhaita kapellimestareita olivat Hitler ja Stalin!

■ Olli Alho esitteli yleisölle Tieto-Finlandialla palkitun, suomalaisten kapellimestareiden elämäkertoista koostuvan tuhat-sivuisen teoksen tekijän Vesa Sirénin. - Kapellimestareista on paljon kirjoitettu, mutta kun Sirén on ammattimiehen korvalla kuunnellut loputtoman määrän levytyksiä ja arkistonauhoja, hän on tuonut julki paljon sellaista uutta, jota emme ilman tätä kirjaa koskaan tulisi tietämään.

En finne igen

Dagens Nyheter valitti vuonna 1920, että suomalaiset dominoivat Ruotsin musiikkielämää, kertoi Sirén. - Kapellimestareina Georg Schneevoigt ja Armas Järnefelt ja nyt vielä vierailijoina Jean Sibelius ja Robert Kajanus! Lähes sata vuotta tuosta, ja suomalaisten nousu kansainväliseen tietoisuuteen jatkuu yhä. Nyt on julkisuusvuorossa Jorma Panulan

oppilaiden sukupolvi: Esa-Pekka Salonen, Jukka-Pekka Sarasate, Okko Kamu, Osmo Vänskä. [Helsingin Sanomat kysyi 8.4. ruotsalaiselta musiikkikustantajalta Robert v.Bahrilta, mistä johtuu suomalaisten menestys, kun ruotsalaisilla ei ole vastaavaa näyttöä. - Ruotsalaiset syövät liikaa valkoista leipää, v.Bahr vastasi.]

Musiikidiktaattoreista me-hengen luojiin

Sirén sanoi luokittelevansa neljä kapellimestarityyppiä, mutta kahdeksan niitä taisi lopulta tulla. Ensimmäisen ryhmän muodostavat orkesterin rakentajat. Heitä on Robert Kajanus, joka muodosti filharmonisia orkestereita niin Pietarissa, Berliinissä kuin Helsingissäkin. Kajanus oli ensimmäinen, joka loi jatkuvuutta: Helsingin kaupunginorkesteri (Helsingin Orkesteriyhdistys 1882) on Pohjoismaiden vanhin orkesteri, joka yhä soittaa, vailla katkoa. Työkielenään saksa Kajanus pitkän elämänsä (1856 - 1933) aikana koulutti monta muusikopolvea. Orkesterin rakentajia ovat myös Paavo Berglund ja tuoreimpina Osmo Vänskä ja Juha Kangas. Kankaan johdolla Keski-Pohjanmaan kamariorkesteri on

kehittynyt harrastajasoittajistosta kansainvälisen luokan ammattilaisorkesteriksi.

Toisen ryhmän muodostavat tässä luokittelussa säveltäjäkapellimestarit. Heitä ovat Jean Sibelius, Toivo Kuula, Selim Palmgren. - Esa-Pekka Salonenkin välittelee varmaan vielä eläkepäivillään: ”Pitäisi ehtiä säveltää, mutta kun ei ehdi.” Kolmantena ryhmänä ovat oopperakapellimestarit, esimerkiksi Armas Järnefelt, Ulf Söderblom ja Mikko Franck. He vertautuvat muilla luovilla aloilla toimiviin yhteisön tai yrityksen johtajiin. Neljättä ryhmää Sirén luonnehti vaeltaviksi virtuoosiksi, esimerkkinä Georg Schneevoigt, joka vaikutti Riiasa, Münchenissä, Tukholmassa, Oslolla, Scheveningenissä, Los Angelesissa ja Helsingin jälkeen vielä Australiassa. Schneevoigtin ja Kajanuksen vastakkuus on suomalaisen musiikin historian tunnettuja juttuja.

Keisarin ansiota

Miksi Suomi niin varhain nousi musiikin taivaalle? Tästä saamme kiittää keisari Nikolai II:ta ja hänen vuoden 1899 manifestiaan. Kansallisia ja itsenäisyysteemoja nostavilla kuvataiteilijoilla, kirjailijoilla ja lehtimiehillä oli

1970-luvulla Jorma Panula tuli tietämään videoiden olemassaolon ja hankitutti sellaiset Sibeliuksen Akatemiaan. Kun oppilas näkee johtamisensa ruudulta, maneerit karsiutuvat.

aina riski joutua sensuroiduksi sanomansa ilmeisyyden vuoksi. Mutta kun Sibelius sävelsi impromptu-teoksen, joka myöhemmin tuli tunnetuksi Finlandiana, ahdinkoon joutuneiden - karkotettujen ja lakkautetuista lehdistä pois joutuneiden - lehtimiesten eläkekassan hyväksi järjestettyyn tilaisuuteen, eihän nuotteja voinut sensuroida. Jopa Bobrikov avusti tilaisuutta.

Vahvistamaton anekdootti kertoo, että Sibelius kumppaneineen joutui pidätetyksi illalla, kun kaupunki oli kuohuksissaan Bobrikovin murhan johdosta. Pidätyksen perustelu: ”Omotiverad glädje.”

Suomalainen klassinen musiikki joka tapauksessa hakeutui kehkeytyksessä olevan kansallisen identiteetin ytimeen, Kalevalan ja kansallisen kuvataiteen yhteyteen. Tämä on eittämätöntä, vaikka Sibelius halusikin tunnettavan, että hänen musiikkinsa on yleismaailmallista, ei kansallisaiheista.

Tuhansien muusikoiden maa

Nationalismi loi suomalaisen orkesterilaitoksen, kärjisti Sirén. Ei missään muualla ole näin tiheää orkesteriverkkoa. [Eikä näin monta kuoroa eikä korkeatasoista musiikkioppilaitosta.] Suomella ei ole varaa ostaa tähtiä, täytyy tuottaa itse. Opistolaitos tuo lahjakkuudet esiin varhain, hyvässä tapauksessa kurinalaisen koulutuksen kohteiksi. Ruotsissa

Kuva: (Otava/Jarkko Virtanen)

musiikinopetus on yhdessäoloa, hauskanpitoa. [Tämän voi muistiinmerkitsijäkin, musiikin suhteen maallikkona mutta pitkäaikaisena koulualan luottamusmiehenä, paljon koulumusiikkia Suomessa ja Ruotsissa kuunnelleena, vahvistaa.]

Video oppimestarina

Paavo Berglund 1950-luvulla tunsi omasta kokemuksestaan kaikki maailman suuret orkesterit. Jorma Panula pysyi profeettana omalla maallaan. Samalla hänen kursillaan olivat Saraste, Salonen, Vänskä ja Esko Linnavalli.

– Panula ymmärsi myös Linnavallin edustaman musiikinsuunnan merkityksen. 1970-lu-

vulla Panula tuli tietämään videoiden olemassaolon ja hankitutti sellaiset Sibeliuksen Akatemiaan. Kun oppilas näkee johtamisensa ruudulta, maneerit karsiutuvat. Panula otti käyttöön kapuorkesterin, oikean harjoitusorkesterin, jota oppilaat johtivat, kun muualla maailmassa oppilas ”johti” paria harjoituspianistia.

Sivuheittona Sirén kertoi, että Esa-Pekka Salonen laskutti kohua herättäneestä festivaalijohtajan työstään Helsingin juhlaviikoilta 1995 kaikkiaan yhden markan, jota kaupunki ei liene maksanut. [Suhteellisuudentajun nimessä kirjuri toteaa seuraavan: Vuoden 1995 juhlaviikkojen budjetinylitys, joka toki perustui taloushallinnon karkaamiseen käsistä ja joka sai moukat pauhaamaan ”tuhlaviikoista”, oli suuruusluokkaa, joka mahtuu mihin hyvänsä kaupungin rakennustoimen - tai vaikkapa sataman - projektin kustannusten arviointihaarukkaan. Kulttuuritoimi kaikkiaan - museoineen, kirjastoineen, orkestereineen - on neljän - viiden prosentin luokkaa kaupungin budjetista.]

Täytyy olla täynnä musiikkia

Viidentenä kapellimestarien lajina – ei suomalaisin esimerkein – Sirén mainitsi autoritäärisen kapellimestarin, esimerkkinä Arturo Toscanini. Tämä vaati diktatorisia valtuuksia, lupaa tarvittaessa erottaa muusikko enemmittä perusteluilla. Länsimaaisessa järjestelmässä tällai-

nen ei ole mahdollista. - Valeri Gergijevin ei tarvitse ketään erottaa, Sirén huomautti. Kaikki ovat muutenkin hiljaa. Kuudetta luokkaa, hanttapulikapellimestareita, edusti Sirénin luokituksessa Martti Similä: ”Tämähän me jo osataan, eiköhän mennä kotiin.” Seitsemäs laji on me-hengen luojat. Okko Kamun ”tämä me tehdään juuri nyt” -henki toimii, jos itsekkuri on loistava. Kamu ei ole pelottava kuten Paavo Berglund.

Kahdeksatta luokkaa edustavat peruspalvelijat. ”Auta, mutta älä ole tiellä” sanoo Jorma Panula. Sakari Oramo on niin täynnä musiikkia, että hän jo olemuksellaan vakuuttaa. Wilhelm Furtwängler ei ollut selvälyöntinen, mutta hänestä kuvastui musiikin pyhyys, hän vaikutti jo läsnäolollaan.

Keskustelun aikana käsiteltiin muiden muassa vahvassa nousussa olevia Hannu Lintua ja John Storgårdsia. Naiskapellimesta-

reista kysyttäessä Sirén kiittäen mainitsi Susanna Mälkin ja Annamaria Helsing’in.

Tilaisuuden aluksi Weijo Pitkänen esitteli esillepannun Klubin harrastajataiteilijain näyttelyn, töitä kolmeltatoista tekijältä.

Yrjö Larmola

Menestystä ja turvaa yhdessä

60 vuotta korkeasti koulutettujen edunvalvontaa

AKAVA

Juhlasalin päätyseinä vasemmalta: Seppo Hämäläinen "Talvi saapuu", "Helsinki By Sea", "Unikko", "Kauppamerenkulkua Itämeressä marraskuussa", "Myrskyn jälkeen", Pekka Salomaa "Seinen rantaa", "Kesäaamu Houtskärissä", Sture Gripenberg "Leijonakallio", Pertti Calonius "Olga", "Uni", Antti Virkkunen "Leipäjonossa", Paavo Korhonen "Talviaamun rauha", "Ukkonen rannalla", Weijo Pitkänen "Lamminniemen takaikkuna", "Kaatunut syksy".

Klubin kuvataiteilijat esittäytyivät

Huhtikuun 2011 ajan juhlasalin ja Pankki-kabinetin seinät täyttyivät jo kolmannen kerran Klubin omien kuvataiteilijoiden töistä. Turun Akatemian vihkiäiskulkue-maalaukset sekä kaikki henkilömuotokuvat saivat antaa tilaa kahdelletoista maalarille ja yhdelle kuvanveistäjälle. Kaikki näyttelyyn tarjotut 40 työtä mahtuivat mukaan, kun yksi suurikokoinen öljyvärimaalaukset (taidemaalari Antti Virkkusen "Lapsuusmaisema", 140x90 cm, tältä keväältä) sijoitettiin Helsinki-kabinettiin.

Klubin kuvataiteilijat

Jarmo Virnavirta "Sataman valot", akvarelli, 2010, 58x38 cm

Sture Gripenberg "Suomenlahdella", akvarelli, 2009, 52x36 cm

Paavo Korhonen "Kesäaamu rannalla", akvarelli, 1937-1938, 35x25 cm

■ ■ Näyttely oli osa Klubin 135-vuotisjuhlavuoden kulttuuriohjelmistoa.

Näyttelyyn osallistuivat seuraavat Klubin jäsenet (henkilö- ja yhteystiedot sekä kaikki työt esitellään osoitteessa klubi@fi/kuvataiteilijat 2011): Pertti Caloniinus, Timo Enroth, Sture Gripenberg, Seppo Hämäläinen, Paavo Korhonen, Henrik Lamberg, Antti Lassila, Antti Orpana, Yrjö Pessi, Weijo Pitkänen, Artti Pohjanheimo, Pekka Salomaa, Antti Virkkunen ja Jarmo Virnavirta.

Näillä sivuilla esitellään valokuvien juhlasalin päätyseinän työt sekä yksi teos kultakin taiteilijalta. Ripustaessani töitä yhdessä Antti Virkkusen, Elias Irolan ja Antti Lassilan kanssa, mieleeni jäivät erityisesti seuraavat teokset:

Veistoksista Artti Pohjanheimon "Väsynyt", josta katsoja löytää naishahmon polville laskeutuneen enkelin. Hyvin herkkä ja kaunis työ.

Öljyväreistä Antti Virkkusen "Leipäjonossa", joka sijoitettiin katseenvangitsijaksi päätyseinän keskelle. Siinä on vahva yhteiskunnallinen sanoma, joka on toteutettu taidokkaasti. Mallina taiteilijan lapsenlapsi. Klubin kuoro oli myös vahvasti edustettuna. Henrik Lamberg toi näyttelyyn neljä työtään, joista tuorein "Ongella" on tältä vuodelta. Ykkösbassossa laulavalta Antti Orpanalta oli kolme näytävää työtä vuosilta 1986-1988.

Antti Orpana "Maljakko ja sen varjo", öljy, 1986, 71x51 cm

Henrik Lamberg "Ongella", öljy, 2011, 23x29 cm

Klubin kuvataiteilijat

Antti Virkkunen "Leipäjonossa",

Timo Enroth "Aika hyvä päivä", metalligrafiikka, 2007, 19x19 cm

Yrjö Pessi "Elämä edessä", akvarelli, 1995, 26x36 cm

Antti Lassila "Rannalla istuja", akvarelli, 2010, 22x29 cm

Artti Pohjanheimo "Väsäsynyt", pronssivalu, 2005

Akryylitöistä Seppo Hämäläisen "Unikko". Yksinkertaisuudessaan vaikuttava.

Akvarelleista Paavo Korhosen "Kesäaamu rannalla", joka on maalattu vuosina 1937-1938 (taiteilija ei muistanut aivan tarkalleen vuosilukua). Teos on siis kulkenut agronomi Korhosen (s. 1922) matkassa läpi sodan vuosien. Nyt se on ripustettuna hänen kotinsa seinälle. Hienoa, että saimme sen mukaan näyttelyym-

me. Esillä oli myös kaksi työtä Suomen Akvarellitaiteen Yhdistyksen kunniapuheenjohtajalta Antti Lassilalta, ja nykyiseltä puheenjohtajalta Jarmo Virmavirralta. Erityisesti haluan mainita myös vuorineuvos Yrjö Pessin herkän akvarellin "Elämä edessä", vuodelta 1995.

Metalligrafiikasta Timo Enrothin kaksi puhuttelevaa työtä "Aika hyvä päivä" ja "Vuoret tulivat lähemmäs"

*Teksti: Weijo Pitkänen
Näyttelyn kuvat: Elias Iirola*

Arabimaailman myllerrys ulkopolitiikkaillan teemana

Oma lisäsävynsä syntyy Mika Aaltolan mukaan siitä, että kussakin maassa roolinsa on myös ulkopuolisilla: Bahrainissa Saudi-Arabiassa, Iranissa arabimailla ja Syyriassa kurdiliikkeellä sekä Irakilla.

(Kuva Egyptistä ennen levottomuuksien alkua. Kuva: Yrjö Klippi)

Illan isännän kanssa istuvat tutkija Mika Aaltola ja suurlähttiläs Kirsti Kauppi.

”Oletettiin, että liikehdinnän takana olisivat islamistiset piirit, mutta taustalla ovatkin nuoret ja hyvin koulutetut, mutta yhteiskunnissaan työttömäksi jääneet ja muutoin syrjäytyneet tahot.”

■ ■ Suurin piirtein näin suurlähttiläs Kirsti Kauppi, ulkoministeriön Afrikan ja Lähi-Idän osaston päällikkö, avasi omalta osaltaan ajankohtaiseen, Pohjois-Afrikan maiden kriisiin paneutuneen Ulkopoliitiikan illan huhutakuun alussa. Hän myös totesi, että käsite arabimaailman myllerrys on ulkoministeriön slangia ja on tarkoitettua kuvaamaan tätä, hyvin monimuotoista, liikehdintää ”arabikadulla”. Siksi rohkenen itsekini käyttää termiä tässä jutussani.

Teemaillan toisena asiantuntijana oli Ulkopoliittisen instituutin Globaalin turvallisuuden tutkimusohjelman ohjelmajohtaja, tohtori Mika Aaltola. Illan isäntänä toimi tuttuun tapaan

emeritus suurlähttiläs Antti Lassila. Klubiveli Antti oli muuten Suomen viimeinen Tripolia asemapaikkanaan pitänyt täysivaltainen suurlähttiläs. Hän hoiti tehtävää vuosina 1989-91.

Illan teema oli innostanut paikalle lähes salintäyteen kuulijakunnan, joka tavan mukaisesti osallistui keskusteluun aktiivisesti.

Tuhti tietopaketti

Klubiveljet saivat alustajilta ja illan isännältä laajan tietopaketin Pohjois-Afrikan maiden historiasta ja liikehdintään johtaneista syistä. Kun suurlähttiläs Kauppi lähestyi aihepiiriä pitkän diplomaattikokemuksensa pohjalta, Mika Aaltolan puheenvuoroista kuulsivat humanitarismin, uskontojen maailmanpoliittisiin vaikutuksiin ja suurvaltapolitiikkaan erikoistuneen tutkijan näkökannat.

Molemmat asiantuntijat pitivät kriisien sarjaa sisäsyntyisenä. Liikehdintä kohdistuu maan omiin asioihin ja omaan johtoon eikä se sisällä ns. länsivihaa. Kauppi kuvasi tilannetta painekattilana, jonka sisäinen paine kasvoi liian suureksi. Tulos tiedetään. Kansalaisten tyytymättömyyttä ovat lisänneet hänen mukaansa monet sosioekonomiset seikat. Työttömyys on kasvanut poikkeuksellisen laajaksi erityisesti 60 % kansasta edustavien alle 30-vuotiaiden nuorten aikuisten piirissä. Maiden eliitti on läpikorruptoitunut ja on käyttä-

Arabimaailman myllerrys

nyt vuosikymmenien ajan hyväksytyin valtion varoja. Kansalaisilta on puuttunut toimintavapaus ja vaikuttamismahdollisuudet heitä itseään koskeviin asioihin, median vapaudesta puhumattakaan.

Tiedon leviäminen kaikesta tästä oli suurlähtelias Kaupin mukaan ratkaiseva pisara, joka nosti paineet yli äyräiden. Arabimaailman tietotoimisto Al Jazeera, globaalit internet-palvelut ylipäättään sekä sosiaalinen media ovat toimineet tiedon tärkeinä välityskanavina.

Mika Aaltola kyseenalaisesti myllerryksen tavattomuuden, jollaisena kansainvälinen media on sitä pitänyt. Hänen mielestään vastaavia on esiintynyt aika ajoin eri puolilla maailmaa. Syklit tosin ovat saattaneet olla pitkiä, Aaltola totesi. Esimerkkeinä sisäsyntyisistä ”kumouksista” hän mainitsi Neuvostoliiton romahduksen ja siitä seuranneen itäisen Euroopan myllerryksen vv. 1989-1990 sekä Ranskan Suuren Vallankumouksen vuonna 1848.

Tutkijana tohtori Aaltola näki arabimyllerryksessä kolme mielenkiintoista tasoa. Ensimmäinen on tietenkin maakohtainen tarkastelu. Yleistyksiin olisi helppo sortua, mutta Aaltolan mukaan taustat ja liikehdinnän syyt sekä ilmentymät vaihtelevat suurestikin maakohtaisesti. Sinänsä hänkin näki demograafiset epämuodostumat, sosioekonomiset syyt ja esimerkiksi uuden teknologian vaikutukset tiedon leviämiseen tärkeinä te-

kijöinä kansannousuille.

Tarkastelun toiseen tasoon hän luki ns. tartunnan eli sen, miten liikehdintä leviää maasta toiseen, jos leviää.

Kolmas taso koostuu Aaltolan mukaan mahdollisista ulkopuolisista interventioista. Joissakin tapauksissa interventioon on ryhtynyt naapurimaa. Libyan tilanteessa taas Ranska ja Iso-Britannia aktivoituivat maan vähemmistöryhmien suojaamiseksi, mikä toimenpiteenä sai myös YK:n turvaneuvoston tuen.

Aaltola kiinnitti huomiota tässä yhteydessä erityisesti Ranskan herkkyyteen ryhtyä interventioon Libyassa. Hän piti ilmiötä jopa turvallisuusriskinä.

Antti Lassila palautti mieleen, että Tunisian tapahtumat saivat alkunsa, kun paikallinen kaupustelija syytti itsensä tuleen protestina yhteiskuntaa vastaan. Lassila totesi myös erehtyneensä, kun vielä tammikuussa oli vahvasti sitä mieltä, että liikehdintä ei leviä Libyaan. Veli Antti tosin muistutti, että saman virhearvion päätyi myös CIA.

Suurlähtelias Kirsti Kauppi katsoi Gaddafin valtakoneiston olevan niin vahvan, että Libyassa ei liikehdinnän tuloksena tapahtune järin suuria muutoksia. Tätä luettaessa meillä on asiasta tuoreempaa tietoa. Toisaalta hän arvioi, että ”myllerrys” leviää läpi koko arabimaailman, ehkä sen ulkopuolellekin. Kansalaisilla on pyrkimys murtautua alamaisase-

masta täysivaltaisen kansalaisen asemaan. Tämä ei välttämättä kuitenkaan johda kaikissa maissa edes vallanvaihdoksiin, saati –kumouksiin, Kauppi korosti.

Muutosten toteutumisen kannalta hän piti ratkaisevana sitä, kuinka nopeasti liberaali ja sekulaari oppositio kykenee organisotumaan ja kykeneekö ylipäättään. Vain Egyptissä toimii tällä hetkellä jossakin määrin puolueyhteisöjä, joiden kautta kansanvaltainen toiminta voisi kanavoitua.

Se, miten tilanne eri maissa tilanne kehittyä, riippuu Kaupin mukaan monista seikoista. Onko kansalla identiteettiä? Mitkä ovat nykyisten vallanpitäjien reaktiot? Miten toimivaksi valtiointituutio saadaan ja millaiseksi taloudellinen kehitys muodostuu?

Libyan kehitystä Kauppi piti monessa mielessä arabimyllerryksen avainkysymyksenä. Jos Arabiliitto ei olisi pyytänyt YK:lta apua, interventiota ei olisi tapahtunut. Toisaalta, jos Bengasissa olisi tapahtunut kansanmurha eikä YK:n tukea olisi saatu, muissa arabimaissa olisi menty kadulle.

Mika Aaltola pohdiskeli kysymystä, ”mitä tuleman pitää” mm. seuraavasti. ”Optimistit näkevät, että maat kulkevat kohti demokratisoitumista. Kyynikoilla on sen sijaan huomattavasti ikävämpi skenaario”. Halutaan tai ei, nyt alkanut prosessi etenee kuitenkin hänen mielestään sykkähdyksittäin kuin sairaudet.

Oma lisäsävynsä syntyy Aaltolan mukaan siitä, että kussakin maassa roolinsa on myös ulkopuolisilla: Bahrainissa Saudi-Arabiolla, Iranissa arabimailla ja Syyriassa kurdiliikkeellä sekä Irakilla.

Kun alustajat arvioivat, mikä rooli Suomella voisi tilanteessa olla, Aaltola viittasi USA:n presidentti Barack Obaman omaksumaan linjaan. USA:han on pyrkinyt välttämään liian aktiivista roolia Libyassa ja pitää itsensä kyynärvarren päässä tapahtumien ytimeä. Olisiko tässä jotain opittavaa, Aaltola kysyi.

Ketkä liikehdinnästä hyötyvät?

Sen enempää Kauppi kuin Aaltolakaan eivät pitäneet Kiinaa, Intiaa taikka Venäjää hyötyjinä. Kauppi katsoi, että Ranskan Sarkozyllä ja Brittien Cameronilla on intressi hakea ”arabikadulla” osoittamallaan aktiivisuudella vahvistusta sisäpoliittisiin asemiinsa. Yhtä mieltä asiantuntijat olivat myös siitä, että Iranin asema voi vahvistua. Tätäkin varmemmin asiassa viisaasti toistaiseksi toimineen Turkin position nähtiin voimistuvan.

Suurlähtelias Kauppi katsoi, että jos Euroopan maat asennoituisivat tilanteeseen aidolla kunnioituksella, yhteinen agenda Arabiliiton kanssa olisi mahdollinen, millä saattaisi olla monentasoisia positiivisia seuraamuksia mm. kaupan ja taloudellisen yh-

teistyön alalla.

Tohtori Aaltola näki tässäkin kriisissä öljyllä oman merkityksensä. Öljyvaltioiden taloudenpito ei tue demokratisoitumista, kun niissä menot katetaan öljytuloilla ja öljy on nykyisten vallanpitäjien käsissä. Perinteisissä demokratoissa valtion tulokertymä hyvinvointipalvelujen rakentamiseksi syntyy pääosin verotuloista ja niiden käytöstä päätetään kansan valitsemassa elimissä. Tämän dilemman purkaminen ei kuulu niihin helpoimpiin tehtäviin missään maassa, Aaltola kuittasi.

Laajemmassa tarkastelussa Mika Aaltola näki meneillään olevien muutosten vauhdittavan kansainvälisen painopisteen siirtymistä transatlanttisista suhteista kohti Tyyntä valtamerta ja valtiosuhteista kohti kauppa- ja markkinasuhteita.

Keskustelussa klubiveljiä kiinnostivat muun muassa mahdolliset ennusmerkit puolueiden tai vastaavien etujärjestöjen syntymisestä sekä liikehdinnän vaikutukset Israelin asemaan.

Edelliseen ei löytynyt suoria vastauksia. Alustajat korostivat kyllä puolueiden merkitystä kansanvaltaistumisen polulla.

Israelin kannalta tilannetta pidettiin hankalana. Myllerrys muuttaa sille myötämielisten maiden tilannetta oleellisesti ja voi olla, että Israel ei näe meneillään olevaa muutosta mahdollisuutena, vaan uhkana. Se saattaa vahvistaa maan nationalististen

piirien asemaa ja halua puuttua ympärillä tapahtuviin asioihin.

Kiina on esiintynyt asiassa varsin neutraalina. Turvallisuusneuvostossa se äänesti tyhjää eikä siis vastustanut läntisten maiden toimia. Toisaalta Kiinan johto pelkää, että kriisi leviää myös sinne.

Mika Aaltola spekuloi useampaankin kertaan YK:n päätöslauselman tulokinnalla. Hän kertoi olevansa varsin epäileväinen, onko lauselmassa yksiselitteistä suojeluvastuuta, johon läntisten maiden interventio perustuu. Hänen mielestään suojeluvastuun tulkintaa räätälöidään nyt tilanteen mukaisesti ilman pitempää strategiaa, mitä hän piti varsin huonona asiana.

Ulkoministeriön osastopäällikkö, suurlähtelias Kirsti Kauppi taas totesi, että pienen etu on aina se, että kansainvälinen oikeus toimii ja vahvistuu. Siksi YK:n turvallisuusneuvoston toimintakyvyn säilyttäminen on tärkeä asia ja Suomen intressien mukainen.

Toinen suurlähtelias Kaupin johtopäätös oli se, että islam on hyvin moni-ilmeinen asia. Esimerkkinä hän totesi, että sunnien piirissä kaikki toimivat yksilöinä, kun taas shiitit ovat hyvin hierarkisesti ja ylhäältä johdetusti toimiva liike. Uskonnollisten johtajien merkitys ja rooli eri maiden kehitykselle on tästäkin johtuen hyvin suuri.

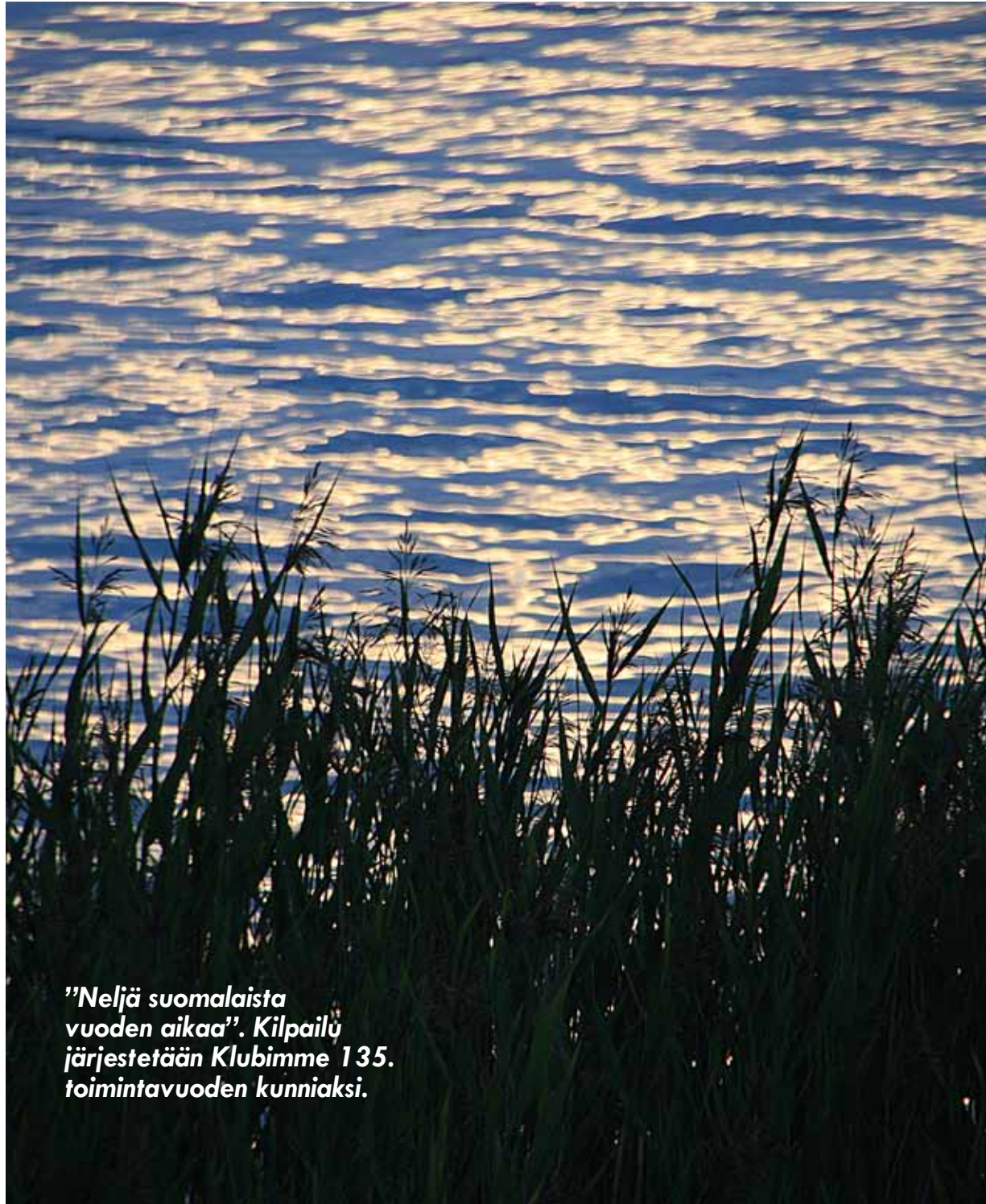
Kalevi Suortti

DIGIKAMERA- ja luontokuvauspiiri pyörii

Klubin Digikamera- ja luontokuvausilta kokosi jälleen runsaslukuisen osanottajajoukon. Yli 40 klubiveljeä oli saapunut kuulemaan tietokirjailija ja kamerankäytön kouluttaja Pekka Punkarin opastusta digikameroiden ihmeelliseen maailmaan. Pekka Punkarin havainnollisen esityksen jälkeen teimme vielä huikean valokuvaretken itäisen Afrikan, lähinnä Etiopian, eksoottisiin maisemiin klubiveli, luontokirjailija Lasse J. Laineen kulttuurisiakin piirteitä sisältäneen juonon ryydittämänä.

■ ■ Kevään seuraava aktiviteetti on Arktika- ja luontokuvausretki Haminan Rakinkotkaan viikonloppuna 21.-22.5.2011. Tämä taitaa olla järjestyksessään jo viides ja näyttää siltä, että osanottajajoukko menee taas rikki. Lisätietoja tästä omakustanteisesta retkestä saa Kalevi Suortilta (puh. 050-1949 tai sähköpostilla kalevi.suortti(at)kolumbus.fi). Kohde on luonnonkaunis itäisen Suomenlahden saari, johon on rakennettu 1800-tyyliä noudatteleva kalastajakylä. Majoituspaikkoja riittää ja edellisvuosien kokemusten mukaan edessä on jälleen mieliinpainuva ja klubihenkinen reissu. Oppaina toimivat klubiveljet Pertti Salolainen ja Lasse J. Laine.

En malta olla mainitsematta, että Digi-illan aikana osallistujat kiinnittivät kovasti huomiota ison ravintolasalin kuvantoiston laatuun. Luontokuvissa värien

”Neljä suomalaista vuoden aikaa”. Kilpailu järjestetään Klubimme 135. toimintavuoden kunniaksi.

Digikameraillan pöytäkunnan herrat vasemmalta oikealle: tietokirjailija ja illan kouluttaja Pekka Punkari, Juha Iivonen, Tuomo Hatva, Seppo Viljanen, Heimo Talponen, Lasse J. Laine, Seppo Nikkilä. Kuva: Kalevi Suortti

toisto, isolle kankaalle heijastettavan kuvan terävyys sekä valoisuus ovat äärimmäisen tärkeitä asioita. Kaikilta osin nyt käytettävissä oleva tekniikka ei vastaa digikamera- ja luontokuvauskerron jäsenten toiveita. Asiaan liittyen onkin Klubin vastuullisille tehty aloitteita ja parannusehdotuksia.

Muistattehan myös, että helmikuussa julkistettu valokuvakilpailu jatkuu. Kuvia voi toimittaa kilpailuun aina 30.9.2011 asti. Asiantunteva tuomaristo Pekka Punkarin johdolla valitsee parhaat kuvat ja näyttelyyn palkittujen lisäksi valitaan myös kunniamainintoja saaneet kuvat. Kilpailun sääntöjä ja toimintaohjeita saa Klubimestareilta. Kilpailun teemahan on ”Neljä suomalaista vuoden aikaa”. Kilpailu järjestetään Klubimme 135. toimintavuoden kunniaksi.

Syyskaudella järjestetään kaksi Digikamera- ja luontokuvausiltaa. Ajankohdat ovat tiistai 27.9. ja tiistai 1.11.-11. Jälkimmäisessä tilaisuudessa julkaistaan myös valokuvakilpailun voittajat ja avataan Klubin valokuvanäyttely.

Jos sinulla toiveita tulevien Digi-iltojen ohjelmaksi tai palautetta jo toteutetuista, ota yhteyttä allekirjoittaneeseen.

Kalevi Suortti

”Siellä kohtasin mä surusilmän”

Oopperalaulaja Matti Salmisen vierailu huhtikuun klubi-illassa 14.4.2011 oli 135-juhluvuoden odotettu merkkitapaus.

■ Oli kulunut vain muutama kuukausi siitä, kun maailmankuulu, suomalainen bassolaulaja esiintyi Deutsche Operissa, Berliinissä, omassa juhlakonsertissaan tuhatpäisen yleisön edessä. Siellä muisteltiin, kuinka 40 vuotta sitten Hampurin oopperan lavalle oli astellut nuori laulaja haasteenaan ylipapin rooli Giuseppe Verdin Aidassa ja kuinka hänestä oli kehittynyt satojen haastavien näyttämöroolien myötä yksi aikakautemme merkittävimmistä oopperasolisteista.

Berliinissä 1.11.2010 Matti Salminen sai loppuunmyydyin salin haukkomaan henkeään pelkäämättä ihastuksesta laulamalla konsertin päätteeksi kaksi suomalaista tangoa. Ilmo Pokkinen kirjasi muistiin tunnelman: ”Tangot Satumaa ja Haave rakkaudesta hydyttivät yleisön paikalleen. Ällistyneenä se istui hiljaa, kun Salminen vetäisi tangot mikrofonin ja sanoi, että tässä taidelajissa on tärkeää saada nainen käsivarsille näyttämällä muutamia tanssiaskeleita. Saksalainen yleisö oli varmasti valovuoden päässä Salmisen slaavilaisesta sielusta, kun tangon syke iski tajuntaan.”

Klubi-illassa ei kuultukaan yhtään ooppera-aariaa, vaan ilta oli omistettu kokonaisuudessaan turkulaisille laulelmille. Oopperalaulaja Matti Salminen oli yh-

Matti Salmista säesti soitinyhtye kapellimestari Antti Hyvärisen (vas) johdolla Rummuissa oli turkulainen Juha Kangassalo, bassoa soitti turkulainen Ari Hakulinen ja huilua, klarinetia sekä alttosaksofonia helsinkiläinen Heikki Pohto. Kuvat Kalevi Suortti

dessä kapellimestari Antti Hyvärisen kanssa koonnut kahdeksan laulun sarjan, jossa mukana olivat ”Aurajoen vanhat lehmukset”, ”Ruissalon sinikellot” ja ”Vanhan Turun kevät”. Erityisen mieleenpainuva oli balladi ”Föri toi, Föri vei”, joka kertoo haikean tarinan nuoresta miehestä, joka ihastui saaristolautalla kohtaamaansa neitoseen ja suunnitteli tämän kanssaan treffejä, kunnes ilmeni, että tyttö olikin kipparin vaimo.

Varsinaiseksi helmeksi osoitautui Pentti Viherluodon säveltämä ja Veikko Lavin sanoittama ”Turun Surusilmä”. Siinä nuorukainen kertoo kohdanneensa ”sievän surusilmän” ja saaneensa tältä suukon vasta Pansiossa. Matti Salmisen hieno tulkinta toi mieleen myös läntisemmän Suomen balladit, joissa lauletaan mm. että ”vaunusillalla yhtä tyttölästä mi-

nä joutessain jututtamaan jän” tai ”sen päivän mie muistan niin nuukaan kuin eilen se ollut ois”

Euroopan kulttuuripääkaupungin henkeä korosti ”Laulu Turulle”, jossa todetaan: ”Aika muuttaa kasvot Turun, sydäntä ei milloinkaan. Vapaa olkoon täällä kansa - lähtemään ja tulemaan.” Siihen sisältyi myös sopiva annos päivänpolitiikkaa: ”Edelleen voi täällä kuulla kahta kieltä rinnakkain.”

Illan alussa Sibelius Akatemian laulutaitteen lehtori, meidän kaikkien tuntema kuoronjohtaja, Henrik ”Henkka” Lamberg muisteli hauskaasti yhteisiä aikoja oopperalaulaja Matti Salmisen kanssa. Kävi ilmi, että molemmat olivat pyrkineet Sibelius Akatemiaan samoihin aikoihin, mutta M.S. ei päässytäkään sillä kertaa

Turkulaiset vieraamme. Oikealta Suomalaisen Pohjan johtokunnan puheenjohtaja Pertti Liesivuori, johtokunnan jäsen Tapio Kilpi ja varapuheenjohtaja Jari Lähteenmäki.

sisälle. ”Siellä oli sellainen raati, joka ei hyväksynyt minun piansoiton koettani”. Myöhemmin rehtori Taneli Kuusisto korjasi tilanteen. Oopperaan M.S. toki pääsi heti. ”Alfons Almi kyllä totesi, että mä tulen oopperalle kalliiksi, kun on isot kengät ja menee paljon kangasta”.

Miten syntyi Esa Pasa?

”1960-luvulla soitti Turussa Tapio Koivusen sekstetti iskelmiä. Jostakin ne oli saanut kuulla, että mä laulan ja kyseli, että josko voisit tulla mukaan. No, kyllähän se sopi. Harjoiteltiin joitakin tangoja, mutta emmä ajatellut, että mä esiintyisin omalla nimellä. Sitten yhtenä lauaintaina oli orkalta keikka Mynämäen seurojentolalla ja mä huomasin, että lehti-ilmoituksessa luki, että solistina esiintyy Esa Pasa.”

Siitä alkoi Esa Pasan tangoura, joka jatkuu edelleen. Tulevan elokuun alussa (la 2.8.2011) Turun Uittamon tanssilavalla on nostalginen ilta, jossa maailman oopperalavoilta kiittäviä arvosteluja saanut oopperalaulaja Matti Salminen esiintyy iskelmätahti Esa Pasana ”Yön Kulkija”-orkesterin säestyksellä.

Miten alkoi oopperaura?

Matti Salmisen häikäisevä oopperaura alkoi vuonna 1969, jolloin hän joutui vain neljän päivän varoitusajalla laulamaan Giuseppe Verdin Don Carloksessa Espanjan kuningas Filip II:n roolin ja onnistui siinä täydellisesti. Hän oli silloin vasta 24-vuotias. Vuodesta 1970 alkaen hän on laulanut etenkin saksalaisilla oopperanäyttämöillä. Suomessa hän lauloi vuonna 1975 pääroolin Aulis Sallisen Ratsumiehessä.

Siitä alkoi suomalaisen oopperan läpimurto maailman johtavilla estradeilla.

Matti Salmisen esiintyminen Suomalaisella Klubilla oli merkkitapaus myös sen vuoksi, että aikavaraus oli tehtävä jo vuotta aikaisemmin ja sovittava se taiteilijan muuhun kiireiseen esiintymisaikatauluun. Sellainen rako löytyi keskeltä Suomen Kansallisoopperan Parsifal-näytösten sarjaa. Niissä Matti Salminen lauloi Graalin vartijan, ritari Gurnemanzin raskaan rooli. Kokonaisuudessaan näytökset kestivät 5 tuntia 20 minuuttia. Sarjan viimeiseen näytökseen oli varattu lippuja myös klubilaisille. Heitä olikin loppuunmyydyssä katsomossa kiitettävästi.

Weijo Pitkänen

PS: Klubi-illan ohjelmaan kuului myös Euroopan kulttuuripääkaupungin, Suomen Turun, esittely. Sen suoritti turkulaisen veljesklubimme, Suomalaisen Pohjan hallituksen puheenjohtaja, hovioikeudenlaamanni Pertti Liesivuori. Hän siteerasi halikkolaisen hovimiehen, diplomaatin ja suomalaisen kreivin Gustav Mauritz Armfeltin pilkkakirjoitusta turkulaisista ja esitteli pääpiirteissään kulttuuripääkaupunkitapahtumia, jotka jatkuvat koko vuoden ja keskittyvät Turun palo-teeman ympärille.

Kriisinhallinta on yhteinen asia, kodin turvaa naapuririippu

Yhä useampi Länsi-Euroopan maa on luopunut yleisestä asevelvollisuudesta tai supistanut kutsuttavien määrää. Puolustusvoimien päähuomio suunnataan kansainväliseen kriisinhallintaan, kotimaan puolustuksessa luotetaan liittolaisuuteen. Ajankohtaista asiaa Suomen sotilaspoliittisesta tilanteesta suhteessa naapureihin kertoi pääesikunnan valmiuspäällikkö, prikaatikenraali Jorma Ala-Sankila Klubin veteraani-illassa 28.4.

■ ■ Klubin orkesteri aloitti jämäkästi Tammerkoski-humpalla (säveltäjä Lauri Lieppo). Valinta toimi muistutuksena siitä, että koko maata, ei yksin rajoja, tulee puolustaa. Toisena kuulumme George de Godzinskyn Äänisen aallot (muistutuksena menneestä) ja kolmantena ylevästi Sibeliuksen Jääkärimarssin. Klubin kuoro lauloi Madetojan sävellyksen Kaunehin maa (sanat Paavo Cajanderin) sekä Sibeliuksen sävellykset Isänmaalle (sanat Paavo Cajanderin) ja Finlandian rukousosan (sanat V.A. Koskenniemen). Kuulemassa oli neljätoista Klubin veteraaniveljeä ja satakunta nuorempaa.

Mukauttaminen muuttuneeseen tilanteeseen

Prikaatikenraali Ala-Sankila tarkasteli Suomessa ja lähialueilla kahden vuosikymmenen aikana koettuja muutoksia. Seuraavaan

Veteraani-illan kunniavieraita yhteiskuvassa. Kuva: Leif Eklöf

referaattiin on voitu esityksestä poimia vain aivan ydinkohtia.

Jännitteen ja kilpavarustelutilanteen laukeaminen 1990-luvun alussa muutti asetelman, ja vähitellen asevoimat sopeutettiin uuteen tilanteeseen. Kehitys tapahtui pitkällä aikavälillä, ja voidaan todeta, että vasta 2000-luvulla on lähialueen maissa asevoimien osalta saavutettu yleistä turvalli-

suuspoliittista tilannetta vastaava asevoimaryhmittely.

Pohjoismaat keskittävät puolustustehtäviään

Liittoutumaton Ruotsi on kohdistanut päähuomion kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan. Pakollisesta varusmiespalveluksesta luovuttiin, käyttöön otettiin 13 000 sotilaan ammat-

tiarmeija. Vapaaehtoisten varusmiesten vuotuinen kouluttamistavoite on neljä tuhatta. Ruotsi on rohkeasti keskittänyt toimintojaan ja panostanut rauhanajan kriisinhallintaan. Tästä on hyvänä osoituksena nopea reagointi Libyan kriisissä. Georgian sodan jälkeen esiin noussut aluepuolustusjärjestelmän osittainen palauttamistarve saattaa pakottaa pie-

niin korjaaviin liikkeisiin.

Naton perustajajäsenmaa Norja on samalla kun se on virtaviivaistanut joukkojaan myös vahvistanut pohjoisten alueiden puolustusjärjestelyjä. Maan puolustusvoimien päätehtäväksi onkin yhä selkeämmin muodostunut taloudellisten intressien suojaaminen arktisella alueella. Norjassa on vielä käytössä varusmies-

palvelus, jonka tosin suorittaa vain noin kolmekymmentä prosenttia ikäluokasta, kahdeksan tuhatta sotilasta. Perinteisesti vahvoihin merivoimiin kuuluu viisi Nansen-luokan fregattia, kuusi Skjold-luokan ohjusvenettä sekä kuusi sukellusvenettä.

Myös Naton perustajajäsenmaa Tanska on säilyttänyt muodollisen varusmiespalveluksen

Suomen lähialueelle on sijoitettu kolme noin 4 500 sotilaan maavoimien pysyvän valmiuden moottoroitua jalkaväkiprikaatia, yksi 6 300 sotilaan ilmarynnäködivisioona, tykistöohjusprikaati, muita aselajijoukkoja, erikoisjoukkoprikaati, neljä ilmavoimien tukikohtaa sekä kolme merivoimien tukikohtaa.

kouluttamalla vuosittain noin 6 500 sotilasta, joka muodostaa noin kolmekymmentä prosenttia ikäluokasta. Heidät sijoitetaan kuitenkin lähinnä pelastuspalvelutehtäviin. Operatiiviset joukot koostuvat ammattisotilaista. Sodan ajan tilanteeseen muodostetaan operatiivisten joukkojen lisäksi 49 000 sotilaan kodinturvajoukot.

Tanskan päähuomio kohdistuu maan intressien turvaamiseen liittokunnan jäsenenä ja lähialueella lähinnä Keski-Eurooppaan. Tanska on osallistunut joukoillaan hyvin aktiivisesti sotatoimiin sekä Irakissa että Afganistanissa kärsien merkittäviä tappioita: Afganistanissa kaatui neljäkymmentä sotilasta.

Baltian maat nojaavat liittolaisiin

Virossa on käytössä asevelvollisuus, jossa palvelukseen otetaan vuosittain noin kolmannes ikäluokasta. Rauhan ajan joukot koostuvat yhdestä ammattisotilaista muodostuvasta pataljoonasta ja varusmieskoulutuksesta vastaavista koulutuspataljoonista. Sodan ajan joukkoihin kuuluu jalkaväkiprikaati ja erillisiä pataljoonia sekä noin kahdentoista tuhannen hengen vahvuinen suojeluskunta. Viron puolustus lepää liittolaisavun varassa.

Latvia luopui varusmiespalveluksesta vuonna 2006. Maan rauhanajan puolustusvoimiin kuuluu yksi vajaa jalkaväkiprikaati, jota sodan aikana täyden-

Prikaatikenraali Ala-Sankila. Kuva: Leif Eklöf

tää noin 11 000 sotilaan kansalliskaarti.

Liettuaassa varusmiespalvelus päättyi vuonna 2009. Rauhanajan puolustusvoimiin kuuluu yksi vajaa jalkaväkiprikaati, jota sodan aikana täydennetään noin 6 000 sotilaan kansalliskaartilla.

Baltian maissa puolustus nojaa Natoon. Muun muassa maiden ilmatilan valvonnasta ja turvaamisesta huolehtivat Nato-kumppanimaiden ilmavoimat vuoroteltuperiaatteella.

Venäjällä on omat liittoutumansa

Venäjä kuuluu johtavana jäsenvaltiona vuonna 1991 perustettuun itsenäisten valtioiden yhteisöön (IVY) ja vuonna 1992 perustettuun Kollektiivisen turvallisuuden sopimusjärjestöön (KTSJ). Venäjä on myös jäsen vuonna 2001 perustetussa Shanghain Yhteistyöjärjestössä (SYJ).

Venäjän asevoimat perustu-

vat asevelvollisuusjärjestelmään, jossa varusmiesten palvelusaika on kaikilla yksi vuosi. Kutsuntaikä on 18 - 27 vuotta. Asevoimiin otetaan kutsuntojen kautta varusmiehiä kaksi kertaa vuodessa. Varusmiehiä kohdennetaan kutsunnoista myös sisäministeriön ja poikkeustilaministeriön joukkoihin. Venäjän asevoimien kokonaisvahvuus tulee olemaan vuoden 2016 alusta hieman alle kaksi miljoonaa henkilöä, joista miljoona on sotilaita. Yksiköiden henkilövahvuudesta noin puolet on varusmiehiä ja puolet sopusotilaita. Asevoimiin kuuluu kolme puolustushaaraa ja kolme yleisesikunnan alaisuudessa toimivaa aselajia, strategiset ohjusjoukot, avaruusjoukot ja maahanlaskujoukot.

Pohjoisen ja Tyynenmeren laivaston kokoonpanoon kuuluu kymmenen Delta III ja Delta IV -luokan strategista sukellusvenettä. Kaukotoimintailmavoimien

operatiivisessa käytössä on noin seitsemänkymmentä strategista pommikonetta. Niiden pääaseistuksena ovat noin kahdeksansataa ydinkärjillä varustettua sekä tavanomaisilla kärjillä varustettua risteilyohjusta. Kaukotoimintailmavoimien kokoonpanoon kuuluvat myös Länsi-Venäjälle ja Itä-Siperian lentotukikohtiin sijoitetut keskiraskaat Tu-22M-pommikoneiden versiot, joita on operatiivisessa käytössä alle sata kappaletta. Avaruusjoukkojen kokonaisvahvuus on noin 50 000 henkilöä.

Suomen lähialueelle on sijoitettu kolme noin 4 500 sotilaan maavoimien pysyvän valmiuden moottoroitua jalkaväkiprikaatia, yksi 6 300 sotilaan ilmarynnäködivisioona, tykistöohjusprikaati, muita aselajijoukkoja, erikoisjoukkoprikaati, neljä ilmavoimien tukikohtaa sekä kolme merivoimien tukikohtaa.

Vaikka Venäjän asevoimien päähuomio kohdistuu valtakunnan etelärajalle, on merkillepantavaa, että sen ryhmitys ja johtamisjärjestelmä mahdollistavat toiminnan myös muihin suuntiin.

Saksa ja Puola ovat Nato-maita

Saksassa varusmiespalvelus päättyi virallisesti viimeisen saapumiserän kotiutuessa 1.7. 2011. Päätös siirtymisestä rauhanaikana vapaaehtoiseen ja ammattijärjestelmään syntyi poliittisesti. Bundeswehrin piirissä varusmiespalvelus olisi haluttu lähinnä rekry-

tointisyistä säilyttää.

Saksan asevoimien reformi on tällä hetkellä kesken. Tänä kesänä lukkoon lyötävien suunnitelmien mukaisesti rauhan aikaisten asevoimien vahvuudeksi on suunniteltu 165 000 - 185 000 sotilasta. Kriisiaikana vahvuutta voidaan kasvattaa noin 100 000 sotilaan reservillä. Saksan asevoimat on hyvin voimakkaasti asemoitunut kriisinhallintaan. Esimerkkinä mainittakoon, että Bundeswehriellä on tällä hetkellä ulkomaan operaatioissa 6 875 sotilasta.

Puolassa, joka liittyi Natoon 1999, varusmiespalveluksesta luovuttiin vuonna 2009. Maan asevoimien rauhanajan kokoonpanoon kuuluu neljä divisioonaa ja erillisiä prikaateja, kokonaisvahvuus on noin sata tuhatta sotilasta. Tästä maavoimien osuus on noin 46 000 sotilasta.

Liittoutumien ja kriisinhallinnan Eurooppa

Pohjoismaiden asevoimat kykenevät osallistumaan monipuolisesti kriisinhallintaoperaatioihin ulkomailla. Kotimaan puolustus nojaa pääosin liittolaisapuun ja kykyyn ottaa sitä vastaan. Itsenäiseen puolustamiseen on käytössä noin yhden - kahden prikaatin maavoimien joukot sekä kodinturvajoukot. Sen sijaan meri- ja ilmavoimilla on kohtuullinen kyky merialueen ja ilmatilan valvontaan ja turvaamiseen.

Baltian maiden puolustus nojaa lähes täysin liittolaisapuun. Omilla maavoimien joukoilla on

kyky osallistua rajoitetusti kriisinhallintaan ja hyvin rajoitettuihin tehtäviin kotimaan puolustuksessa.

Venäjällä on kyky toteuttaa lyhyellä varoitusaajalla rajoitettuja ja muutamien kuukausien valmistautumisajalla laajempia sotilaallisia operaatioita. Operaatioihin voidaan liittää laaja ilmaoperaatio, maahanlaskuoperaatio ja voimakkaita ohjus- ja tykistöiskuja.

Yleinen sotilaallinen tilanne lähialueillamme on vakaa. Tulevaisuudessa sen kehittymiseen vaikuttavat esimerkiksi arktisten alueiden merkityksen mahdollinen kasvu, Nato - Venäjä-suhteiden kehittyminen sekä Venäjän sisäinen kehitys ja sen intressien muutokset.

Suomen puolustusvoimien kannalta on tärkeää seurata tilannetta ja omata riittävä tiedustelu-, valvonta- ja ennakkovaroitusjärjestelmä sekä ennen kaikkea tehokas oma puolustuskyky. Unohdetaan ei tämän päivän maailmassa myöskään saa sitä, että vastuuta on kannettava maan rajojen ulkopuolella sotilaallisissa kriisien ennaltaehkäisemisessä ja hallinnassa. Se saattaa myös olla hinta mahdollisesta avusta, jos itse joudutaan hyökkäyksen kohteeksi.

Keskustelun aikana koskeltiin muun muassa kodinturvajoukkojen ja kansalliskaartien koulutusta ja toimintakykyä, Baltian venäläisvähemmistöjä sekä lentotukialuksia, jotka ovat kalliita ja vanhentuvia.

Toimittanut Yrjö Larmola

Vappulounas

Kuvat Jarmo Heinonen

Klubi oli taas täynnä vapunviettäjiä Vapputrio ilahdutti viidennentoista kerran! Kuvassa Eero Sinikannel, Jarmo Kuusisto ja Risto Pensola.

HELSINGIN SUOMALAISEN KLUBIN PUHALLINORKESTERIN KONSERTTITANSsiaiset

SUOMALAISELLA KLUBILLA
PERJANTAINA 28. 10.2011 KELLO 19.00.

Musiikkina Junnu Vainion parhaat
ja sikermä Kemppeä, Vesteristä, Lehtistä,
Malmestenia ja Kärkeä

SOLISTEINA

Inga Sulin, Vesa Nuotio ja Henrik Lamberg laulu
ja Mervi Myllyoja viulu
Kapellimestarina Paul Jaavamo
Juontajana Aarno Cronvall

OHJELMA

Kello 18.30	Sisääntulo ja drinkkejä baarista
Kello 19.00	Konsertti
Kello 20.15	Illallinen
n. kello 21.30	Tanssiaiset alkavat ja jatkuvat puoleen yöhön

■ ■ Illalliskortti 45 euroa/hlö, mikä toimii samalla pöytävarauksena ja sitovana ilmoittautumisena. Illalliskortti lunastettavissa 31.8. alkaen Klubin ravintolasta tai maksamalla A'la Carhu Oy:n pankkitilille 802407-10092128. Viestikenttään on laitettava maksajan nimi, puhelinnumero ja osallistujamäärä. Konsertti menu ilmoitetaan

elokuun jäsenkirjeessä. Viimeinen ilmoittautumispäivä/illalliskortin lunastaminen ja maksaminen on 20.10. Ruokajuomat tilataan maun mukaan ja maksetaan paikan päällä.

Ilmoittautuminen siis ainoastaan maksamalla illalliskortti etukäteen, ei Hovimestarjärjestelmän kautta! Koska tilaa on rajoitetusti, mukaan

mahtuu illalliskortin lunastamisjärjestyksessä.

ASU: miehet smokki tai tumma puku, naiset iltapuku.

Tervetuloa Klubiveljet avec nauttimaan iloisesta ja vähän nostalgisestakin musiikista, hyvästä ruoasta ja juomasta, toisten seurasta sekä tanssin hurmasta kunnon musiikin tahdissa.

SKRUUVAREILLA VILKAS KEVÄTKAUSIA

Normaalien viikkopelien ja kuukausiskruuvien lisäksi on Klubin skruuvareiden kevätkausi ollut vilkas ja antoisa. Tammi-kuun viimeinen viikko sujui kuopiolaisten pelitoverien kanssa kolmannen kerran korkean paikan leirillä Gardalla Italiassa.

■ ■ Ensi keväänä tapahtuma pidetään helmikuun alussa, saamme paremmin majoitustilaa, koska halukkaita on ollut enemmän, kuin sopivia hotellitiloja. Tampereen Kauppaseuran kanssa aloitettiin kilpailutoiminta 5.3.

jolloin tamperelaiset skruuvarit olivat vierainamme yhdessä biljardimiesten kanssa, jotka pelasivat vuotuisen ottelunsa Klubin biljardijoukkuetta vastaan.

Laajennettu kuukausiskruuvi 17 – 19.5. Tallinnassa, mukana pelaajia Haminasta, Kuopiosta ja Raumalta. Syyskauteen kuuluu normaalien viikkopelien ja kuukausiskruuvien lisäksi YT-klubien SM-kilpailut 17 – 18. 9. sekä Toroskruuvi 25.10.

Uutuutena syksyllä aloittaa toimintansa Skruuviakatemia, missä uudet pelaajat saavat ope-

tusta sekä pelin teoriassa että harjoituspeleissä. Myös aiemmin pelanneille järjestetään jatkokursseja. Akatemian rehtorina toimii Kari Bergholm, ansioitunut pelaaja ja erinomainen pedagogi.

Ohjelman suunnittelua varten toivotaan alustavia ilmoittautumisia kesäkuun loppuun mennessä.

Lisätietoja saa allekirjoittaneelta.

*Pellervo Erkkilä
erimex@co.inet.fi
0400-440484*

KLUBILAISSET KIRJAILIJOINA

Klubi järjestää vuosittain 6 - 7 kirjailtaa, avec-tilaisuuksia, jotka ovat olleet varsin suosittuja. Tavoitteena ja jäsenten julkituomana toiveenakin on ollut, että klubilaisten kirjoittamia kirjoja esiteltäisiin kirjailloissa. Näin on pyritty tekemäänkin.

■ ■ Klubin laaja jäsenkunta tuottaa kuitenkin sellaisen määrän kirjoja, ettei niiden kaikkien esille ottaminen ole mahdollista. Muillekin (esim. Mauno Koivisto, Max Jakobson, Heli Laaksonen, Sofi Oksanen, Finlandia- ja Tieto-Finlandia-voittajat) kuin klubiin kuuluville kirjailijoille on annettu mahdollisuus tulla kirjailijan vieraksi. Tätä linjaa ei ole tarkoitus muuttaa.

Jotta halullisten klubilaisten

hengentuotteet kuitenkin pääsisivät klubitilaisuuksissa paremmin esille, kulttuuritoimikunta on päättänyt käynnistää uuden toimintamuodon

KLUBILAISSET

KIRJAILIJOINA –illan.

Ensimmäinen tällainen ilta järjestetään Aleksis Kiven päivänä 10.10.2011 klo 19.00. Silloin saavat kaikki ne klubilaiset, jotka ovat vuosina 2010-11 kirjoittaneet kirjan (tai heistä tai heidän lähisuvustaan on julkaistu elämäkerta tai sukhistoria tms.) 10 minuuttia aikaa kertoa kirjansa tärkeimmän sisällön ja miksi se kannattaa lukea. Aikajänne on ulotettu taaksepäin vuoteen 2010 siksi, että suuri osa tämän vuoden kirjoista ei lokakuun alussa ole vielä ilmestynyt.

Kirjansa esille haluavan tulisi ilmoittautua allekirjoittaneelle (veikko.sonninen@fabella.fi tai 050-5480 539) vaikka heti, jos kirja on jo ilmestynyt tai viimeistään silloin, kun tietää varmasti kirjan ilmestymispäivän. Järjestelyjen vuoksi viimeinen ilmoittautumispäivä on 30.9.2011.

Kirjoja olisi myytävänä klubimestarilla, ja jokainen kirjailija hoitaisi itse kirjojensa logistiikan ja maksuliikenteen kustantajansa niin kuin hyväksi katsoo.

Jos halukkaita osallistujia ilmenee riittävästi, seuraava KLUBILAISSET KIRJAILIJOINA –ilta järjestetään maaliskuuhun 2012.

Klubin kulttuuritoimikunnan puolesta

Veikko Sonninen

Suomi nousuun!

Klubin syyskauden ohjelmisto pureutuu yhteiskuntamme ajan-kohtaisiin haasteisiin Suomi nousuun-tee-maailloissa.

■ ■ Maamme vahvuus on historiaan ja kulttuuriin pohjautuva ennakkoluuloton ja ratkaisukeskeinen tapa suhtautua ongelmiin. Kun tilanne on mahdollon, me sisuunnumme.

Seuraavan hallituskauden haasteet tuntuvat juuri nyt monella tavalla ylivoimaisilta. Suomella on kuitenkin mahdollisuus osoittaa, että osaamme selviytyä hyvinvointiyhteiskuntaamme uhkaavista ongelmista. Kenties voimme tarjota kokemuksiamme myös muiden EU-maiden ongelmien ratkaisemiseksi. Olemme aikaisemminkin tarjonneet maailmalle kykyämme ratkaista vaikeita tilanteita neuvottelemalla. Presidentti Martti Ahtisaaren ja hänen organisaationsa toiminta on tästä hyvä esimerkki.

Tehtävä Suomelle-raportissa Jorma Ollilan vetämä maabrändiryhmä muistutti, että ongelmat ovat myös mahdollisuus. Suomelle ne ovat tilaisuus nostaa kansainvälistä profiiliamme ja tehdä maamme tunnetuksi ongelmien ratkaisijana.

Usko tulevaisuuteen tukee luovaa ongelmanratkaisua. Kun tavoitteet ovat kirkastuneet, on kaikki mahdollista. Perusta, jolle rakennamme yhteiskuntam-

me tulevaisuutta, on vahva. Sen muodostavat maailman terävintä kärkeä oleva koulutusjärjestelmämme ja toimiva yhteiskuntarakenteemme.

Väestön ikääntymiseltä ja huoltosuhteen merkittävältä heikentymiseltä ei enää voida ummistaa silmiä. Samanaikaisesti tunnistamme, että yhteiskuntam-

Kansalaiskeskustelulla on suuri merkitys poliittisen päätöksenteon vaikutuskanavana. Suomi nousuun-teemaillat yhdessä ministerilounaiden kanssa tarjoavat klubiveljille mahdollisuuden osallistua keskusteluun Suomen tulevaisuuden ulkoisten ja sisäisten ongelmien ratkaisemiseksi.

me keskeisiä tavoitteita ovat uuden kasvun löytäminen ja kansallisen kilpailukykyyn varmistaminen. Kansantalo-utemme rakenteellisen muutoksen nopeus ja laajuus edellyttävät myös vero- ja sosiaalipolitiikkamme uudistamista.

Seuraavalla hallituksella on edessään poikkeuksellisen vaativa hallituskausi. Yksin valtion raju velkaantuminen kertoo, että on aika sisuuntua ja kantaa vastuu suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan turvaamisesta.

Kevään eduskuntavaalit olivat esimerkki demokratiamme toimivuudesta. Kansalaisten vaikuttamistahdolle löytyi poliittinen purkautumiskanava. Vaihtoehto olisi voinut olla, että turhautuminen olisi jäänyt kytemään ja purkautunut myöhemmin hallitsemattomasti.

Kansalaiskeskustelulla on suuri merkitys poliittisen päätöksenteon vaikutuskanavana. Suomi nousuun-teemaillat yhdessä ministerilounaiden kanssa tarjoavat klubiveljille mahdollisuuden osallistua keskusteluun Suomen tulevaisuuden ulkoisten ja sisäisten ongelmien ratkaisemiseksi.

Toivotamme klubiveljille leppoisaa ja aurinkoista kesää.

Ohjelmatoimikunta

Klubin kunniajäsenet

Klubi on vuosikymmenten mittaan kutsunut ansioituneita jäseniään kunniajäseniksi. Klubin nykyiset kunniajäsenet ovat:

■ SAARENHEIMO, EERO JOHANNES
s. 21.6.1919.
Professori. Johtokunnan jäsen 1969-1975, kunniajäsen 1982.

■ HENTTONEN, ANTTI
s. 3.3.1922.
Opetusneuvos.
Johtokunnan jäsen 1990-1995, kunniajäsen 1996.

■ ALAVIUHKOLA, RISTO ANTERO
s. 1.9.1935.
Varatuomari. Johtokunnan jäsen 1985-1990 ja 1992-1997, Varapuheenjohtaja 1994-1997, kunniajäsen 1998.

■ SAARELA, MAUNO JOHAN
s. 26.1.1935.
Toimitusjohtaja.
Johtokunnan jäsen 1986-1991 ja 1993-1998, kunniajäsen 1998.

■ HÖYSTI, MATTI
s. 21.1.1943.
Järjestöneuvos.
Johtokunnan jäsen 1980-1990, Varapuheenjohtaja 1990, kunniajäsen 2001.

■ KOLVE, PERTTI
s. 13.10.1944.

Oikeustieteen kandidaatti. Johtokunnan jäsen 1985-1990, sihteeri 1971-1984, kunniajäsen 2001.

■ ENÄJÄRVI, MARTTI
s. 14.8.1942.
Pääjohtaja. Puheenjohtaja 1996-2001, kunniapuheenjohtaja 2007- kunniajäsen 2002.

■ HENN, KARL-HEINZ
s. 22.6.1926.
Osastopäällikkö. Johtokunnan jäsen 1980-1985, Varapuheenjohtaja 1985, kunniajäsen 2002.

■ PAPPINNIEMI, EINO
s. 8.5.1927
Toimitusjohtaja. Johtokunnan jäsen 1991-1996, kunniajäsen 2004.

■ RITVOS, PEKKA
s. 18.3.1946
Päätoimittaja. Johtokunnan jäsen 1996-1998, puheenjohtaja 2002-2004, kunniajäsen 2005.

■ LIUSVAARA, JOUKO
s. 14.11.1936
Eversti. Toiminnanjohtaja 1991-2006, kunniajäsen 2007.

■ PITKÄNEN, WEIJO
s. 4.3.1938
Valtiotieteen tohtori. Johtokunnan jäsen 2002-2007, varapuheenjohtaja 2007, kunniajäsen 2008.

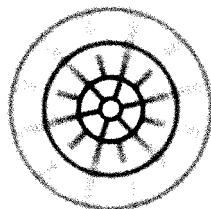
■ VILJANEN, MATTI
s. 18.7.1949
Insinööri, Akavan puheenjohtaja. Johtokunnan jäsen 2001-2006, varapuheenjohtaja 2003-2006, hoitanut varapuheenjohtajana puheenjohtajan tehtäviä loppuvuoden 2005, kunniajäsen 2008.

■ PACKALÉN, MATTI
s. 1.4.1947.
Diplomi-insinööri, ekonomi.
Puheenjohtaja 2006-2008, Kunniajäsen 2010.

■ VIRKKUNEN, PERTTI
s. 7.8.1946
Varanotaari. Johtokunnan jäsen 2004-2009, varapuheenjohtaja 2009, kunniajäsen 2010.

■ LARMOLA, YRJÖ
s. 5.5.1940
Filosofian tohtori. Johtokunnan jäsen 1996-2001, varapuheenjohtaja 1999 - 2002, kunniajäsen 2010.

■ TUOMI TUOMO
s. 26.10.1929
Professori
Johtokunnan jäsen 1994-1999, kunniajäsen 2011

Sikariharrastajien päivärasteily Tallinnassa

Klubin Sikarikerhon kevätretki järjestettiin 9.4. Tallinnaan 16 klubiveljen voimin. Ravintola Stenhusissa nautitun maittavan lounaan jälkeen ryhmä kokoontui Hotelli Schlösslen viihtyisään sikariloungeseen. Lisätietoja Klubin Sikarikerhon toiminnasta saa ilmoittautumalla sähköpostillistalle osoitteeseen klubinsikarikerho@gmail.com. - Heikki Pitkänen

Kirjoja Suomalaiselle Klubille

SKSn kustannusjohtaja Tero Norkola luovutti Suomalaiselle klubille Kansallisbiografian puuttuvat osat. Klubin puolesta teokset vastaanotti Olli Alho.

BRIDGEKURSSIT alkavat 19.9. (ma) klo 13.00

■■ Opettajana bridgemestari Kauko Koistinen. Neljä kaksois-tuntia, harjoituspelejä ja kotitehtäviä.
17.10 (ma) klo 13.00-18.00 aloitetaan säännölliset peli-iltapäivät kuukausittain, jolloin aina ensin bridgeluento (jatkokurssi) ja lopuksi 12.12. klubin bridgemestaruuskilpailut.

Tiedot ja ilmoittautumiset
jussi.itkonen@pp.inet.fi

POINTCOOL - SERVICE OY

Suurkeittiölaiteiden ja
kylmäkalusteiden huolto
pääkaupunkiseudulla

Pointcool - Service Oy
Konetie 1
04300 Tuusula
Puh. 09-8387 420
Fax 09-8387 4220
e-mail. pointcool@pointcool.fi

Klubin kuva-arkisto

Klubille perustettu kuva-arkisto on avattu Klubin [www-sivujen jäsensivuilla](http://www.suomalainenklubi.fi). Tarkoituksena on Klubin tapahtumien entistä parempi tallentaminen vastaista tarvetta ja Klubilehdessä julkaisemista varten sekä tuoda valokuvat Klubin tapahtumista jäsenten nähtäväksi.

■ Klubilla pidettävien tilaisuuksien valokuvaamisesta huolehtivat pääasiassa klubimestarit ja Klubin viestintätoimikuntaan kuuluvan kuvakulttuuriyöryh-

män jäsenet, klubitilojen ulkopuolella tapahtuvan harrastustoiminnan osalta tilaisuuksien järjestäjien valitsemat kuvaajat.

Kuva-arkistoa hoitaa kuvakulttuuriyöryhmä. Kuvatiedostot on järjestetty kronologiseen järjestykseen ja varustettu lyhyellä otsikolla. Kuvien järjestelmällinen tallentaminen tai julkaiseminen muussa yhteydessä kuin Klubilehdessä edellyttää kuvaajan ja kuvakulttuuriyöryhmän nimenomaista suostumusta ja kaikissa tapauksissa aina kuvaajan nimen

mainitsemista. Työryhmä voi kuva-arkiston täydentämiseksi ottaa vastaan Klubin jäsenen ottamia kuvia samoilla ehdoilla. Erikseen on sovittava menettelystä, mikäli kuvia ei haluta käsiteltävän kuva-arkistoon soveltuviksi.

Kuva-arkistoon pääset jäsenkortin tunnuksilla osoitteesta:

www.klubi.biz/intra

”Verkkouutiset on Kokoomuksen verkossa ilmestynyt julkaisu, jossa muutama toimittaja on keskittynyt amerikkalaistyyppiseen likasankojournalismiin.”

Mikael Jungner kirjassaan Outolintu

Onko Mikael oikeassa?

Lue ja päättele itse!

verkkouutiset.fi

www.verkkouutiset.fi

Uudistunut Hotelli Laatokan Portti kutsuu Itärajalle kokemaan nautinnollisia hetkiä miellyttävässä ympäristössä

Hotelli Laatokan Portti sijaitsee entisen Joukion Raja aseman paikalla Kuutostien varressa Parikkalassa 300metriä valtakunnan rajasta kauniin Simpelejärven rannalla. Imatra on etelään 60km päässä ja Savonlinnaan on 65km. Hotellimme tarjoaa mainiota majoitusta ja korkeatasoinen ravintolamme tarjoaa ensiluokkaisia makuelämyksiä.

Erikoisuutena Kalastus klubimme tarjoaa ensiluokkaiset puitteet onnistuneelle kalastusretkelle kalaisalla Simpelejärvellä. Meiltä löytyvät veneet, oppaat ja kalastusvälineet tai ne voi tuoda mukanaan.

Kalasaaliin voi grillata meidän rantagrillissä tai savustaa hotellin vieressä olevassa kalasavustamossamme.

Kalasavustamo
ja myymälä

Kultainen Kala
Копчение и
продажа рыбы

www.laatokanportti.com

Tarkemmat tiedot www.laatokanportti.com
tai soittakaa 044 7227600.

Voitte myös jättää viestin sähköpostiin
laatokanportti@laatokanportti.com
niin otamme yhteyttä.

LUOTA SINÄKIN Leo Cleanin siivoukseen, niin tekee Helsingin Suomalainen Klubikin

Puhtaasti parempaa siivouspalvelua vuodesta 1992

Leo Clean Oy
p. 010-5251360
asiakaspalvelu@leoclean.fi
www.leoclean.fi

KUTSU KLUBIN GOLFMESTARUUSKILPAILUUN

41. POHJOLAN MALJA

Aika: keskiviikko 24.8.2011
alkaen kello 8.30.
Pelipaikat Tali ja Master Golf 'in
Master- kenttä

Osallistumisoikeus:
Helsingin Suomalaisen Klubin
jäsenillä, joiden hcp on max. 36.
150 pelaajaa mahtuu mukaan
ilmoittautumisjärjestyksessä.

Ilmoittautuminen 16.8.2011
mennessä netissä www.klubi.fi/golf
Ilmoittautumisessa mainitta-
va pelaajan nimi, kotiseura ja
tarkka hcp,

Kilpailumaksu 55.- € tilille: Hel-
singin Suomalainen Klubi /
Ilmoittautumiset

147030-254808 16.8.
mennessä.
-Kilpailumaksutositteessa on
oltava pelaajan nimi tai jäsen-
numero
-Kilpailumaksun palautus vain
lääkärintodistusta vastaan.
-Kilpailumaksu sisältää green-
feen sekä aamukahvin

Kilpailumuoto: 18 r tasoituksel-
linen pistebogey (keltainen ti).

Klubin golfmestari on pelaaja,
jolla on paras scratch-tulos
A-sarja: Hcp 0.0 - ~16
Pelipaikka Tali
B-sarja: Hcp ~16 - 36
Pelipaikka MasterGolf
65 vuotta täyttäneet voivat
ilmoittautua myös Veteraa-

nisarjaan, joka pelataan A- ja
B-sarjojen yhteydessä Karhun-
kynsi-kiertopalkinnosta.

Lähtöluettelo ma 22.8.
osoitteessa: www.klubi.fi

Palkintojen jako Klubilla
n. kello 20
Noutopöytä on katettuna
kello 18-20. Hinta 30.-
Huom! Tavarapalkinnot jaetaan
läsnä olevien kesken

Golfkilpailutoimikunta
EMBED Word.Picture.8

Ravintola

HELSINGIN SUOMALAINEN KLUBI

Kesäterveiset Klubiravintolasta

Haluamme kiittää koko ravintolan henkilökunnan puolesta Klubiveljiä muka-
vasta yhteistoiminnasta kuluneena kautena. Välitämme teistä aidosti ja viihty-
vyytenne on meille kunnia-asia.

Olemme täällä teitä varten

Osa teistä on käyttänyt klubiravintolan palveluita niin kiitettävällä tahdilla että
uusimmatkin tarjoilijattaret alkavat muistaa jo nimenne ja erityistoiveenne.
Sen toisen osan teistä klubiveljistä, jotka ette kiireiltänne kerkiä käymään
Klubilla, toivoisimme käyvän meillä useammin, olemmehan me täällä teitä
varten.

Jokaisella meistä on arjen ohella pienikin aihe juhlaan ja toivoisimmekin, että
ottaisitte meihin yhteyttä niin voimme keskustella tilaisuutenne järjestämisestä.
Meille on luontevaa hoitaa puolestanne lähes kaikki järjestelyihin liittyvät
asiat, teille helposti ja vaivattomasti olittepa tulossa yhden tai sadan vieraan
kanssa. Klubin tilat voivat olla teille arkipäivää, mutta vierailenne lounashetki
Klubilla voi olla ikimuistoinen.

Myyntipalvelu palvelee 3. kesäkuuta asti

Klubi sulkeutuu kesätalouelle 1.6. alkavan remontin vuoksi joten viimeisimmät
kevään tapaamiset ja juhlat on hyvä toteuttaa Klubilla ennen sitä. Säännöllisten
ryhmien vetäjät; muistattehan vahvistaa syksyn vakiopäivämäärät sähköpostitse.

Kesäkuun 3. päivään mennessä on hyvä sopia rapujuhlat tai tuttavien alkusyk-
syn tapaamiset sekä tehdä niihin tilavaraukset. Kesätaloullamme tilavaraukset saa
parhaiten tehtyä sähköpostitse suoraan emännälle ravintola@klubiravintola.fi tai
internetsivujemme kautta www.klubiravintola.fi "Tilavaraukset" osion kautta.

Jäsenkyselyyn vastanneille suuri kiitos

Saimme arvokasta tietoa siitä kuinka voimme palvella teitä entistä paremmin.

Kaunista ja maukasta kesää toivoen ja tervetuloa Klubille toivottaen

Miia Makkonen & Petri Karhu
sekä koko reipas klubiravintolan henkilökunta

MÄÄRÄLASKENTAA VUODESTA 1993

www.areite.fi